

టి.ఆర్.సి చర్చ

తెలంగాణ భావజాలం వ్యాప్తిలో విశేషకృషి చేసిన సంస్థగా తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ తెలంగాణవాదుల మన్ననలు చూరగొంది. టి.ఆర్.సి ఆధ్వర్యంలో నాలుగేళ్ళ పాటు నిరాటంకంగా సాగుతూ వచ్చిన 'చర్చ' నవంబర్ 14తో 200 చర్చలు పూర్తి చేసుకోనుంది. ఈ నేపథ్యంలో 'చర్చ' విశేషాలపై ప్రత్యేక సంచికగా ఈ మాసం సంచికను మీకు అందిస్తున్నాం. మరిన్ని విశేషాలు వచ్చే సంచికలో....

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
 Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
 E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

మన యాస.. ఇక మన భాష కావాలి

మనదే అసలైన తెలుగు భాష శీర్షికన ప్రచురించిన వ్యాసంలో అనేక అంశాలను ప్రస్తావించారు. అందులో చాలా వరకు అక్షర సత్యాలే. మన యాస... ఇక సంపూర్ణ భాషగా మారాలి అవసరం ఉంది. మన యాస మన భాషగా మారాలి తరుణం ఆసన్నమైంది. తమిళనాడు ప్రభుత్వం కేవలం తొమ్మిదేళ్ళలో అక్కడి పాఠశాలల్లో అన్నింటినూ తమిళ భాషను తప్పనిసరి చేసి విద్యార్థుల్లో తమిళ భాషపై పట్టు పెంచింది. అదే విధంగా ఇక్కడ కూడా కృషి చేస్తే కేవలం తొమ్మిదేళ్ళలో తెలంగాణ భాషను అర్థం చేసుకునే, తెలంగాణ భాషలో మాట్లాడే నవతరం రూపొందగలదు. ఆ కృషిని అలానే కొనసాగిస్తే ఒకటి, రెండు దశాబ్దాల్లో తెలంగాణ భాషలో సాహిత్యం విస్తృతంగా రాగలదు. ఆ దిశలో ప్రభుత్వం కృషి చేయాలి. ఒకటి నుంచి పదో తరగతి వరకు తెలంగాణ భాష నేర్పుకోవడాన్ని తప్పని సరి చేయాలి. ఇంటర్ స్థాయిలోనూ ద్వితీయ భాషగా తెలంగాణ భాషను విద్యార్థులు ఎంచుకునేలా ప్రోత్సహించాలి. భవిష్యత్తులో తెలంగాణ భాష ద్వితీయ భాషగా తీసుకున్న వారికి ప్రోత్సాహం లభించేలా చూడాలి. కర్నాటక, తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర, ఒడిషా వంటి పొరుగు రాష్ట్రాల్లో ఉన్న తెలంగాణ విద్యార్థులకు ఉచితంగా తెలంగాణ వాచకాలను అందించాలి. దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాల్లో తెలంగాణ భాష ప్రాచుర్యానికి వీలుగా ఏ రాష్ట్రం చేయాలి. తెలంగాణ భాషలో వెలువడే పుస్తకాలను ప్రభుత్వ గ్రంథాలయాలకు అందించాలి.

తెలంగాణ భాషలో వెలువడే పత్రికలకు ప్రకటనల విషయంలో సహకరించాలి. ఆ పత్రికలకు ప్రకటనల రేట్లను అధికం చేయాలి. దినపత్రికలకు కూడా ఇదే నిబంధనను అమలు చేస్తే ప్రస్తుతం ఆంధ్ర భాషలో వెలువడుతున్న దినపత్రికలు అనేకం తెలంగాణ భాషలో వెలువడే అవకాశం ఉంటుంది. తెలంగాణ అనే పదాన్ని ఒకనాడు అసెంబ్లీలో నిషేధించిన రీతిలోనే ఇప్పుడు ఆ పదాన్ని ఆంధ్ర పాఠ్యపుస్తకాల్లోనూ నిషేధిస్తున్నారు. దీనిపై కూడా ప్రభుత్వం తగు విధంగా స్పందించాలి అవసరం ఉంది. తెలంగాణ ప్రాచీన సాహిత్యం, ప్రాచీన కవులకు ప్రాచుర్యం కల్పించాలి. వీటిపై పరిశోధనలను ప్రోత్సహించాలి. అప్పుడే మనం సాధించుకున్న తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రానికి సార్థకత చేకూరుతుంది.

- ఆర్. నిరంజన్,
గద్వాల, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా

వచ్చిండు.. అచ్చిండు.. వచ్చిను..

సీమాంధ్రులకు తెలంగాణ 'క్రియా పదాలను' వెక్కిరించడం పరిపాటిగా మారింది. వాక్యాల చివర 'వచ్చిండు', 'వచ్చిను' అనే పదాలు రాగానే కిసుక్కున నవ్వుతున్నారు. వాళ్లు 'వచ్చాడు', 'వచ్చారు' అని వాడుతున్నారు. నిజానికి ఈ పదాలకు మాతృక 'వచ్చి ఉన్నవాడు' అనే పదం. ఇది క్రమంగా వచ్చిఉన్నడు.. 'వచ్చి ఉన్నవాడు'.. 'వచ్చి ఉండు' (మహబూబ్ నగర్ జిల్లా వాళ్లు ఇప్పటికీ ఈ పదమే వాడుతున్నారు).. 'వచ్చిండు'గా పరిణామం చెందింది. అంటే సంక్లిష్టం నుంచి సరళంగా మారింది. ఇది ఇంకా మారి 'అచ్చిండు' అయ్యింది. నిజానికి పరిణామ క్రమంలో ఇది సహజం. బహువచనానికి వచ్చేసరికి, వచ్చి ఉన్న వారు.. వచ్చిఉన్నరు.. వచ్చిను (వచ్చిండు) అయ్యింది. ఇలాగే చేసిండు, చూసిండు, తిన్నరు, పోయినను.. ఇలా. కానీ కోస్తా భాషకు వచ్చేసరికి 'చ్చి' 'చ్చా' అయ్యి, 'వచ్చాడు' వచ్చింది, ఇది ఏ సంధి సూత్రం ప్రకారం, ఎలా వచ్చిందో అర్థం కాదు. కానీ ఆడవారి విషయంలో మాత్రం, తెలంగాణలో వాడే 'వచ్చింది'నే వాళ్లు వాడుతున్నారు. 'వచ్చింది' అని అనాలి కదా! అనడం లేదు. అలాగే ఆంధ్రుల 'చూచుట', 'చేయుట'లను ఇక్కడ 'చూసుడు', 'చేసుడు' అంటారు. ఇది సంక్లిష్టం నుంచి సరళమే! ఈ పదాలను చూడండి..! రోడ్డు వెంట రోడ్డెంట (తెలంగాణ), రోడ్లమ్మట (కోస్తా) ఇటు ఇటుల ఇట్ల(తెలంగాణ), ఇట్టా (కోస్తా), ఇలాగే 'అట్టా', 'ఎట్టా' వగైరా.. వీటిలో ఏ పదాల ఉత్పత్తి సరైందో వేరే చెప్పాలా! దున్న పోతువ దున్నపోతు. ఇక్కడ 'పోతు' అన్నది 'మొగ' ను సూచిస్తున్నది. దీనిని కోస్తాలో యథావిధిగా వాడుతున్నారు. ఇందులో సమస్య లేదు. కానీ కోస్తాగె (కోడెలాగె) (తెలంగాణ)ను అంటోతు (అవుపోతు) అంటున్నారు. ఇక్కడ ఆవు, పోతు(మొగది) ఎట్లా అవుతుంది? అంటే సమాధానం లేదు. 'పిట్ట' అంటే తెలంగాణలో పక్షి. కానీ కోస్తా వారికి కాదు. కానీ 'పాలపిట్ట' అంటున్నారు. 'గేదె'ను 'బరె' కాదంటూనే ఆంగ్ల 'యార్స్'ను 'జడల బరె' అంటున్నారు. తెలంగాణ 'చుక్క'ను నక్షత్రంగా ఒప్పుకోరు. కానీ 'వేగు చుక్క' అంటారు. 'రైక'ను 'రవిక' అంటూనే 'కోకారైకా తాకేచోట' అంటూ సరసనల్లాపాల్లో మునిగి తేలుతున్నారు. (నిజానికి రవిక అభివృద్ధి చెందితే వచ్చిందే రైక. ఇలాగే ధోవతి నుంచి ధోతి, కొడవలి నుంచి కొడలి.. తెలంగాణలో ఇలాంటి పదాలు ఎన్నో..!

- చిట్ల మల్లేశం

ముఖ్య గమనిక:

గత ఏడాది డిసెంబర్ లో హైదరాబాద్ బుక్ ఎగ్జిబిషన్ సందర్భంగా పలువురు దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రికలకు కొత్తగా చందాదారులుగా చేరారు. వారి చిరునామాలు కొన్ని మిస్ ప్లేస్ అయ్యాయి. వీలైనంత వరకు వారిని చేరుకొని తిరిగి చిరునామాలు సేకరించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. పుస్తక ప్రదర్శన సందర్భంగా చందాలు కట్టిన వారు తమ చందా రసీదును స్కాన్ చేసి మెయిల్ ద్వారా మాకు పంపించినా లేదా జిరాక్స్ చేసి పోస్ట్ చేసినా వారి చిరునామాలను మా జాబితాలో చేర్చాం. దయచేసి ఫోన్ నెంబర్, పూర్తి చిరునామా ఇవ్వగలరు.

మీ లేఖలను E-mail: deccanlandindia@gmail.com కు పంపించవచ్చు

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపుటి:4 సంచిక:3 పేజీలు:60

నవంబర్ - 2015

లోపలి పేజిల్లో...

సంపాదకులు
యం. వేదకుమార్

అనెసియేట్ ఎడిటర్
ఎన్.వంశీమోహన్
సెల్: 9848902520

లేఅవుట్ & కంపోజింగ్
చరిత ఇంప్రెషన్స్

వాణిజ్య ప్రకటనలు
సెల్:9030626288

ముద్రణ:

DECCAN PRESS

అజమాబాద్, హైదరాబాద్ - 500020

కార్యాలయ చిరునామా

TRC
TELANGANA
RESOURCE CENTRE

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490,
St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

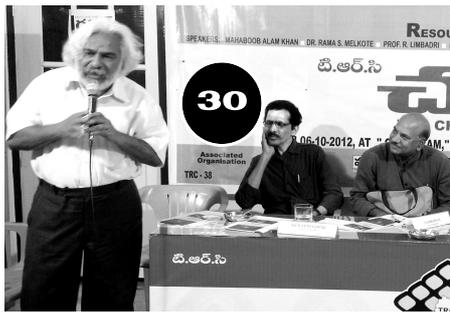
Mobile: 9030626288

Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com

website: www.deccanland.com

మన కొలువులు... మన వాళ్ళకే! ...	- దక్కన్ న్యూస్	8
టి.ఆర్.సి చర్చ అంశాలు ...	- దక్కన్ న్యూస్	14
మరోసారి గ్రంథాలయ ఉద్యమం ...	- దక్కన్ న్యూస్	24
వాతావరణ పరామితుల్లో మార్పులు ...	- దక్కన్ న్యూస్	28
దృశ్యమాలిక	టి.ఆర్.సి	30
మా భూమి.. మా భూపాల్ !	- దక్కన్ న్యూస్	32
సమాజానికి స్ఫూర్తిప్రదాత	- సయ్యద్ సాబీర్	35
అసలు తెలుగు ఎవరిది	- చిల్ల మల్లేశం	39
భావజాల వ్యాప్తిలో 'చర్చ' కీలకపాత్ర	- వంశీ	40
తెలుగు వాచకాల విశిష్టత ...	- బి.ఎస్. రాములు	44
కాకోజీ ఒక ఆచరణాత్మక కావ్యం	- జూలూరి గౌరీశంకర్	47
మన యాస... ఇక మన బాస ..	- విఎం	51
ఇంట్లనుండే ఘరుగవాలి!...	- జయవక్త్రాక్	54
నవంబర్లో బాలల సినిమా పండుగ! ...	- బి.శ్రావ్య	55
'గుంట చిక్కులు' లేనిది తెలంగాణ వాక్యం	- డా. నలిమెల భాస్కర్	57
పుస్తకం ...	- దక్కన్ న్యూస్	58

వార్షిక చందా

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందాదారులుగా చేరదల్చుకున్న వారు పై చిరునామాకు రూ. 150 ఎం.ఓ. పంపించవచ్చు. లేదా దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట డీజీ పంపవచ్చు. చిరునామా, ఫోన్ నెంబర్ వివరాలు స్పష్టంగా తెలియజేయగలరు.

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చువుతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నింటితో సంపాద కులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్వామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విశ్లేషణవేదికగా తీర్చి దిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పాఠకుల్లో అవగాహన పెంపొందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

ప్రత్యేక దినాలు

2015 నవంబర్ కొన్ని ముఖ్యమైన రోజులు

- 1: ఆల్ సెయింట్స్ డే-ప్రపంచ శాకాహార దినం-కర్ణాటక ఆవిర్భావ దినం-ఆధర్స్ డే-ఎక్స్‌ట్రా మెల్ డే - గో కుక్ ఫర్ యువర్ పెట్స్ డే -ఆర్చన్ సందే-జీరో టాస్టింగ్ డే
- 2: ఆల్ సోల్స్ డే-ట్రాఫిక్ డైరెక్టర్స్ డే-జాబ్ యాక్షన్ డే
- 3: కాళిదాస్ ఫెస్టివల్-జెల్లీ ఫిష్ డే-హౌస్‌వైఫ్స్ డే-శాండవిచ్ డే
- 4: యూజ్ యువర్ కామన్ సెన్స్ డే-ఫ్రెస్ అవేర్‌నెస్ డే
- 5: వార్నా సల్వా ఫెస్టివల్-గన్ పవర్ డే-మెన్ మేక్ డిన్నర్ డే
- 6: ఇంటర్నేషనల్ డే ఫర్ ప్రివెంటింగ్ ది ఎక్స్‌ప్లొయిటేషన్ ఆఫ్ ది ఎన్విరాన్‌మెంట్ ఇన్ వార్ అండ్ ఆర్మీడ్ కాన్ఫ్లిక్ట్-సాక్సోఫోన్ డే
- 7: బిట్టర్‌స్వీట్ చాక్‌లెట్ విత్ ఆల్మండ్స్ డే
- 8: వరల్డ్ రన్ డే-ఇంటర్నేషనల్ టంగ్ ట్విస్టర్ డే-ఎక్స్‌రే డే
- 9: లీగల్ సర్వీసెస్ డే-వరల్డ్ ఫ్రీడమ్ డే-వరల్డ్ ఆర్చాన్స్ డే
- 10: నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ డే-సీసేమ్ స్ట్రీట్ డే-ఏరియా కోడ్ డే
- 11: ఒరిగామి డే
- 12: వరల్డ్ క్వాలిటీ డే-వరల్డ్ యూజబిలిటీ డే-పిజ్జా విత్ ది వర్మ్

- ఎక్స్‌ప్లె యాంకోవీస్ డే-ఫ్యాన్సీ ర్యాట్ అండ్ మాస్ డే
- 13: వరల్డ్ కైండెనెస్ డే
 - 14: చిల్డ్రెన్ డే (ఇండియా)-ఇంటర్నేషనల్ గర్ల్స్ డే-వరల్డ్ డయాబెటిస్ డే-పికెల్ డే-అపరేటింగ్ రూమ్ నర్స్ డే
 - 15: వరల్డ్ డే ఆఫ్ రిమెంబరెన్స్ ఫర్ ట్రాఫిక్ విక్టిమ్స్-వరల్డ్ స్టూడెంట్ డే-ఐ లవ్ టు రైట్ డే-ఫిలాంత్రఫీ డే-క్లిన్ అవుట్ యువర్ రిప్రిజెంటేటర్ డే
 - 16: ఇంటర్నేషనల్ డే ఫర్ టోలరెన్స్-బటన్ డే -హాప్ ఎ పార్టీ విత్ యువర్ బియర్ డే
 - 17: ఎంట్రప్రెన్యూర్స్ డే-వరల్డ్ ప్రిమెచ్యురిటీ డే-పెట్రోలియం డే-టేక్ ఎ హైక్ డే-అన్‌ఫ్రెండ్ డే-హూమ్ మేడ్ బ్రెడ్ డే
 - 18: వరల్డ్ క్రానిక్ అబ్‌స్ట్రక్టివ్ పల్మనరీ డిసీజ్ డే-అకర్ట్ డే
 - 19: జాతీయ సమైక్యత దినం-ఇంటర్నేషనల్ మెన్స్ డే-వరల్డ్ టాయ్‌లెట్ డే-గిన్నిస్ వరల్డ్ రికార్డ్ డే-యూజ్ లెస్ స్టఫ్ డే
 - 20: వరల్డ్ డే ఆఫ్ ప్రేయర్ అండ్ యాక్షన్ ఫర్ చిల్డ్రెన్-ఆఫ్రికా ఇండస్ట్రియల్‌జేషన్ డే-యూనివర్సల్ చిల్డ్రెన్ డే-వరల్డ్ ఫిలాసఫీ డే -పీనట్ బటర్ ఫడ్ డే-నేమ్ యువర్ పీసీ డే
 - 21: వరల్డ్ టెలివిజన్ డే-వరల్డ్ హలో డే
 - 22: గో ఫర్ ఎ రైడ్ డే
 - 24: సెలెబ్రేట్ యువర్ యూనిక్ టాలెంట్ డే
 - 25: గురునానక్ జయంతి-ఇంటర్నేషనల్ డే ఆన్ వయలెన్స్ అగైన్స్ట్ ఉమెన్ -లక్కీ ఫెస్టివల్-పాపింగ్ రిమైండర్ డే
 - 26: థాంక్స్ గివింగ్-నేషనల్ లా డే (ఇండియా)-కేక్ డే
 - 27: చండీగఢ్ కార్నివాల్-పిన్స్ అండ్ నీడిల్స్ డే-ఫ్లాసింగ్ డే- మేజ్ డే -బయ్ నథింగ్ డే-సిస్టమ్స్ ఇంజనీర్ డే
 - 28: ఫ్రెంచ్ టోస్ట్ డే-స్కాల్ బిజినెస్ సాటర్‌డే
 - 29: ఇంటర్నేషనల్ డే ఆఫ్ సాలిడారిటీ విత్ ది పాలస్టినియన్ పీపుల్ -ఇంటర్నేషనల్ ఆరా అవేర్‌నెస్ డే-ఎలక్ట్రానిక్ గ్రీటింగ్స్ డే
 - 30: స్టే హూమ్ బికాజ్ యు ఆర్ వెల్ డే-కంప్యూటర్ సెక్యూరిటీ డే
- (గమనిక: ఈ జాబితా సమగ్రం కాదు. కొన్ని 'స్పెషల్ డే'లను మాత్రమే ఇస్తున్నాం)

చందదారులుగా చేరండి!

దక్కన్ ల్యాండ్

చందదారులను చేర్చించండి!

'తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్' అధ్వర్యంలో ఎం.వేదకుమార్ సంపాదకత్వంలో ప్రజాఉద్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన 'దక్కన్ ల్యాండ్' తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక అసతికాలంలోనే అన్ని వర్గాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉద్యమకారులకు కరదీపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్గాలకు చేరడంలో ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమూల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందదారులుగా చేరడంతోపాటు తమకు తెలిసినవారిని చందదారులుగా చేర్పించాల్సిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

మా చిరునామా:

DECCAN LAND
 "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar
 Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288
 mail: deccanlandindia@gmail.com, www.deccanland.com

చందా వివరాలు:

వార్షిక చందా : రూ. 150
 2 సం||లకు : రూ. 300
 'దక్కన్ ల్యాండ్' పేరిట ఎంఓ, మనీయార్డర్, చెక్ లేదా నగదు రూపంలో
 చందామొత్తం చెల్లించవచ్చు.

ఒడువని ముచ్చట ... 'చర్చ'

తెలంగాణ గోస ఎంత చెప్పినా తరగనిది. తెలంగాణ అభివృద్ధి అనేది ఎంత చేసినా పూర్తి కానిది. అందుకు కారణాలు అనేకం. భౌగోళిక పరిస్థితులు మొదలుకొని నిన్ను మొన్నటి వివక్ష, అన్యాయాల దాకా ఎన్నో కారణాలు. ఇవన్నీ తెలంగాణ ప్రజల జీవితాన్ని అతలాకుతలం చేశాయి. సామాజికంగా, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా తెలంగాణ ఎంతగానో దగా పడింది. ఈ నేపథ్యంలోనే నీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు అనే నినాదంతో ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం డిమాండ్ వచ్చింది.

ప్రత్యేక తెలంగాణ అనేది తెలంగాణ ప్రజానీకం ఆరు దశాబ్దాల కల. తినడానికి తిండి కరువై కష్టాలతో కంటి మీద కునుకు పట్టక వెలుగు చూసిన ప్రజల ఆకాంక్ష. 1969 మలి విడత పోరాటం సందర్భంగా సూత్రప్రాయంగా రూపుదిద్దుకున్న తెలంగాణ భావజాలం మలి విడత పోరాటం సమయానికి మరెంతో పటిష్ఠ రూపు దాల్చింది. ఈ భావజాలమే తెలంగాణ ఉద్యమం విజయవంతం అయ్యేందుకు దోహదపడింది.

తెలంగాణ భావజాలాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్ళేందుకు వివిధ సంస్థలు, రాజకీయ పక్షాలు తమదైన రీతిలో కృషి చేశాయి. అదే విధంగా తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఇందుకు 'చర్చ'ను, దాంతో పాటుగా నెగడు, మనిషి లాంటి ప్రత్యేక సంచికల ప్రచురణలనూ ఒక మార్గంగా ఎంచుకుంది.

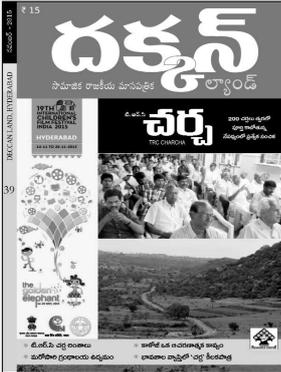
'చర్చ' విషయానికే వస్తే, 21.01.2012 నాడు శనివారం సాయంత్రం 4.30 గంటలకు మొదటి చర్చ ప్రారంభమైంది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో మహిళల పాత్ర అనే అంశంపై తొలి చర్చ జరిగింది. అలా మొదలైన 'చర్చ' కార్యక్రమం ప్రతీ శనివారం క్రమం తప్పకుండా జరుగుతూ ఆక్టోబర్ నెలాఖరు నాటికి 198 చర్చలను పూర్తి చేసుకుంది. నవంబర్ 14న 200వ చర్చ జరుగనుంది.

ఒకటి కాదు...రెండు కాదు... దాదాపుగా ప్రతీ శనివారం ఒక కొత్త అంశాన్ని 'చర్చ' కార్యక్రమంలో తీసుకున్నాం. పాట, విద్య లాంటి రెండు, మూడు అంశాలను మాత్రం వాటి ప్రాధాన్యం దృష్ట్యా రెండు, మూడు శనివారాలు చర్చించాం. ఈ విధంగా ఇప్పటి వరకూ సుమారుగా 195 విభిన్న అంశాలు చర్చకు వచ్చాయి. ఆయా సమస్యలకు మూల కారణాలు, పరిష్కార మార్గాలు లాంటివన్నీ వీటిల్లో చర్చించారు. ఇవన్నీ కూడా నాడు తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమానికి, నేడు తెలంగాణ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి దోహదపడేవిగా నిలిచాయి.

టి.ఆర్.సి ఆధ్వర్యంలో జరుగుతున్న 'చర్చ' కార్యక్రమానికి సహకరిస్తున్న వారందరికీ కృతజ్ఞతలు. ఇకపై కూడా టి.ఆర్.సి కార్యక్రమాలకు వారి సహకారం ఇదే విధంగా అంద గలదని ఆశిస్తున్నాం.

వేదకుమార్.యం

(యం.వేదకుమార్)
ఎడిటర్

మన కొలువులు... మన వాళ్ళకే!

టీఆర్సీ చర్చ కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఓఎన్డీ తడకమళ్ళ వివేక్. చిత్రంలో తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సీలబస్ కమిటీ సభ్యురాలు ప్రొఫెసర్ రమా మేల్కోటే, తెలంగాణ గ్రూప్ 1 ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్ ఎం. చంద్రశేఖర్ గౌడ్

నీళ్ళు...నిధులు...ఉద్యోగాలు....తెలంగాణ ప్రత్యేక స్వరాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్ళింది ప్రధానంగా ఈ మూడు అంశాలే. తెలంగాణ వస్తే మన ఉద్యోగాలు మనకే దక్కుతాయి అని విద్యార్థులు భావించారు. తెలంగాణ ఏర్పడి తొమ్మిది నెలలు గడుస్తున్నా ఉద్యోగాల విషయంలో పురోగతి లేకపోవడం విద్యార్థుల్లో ఆందోళన పెంచింది. సీలబస్ లో మార్పులు, నోటిఫికేషన్ వెలువడే సమయం...ఇలా ఎన్నో అంశాల్లో వదంతులు విద్యార్థుల్లో కలవరాన్ని పెంచాయి. ఈ నేపథ్యంలో విద్యార్థులను ఆందోళనలను దూరం చేసేలా, వారికి మనోధైర్యం అందించేలా - గతం, వర్తమానం, భవిష్యత్తు-త్రికాలాలను సమ్మిళితం చేస్తూ విశ్లేషణాత్మక రీతిలో టీఆర్సీ ఆధ్వర్యంలో ఈ చర్చా కార్యక్రమం కొనసాగింది.

వారం వారం నిర్వహించే చర్చా కార్యక్రమంలో భాగంగా తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో 2015 మార్చి 14న శనివారం నాడు 'తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్-పరీక్షలు మరియు సంస్కరణలు' అనే అంశంపై చర్చా కార్యక్రమం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఓఎన్డీ తడకమళ్ళ వివేక్, తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సీలబస్ కమిటీ సభ్యురాలు ప్రొఫెసర్ రమా మేల్కోటే, తెలంగాణ గ్రూప్ 1 ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్ ఎం.చంద్రశేఖర్ గౌడ్, సయ్యద్ సలీముద్దీన్ (స్టాటిస్టికల్ ఆఫీసర్, ఆర్గనైజింగ్ సెక్రటరీ, తెలంగాణ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్) తదితరులు ఈ చర్చా కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. విద్యారంగ నిపుణుడు కె.సుధాకర్ గౌడ్ ఈ కార్యక్రమానికి సమన్వయకర్తగా వ్యవహరించారు.

తెలంగాణ అభివృద్ధి చెందాలంటే జనం గోస తెలిసిన భూమివు త్రులకే ఉద్యోగాలు దక్కాలని వక్రలు అభిప్రాయపడ్డారు. నిరుద్యోగులకు అండగా పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఉండగలదన్న ఆశాభావం వ్యక్త పరిచారు. ప్రస్తుతానికి భారీ మార్పులేవీ ఉండబోవన్న అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు. మన చరిత్ర తెలుసుకోవడం తప్పనిసరి కాగలదని భావించారు. నిరుద్యోగుల వెతలు ప్రభుత్వానికి తెలుసునంటూ వారి ఆవేదనలో పాలుపంచుకున్నారు. అదే సమయంలో సంస్కరణలకూ ఇదే సమయం అని స్పష్టం చేశారు. నోటిఫికేషన్లు వెలువడడంతో కాస్తంత జాప్యం జరిగినా... అందరికీ మేలు చేసేవిగా అవి ఉంటాయన్న ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో టీఆర్సీ చైర్మన్ యం.వేదకుమార్, మహ్మద్ అహ్మద్ (పిజెటిఎస్ అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ), సుధాకర్ (ఆర్టీసీ), మోహన్ రావు (హౌసింగ్ బోర్డ్), సరేందర్ (సామాజిక కార్యకర్త), సుభాష్ (బీఎస్ఎన్ఎల్), మాజీ ఎమ్మెల్యే కొమ్మిడి నరసింహారెడ్డి, షేక్ ఉస్మాన్ పాషా, పి.వి.రాజేశ్వరరావు, కృష్ణారెడ్డి, జయరాముడు, ఘోషి (టీఎంఎన్ఐఎఫ్ చైర్మన్), గోపాల్ రావు (1969 ఉద్యమకారులు) విద్యార్థులు, మేధావులు పాల్గొన్నారు. 'చర్చ'లో పాల్గొన్న వక్రలు అభిప్రాయాలను పరిశీలిస్తే...

అపోహలు వద్దు - లోపాలను సవరించుకుండాం (తడకమళ్ళ వివేక్, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఓఎన్డీ)

ప్రస్తుతం తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, అది నిర్వహించబోయే పరీక్షలు, సీలబస్, నోటిఫికేషన్లు వెలువడే సమయం తదితర అంశాల్లో అనేక అపోహలు నెలకొన్నాయి. వాటిని దూరం చేయాల్సిన బాధ్యత

అగ్ని దేవుడు చలికాలంలో చంటివాడు, ఎండకాలంలో ఎదిగినవాడు

మనపై ఉంది. తెలంగాణ ఉద్యమం పునాదుల్లో 'ఉదోగ్యాలు' ఒకటి. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడి తొమ్మిది నెలలు కావసోంది. ఈ నేపథ్యంలో యువకులు, అర్జులైన వారు అర్థవంతమైన ఉపాధి అవకాశాల కోసం ప్రభుత్వం వైపు చూడడం సహజం. అందులో భాగంగానే వారు తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ దిశగా చూస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలను భర్తీ చేసే బాధ్యత ఈ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ పై ఉంది. ఇది రాజ్యాంగబద్ధంగా ఏర్పడిన సంస్థ. నియామకాలు, నిబంధనలు తదితర అంశాలను ఇది పరిశీలిస్తుంది. దీని చైర్మన్, సభ్యుల ఏర్పాటు తదితర అంశాలు రాజ్యాంగంలోనే ఉన్నాయి. దీని ఏర్పాటులో సీఎం ఎంతో చొరవ తీసుకున్నారు. కథ ఇక్కడితో ముగిసిపోలేదు. ఇప్పుడు అది తన ఫలితాలను అందించాల్సి ఉంది. ఇప్పుడు అది బాధ్యతలను నిర్వహించాల్సి ఉంది. ప్రస్తుతం తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ముందు ఎన్నో సవాళ్ళు ఉన్నాయి. సిలబస్, వయో పరిమితి, పరీక్షల షెడ్యూల్, అర్హతలు, నియమ నిబంధనలు... ఇలా ఎన్నో అభ్యర్థుల శక్తి సామర్థ్యాలను, విజ్ఞానాన్ని, పరిజ్ఞానాన్ని ఎలా, ఏయే పరామితులపై పరీక్షించాలన్నది కమిషన్ ముందు ఉన్న ప్రధాన సమస్య. సిలబస్ చాలా ముఖ్యమైన అంశం. ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా, రాజ్యాంగబద్ధంగా ఏర్పడిన ఒక కొత్త రాష్ట్రం తెలంగాణ. అది తన ఆకాంక్షలను నెరవేర్చే యువత కోసం చూడడం సహజం. సిలబస్ కోసం ప్రత్యేక కమిటీని ఏర్పరిచారు. కమిటీ తన సిఫారసులు చేసింది. అవి పరిశీలనలో ఉన్నాయి. వివిధ సర్వీసులను ఎలా వర్గీకరిస్తారనేది మరో ప్రధాన సమస్య. రకరకాల పేర్లతో రకరకాల వర్గీకరణలతో ఈ ఉద్యోగాలు ఉన్నాయి. వర్గీకరణలో కొన్ని లోపాలు ఉన్నాయన్న భావన కూడా ఉంది. మొదటి నుంచి కూడా ఈ సర్వీస్ కమిషన్ పరీక్షల నిర్వహణ విధానాలు చూసినట్లయితే... ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంగా ఉన్నప్పుటి నుంచి కూడా ఎన్నో లోపాలతో కొనసాగుతోంది. గత పాలకులకు తమిళనాడు రాష్ట్రాన్ని కాపీ కొట్టడం బాగా అలవాటైపోయింది. ఇందుకు ప్రధాన కారణం...నాటి ఆంధ్ర రాష్ట్రం తమిళనాడు నుంచి విడిపోయి పుట్టు కొచ్చింది. ఏ సమస్య వచ్చినా తమిళనాడు దిశగా చూడడం వారికి అలవాటైపోయింది. అక్కడ ఉన్న విధానాలెన్నింటినో మక్కికి మక్కి దింపేశారు. అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో కూడా ఇదే విధానం అమలైంది. ఏ సమస్య వచ్చినా... మద్రాస్ స్టేట్ లో ఏం చేస్తున్నారు.. ఆ సమస్యను ఎలా పరిష్కరించారు అనే చూసేవారు. గత పాలకులంతా మద్రాస్ వాసనల తోనే వచ్చారు. అలా కాపీ చేస్తున్న క్రమంలో సర్వీస్ల గ్రూపింగ్ సహేతుకంగా చేయలేకపోయారు. గ్రూప్ 1, గ్రూప్ 2 ఉద్యోగాల విభజనలో ఎన్నో పొరపాట్లు దొర్లాయి. సాధారణంగా సబార్డినేట్ సర్వీస్లను గ్రూప్ 2లో ఉంచుతారు. గ్రూప్ 1 పోస్టులు సాధారణంగా రాష్ట్రస్థాయి ఉద్యోగాలు. ఇందులోనూ కొన్ని మట్టి జోనల్ పోస్టులు కూడా ఉన్నాయి. ఈ రకంగా అన్నింటినీ కలిపి గ్రూప్ 1 అని అన్నారు. నిజానికి మట్టి జోనల్, జిల్లా స్థాయి లాంటివాటిని అన్నింటినీ గ్రూప్ 2లో ఉంచితే బాగుండేది. ఉదాహరణకు ఎంపీడీవో నిజానికి గ్రూప్ 2 లో ఉండాలి. దాన్ని కూడా

ఏ సమస్య వచ్చినా తమిళనాడు దిశగా చూడడం వారికి అలవాటైపోయింది. అక్కడ ఉన్న విధానాలెన్నింటినో మక్కికి మక్కి దింపేశారు. అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో కూడా ఇదే విధానం అమలైంది. ఏ సమస్య వచ్చినా... మద్రాస్ స్టేట్ లో ఏం చేస్తున్నారు.. ఆ సమస్యను ఎలా పరిష్కరించారు అనే చూసేవారు. గత పాలకులంతా మద్రాస్ వాసనలతోనే వచ్చారు. అలా కాపీ చేస్తున్న క్రమంలో సర్వీస్ల గ్రూపింగ్ సహేతుకంగా చేయలేకపోయారు.

గ్రూప్ 1లో చేర్చారు. ప్రస్తుత విషయానికి వస్తే... ఇప్పుడు యువకులు సర్వీస్ కమిషన్ నుంచి ఏమి ఆశిస్తున్నారు?, గత తప్పిదాలను సవరించుకోవడం ఎలా? సంస్కరణలు ఎలా చేయాలి? అనే విషయాలు ఇప్పుడు ఆలోచించాలి. గతంలో మన పాలకులు తీసుకున్న నమూనాలు సిలబస్, పరీక్షలు... అన్నీ కూడా కొంత లోపభూష్టంగా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రం ఏర్పడింది కాబట్టి మన రాష్ట్ర అవసరాలకు తగిన విధంగా ఈ కమిషన్ నియమ నిబంధనలను మార్చుకోవాలి. చారిత్రక, భౌగోళిక నేపథ్యంలో భవిష్యత్ అడ్మినిస్ట్రేటర్లుగా మన యువకుల నుంచి మనం ఏమి కోరుకోవాలి, ఏ నైపుణ్యాలతో వారు ఈ పరీక్షలు రాయాలి, ఏ విధంగా వారు సేవలు అందించాలి... అనే విషయాలను పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నిర్వచించుకోవాలి. ఈ నేలపై జరిగిన పోరాటాలు, ఇది ఎదుర్కొన్న వివక్ష, ఇక్కడి సమస్యలు, ఇక్కడ ఉన్న అవకాశాలు లాంటివాటిని కూడా ఈ సందర్భంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. వీటిపై అవగాహన కలిగిన యువత మనకు కావాలి. అలాంటి యువతను పారదర్శక విధానంతో ఎంపిక చేసుకోగలిగితే చక్కటి అడ్మినిస్ట్రేటర్లుగా వారిని తీర్చిదిద్దుకోవచ్చు. అప్పుడే వారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విధాన నిర్ణయాలను చక్కగా అర్థం చేసుకొని సరైన విధంగా సేవలు అందించగలుగుతారు. అందుకు గాను కమిషన్ చక్కటి సిలబస్ రూపొందించడం, పరీక్షల నిర్వహణ విధానం రూపొందించుకోవడం అవసరం. ఇప్పుడు అభ్యర్థులకు ఎలాంటి సిలబస్ ను సిఫారసు చేస్తే మంచి వారిని ఎంచుకోవచ్చో ఆలోచించాలి. అదే విధంగా సర్వీస్ల గ్రూపింగ్ కూడా ముఖ్యం. గతంలో గ్రూప్ 2లో గ్రూప్ 2ఎ, గ్రూప్ 2బి అని రెండు రకాలున్నాయి. గ్రూప్ 2ఎలో డిప్యూటీ తహసీల్దార్, సబ్ రిజిస్ట్రార్, అసిస్టెంట్ కమర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్ వంటి ఎగ్జిక్యూటివ్ పోస్టులను చేర్చారు. గ్రూప్ 2బిలో మినిస్ట్రీరియల్ సిబ్బంది అంటే ప్రధానంగా కార్యాలయాలకు పరిమితమై ఫైల్ మేనేజ్మెంట్ చేసే పని చేసే సిబ్బందిని చేర్చారు. ఒక దశలో చర్చ ఏమి వచ్చిందంటే, గ్రూప్ 2కు కూడా ఆబ్జెక్టివ్ విధానంలో సెలెక్ట్ చేయాలనే ప్రతిపాదన వచ్చింది. అది సహేతుకతకు నిలబడలేక పోయింది. గ్రూప్ 2లో ... 25 ఏళ్ళ వయస్సులో ఉద్యోగం పొందితే వారు జాయింట్ డైరెక్టర్ లేదా అడిషనల్ డైరెక్టర్ స్థాయికి కూడా ఎదగగలుగుతారు. అలాంటి వారిని ఆబ్జెక్టివ్ టైప్ విధాన

అంభంలో కుంభం, ఆదివారంలో సోమవారం

నంలో ఎలా ఎంపిక చేయగలుగుతాం? వారి నైపుణ్యాలను ఎలా పరీక్షించిన వారమవుతాం .. లాంగ్వేజ్ నైపుణ్యాలు, సమస్యను పరిష్కరించే శక్తి, ఇన్పుట్స్ ఎలా ఇవ్వగలుగుతారు... ఇప్పుడు ఈ అంశాన్ని కూడా పరీక్షించాలి. ఎంపిక కాబోయే వ్యక్తి భవిష్యత్ కెరీర్ గ్రాఫ్ను చూసి పరీక్షల అంచెలు నిర్ణయించాలి. అలా చేస్తేనే ఉత్తమ అధికారులను ఇవ్వగలుగుతాము. గ్రూప్ 2ఎ కేవలం ఆబ్జెక్టివ్ అంటే సహేతుకం కాదని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం. గ్రూప్ 1 చూసినట్లయితే.. స్టేట్ లెవల్ పోస్టులనే ఉంచాలి. జోనల్ సిస్టమ్ ఇంకా ఉంది. కానీ, భవిష్యత్ తెలంగాణలో జోనల్ విధానం అవసరమా? ప్రభుత్వస్థాయిలో నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఇతర రాష్ట్రాలను మరీ ముఖ్యంగా కొత్త రాష్ట్రాలను చూస్తే జోనల్ సిస్టమ్ లేదు. ఇది ఒకప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ కే పరిమితం. అయితే కేడర్ లోకలైజేషన్ మాత్రం ఆలోచించవచ్చు. ఒకస్థాయి ఉద్యోగిని ఒక పరిధికి పరిమితం చేయడం లోకలైజేషన్. ఉదాహరణకు ఆఫీస్ సబార్డినేట్ ను ఒక జిల్లాకో లేదా రెండు జిల్లాలకో పరిమితం చేయవచ్చు. ఆదిలాబాద్ కు చెందిన వ్యక్తిని గద్వాలకు బదిలీ చేయడం సమంజసం కాదు. పొరుగు రాష్ట్రాల్లో ఈ విధమైన లోకలైజేషన్ లేదు. ఒక ప్రాంతానికి చెందిన చిన్న స్థాయి వ్యక్తిని రాష్ట్రంలో ఎక్కడికైనా బదిలీ చేయవచ్చు. మన దగ్గర మాత్రం లోకలైజేషన్ చేసుకోవచ్చు. అది ఆ ఉద్యోగులకు ఎంతో వెసులు బాటుగా ఉంటుంది. ఉద్యోగి స్థాయి పెరిగే కొద్దీ బదిలీ చేసే పరిధిని విస్తరించుకోవచ్చు. ఈ అంశాన్ని మరింతగా పరిశీలించాల్సి ఉంది. రాష్ట్ర స్థాయి ఉద్యోగాలకు వచ్చినట్లయితే, నిర్దిష్ట సర్వీసులకు ఎంపికైన వారికే అది మంచి అవకాశాలను అందించేదిగా, మేలు చేసేదిగా ఉంది. మిగిలిన వారికి అన్యాయం జరుగుతున్న దాఖలాలు ఉన్నాయి. దీనికి ప్రధాన కారణం మనం మద్రాసు నమూనాను అనుసరించడం. ఉదాహరణకు డిప్యూటీ కలెక్టర్ పోస్టులకు డిమాండ్ ఎక్కువగా ఉంది. వీటిల్లో చేరిన వారు ఓ పదేళ్ళలోపు కన్ఫర్మ్ ఐఎఎస్ లుగా మారే అవకాశం ఉంది. ఇది ఎంపిక ప్రక్రియలో చాలా అసర్దాలకు దారి తీసింది. తెలంగాణ వారు పలువురు ఈ పోస్టులకు ఎంపిక కాలేకపోయారు. అప్పట్లో కమిషన్ లో కీలకస్థానాల్లో ఉన్నవారు మన ప్రాంతేతరులే కావడంతో తెలంగాణ ప్రతిభావంతులను పక్కన బెట్టి, ప్రాంతేతరులను ఎంపిక చేసుకున్నారు. రాత పరీక్షలో తక్కువ మార్కులు వచ్చినప్పటికీ, మౌఖికపరీక్షల్లో గరిష్ట మార్కులను ఇవ్వడం ద్వారా వారిని ఎంపిక చేసుకున్నారు. ఇక్కడి వారికి తక్కువ ప్రాధాన్యం ఉన్న ఉద్యోగాలే దక్కాయి. ఇటీవలి ఉదంతం అందరికీ తెలిసిందే. ఇలాంటి వాటితో తెలంగాణ వారు విలువైన అవకాశాలు కోల్పోయారు. మేము కూడా ఈ విధమైన వివక్షలకు గురయ్యాం. ఒక మంచి చేయడానికి అప్పటికే ఒక నమూనా అవుతో ఉండాలా? అలాంటి నమూనాను మనమే కల్పించుకోలేమా? ఇవాళ ఈ అంశాలన్నీ ఎందుకు చర్చిస్తున్నామంటే... మనకంటూ ఓ రాష్ట్రం ఏర్పడింది. మన తలరాతను మనమే రాసుకునే అవకాశం ఇప్పుడు లభించింది. లోటుపాట్లను సవరించుకుంటేనే చక్కటి అధికారులను మనం పొందగలుగుతాం. ఈ

నేడు దేశంలో సెంట్రలైజేషన్ అధికంగా ఉంది. ఆర్థిక వనరుల నియంత్రణ, గవర్నర్ల నియామకం, ఆల్ ఇండియా సర్వీస్ ఆఫీసర్స్ అపాయింట్ మెంట్... ఇలా ఎన్నో అంశాల్లో ఇది కనిపిస్తోంది. దాని వల్ల ప్రాంతీయ ఆకాంక్షలు తీరడం లేదు. ప్రాంతీయ అసమానతలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ఫలితంగా ఉద్యమాలు వస్తున్నాయి. తెలంగాణ ఉద్యమం కూడా అలాంటిదే. ఈ నేపథ్యంలో బిగ్ బ్రదర్ లాంటి ధోరణి సరికాదు. సమాఖ్య స్ఫూర్తి అన్ని చోట్లా కానరావాలి.

నేపథ్యంలో పాత వ్యవస్థలో మార్పులు తెచ్చుకోవాలి. పారదర్శకమైన, సహేతుక విధానాలు రూపొందించుకోవాలి. మనకు ఎలాంటి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీస్ కావాలో ఆలోచించుకోవాలి. తెలంగాణ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీస్ ఏర్పరచుకోవాలి. మిగతా రాష్ట్రాల్లో కూడా ఉన్నాయి. కర్నాటక, రాజస్థాన్.. ఇలా ఎన్నో రాష్ట్రాల్లో ఇవి ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని కూడా ఏర్పరిచింది. కమిటీ ఈ విషయాన్ని పరిశీలించి సరైన నిర్ణయం తీసుకోగలదని ఆశిస్తున్నాం. నేడు దేశంలో సెంట్రలైజేషన్ అధికంగా ఉంది. ఆర్థిక వనరుల నియంత్రణ, గవర్నర్ల నియామకం, ఆల్ ఇండియా సర్వీస్ ఆఫీసర్స్ అపాయింట్ మెంట్... ఇలా ఎన్నో అంశాల్లో ఇది కనిపిస్తోంది. దాని వల్ల ప్రాంతీయ ఆకాంక్షలు తీరడం లేదు. ప్రాంతీయ అసమానతలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ఫలితంగా ఉద్యమాలు వస్తున్నాయి. తెలంగాణ ఉద్యమం కూడా అలాంటిదే. ఈ నేపథ్యంలో బిగ్ బ్రదర్ లాంటి ధోరణి సరికాదు. సమాఖ్య స్ఫూర్తి అన్ని చోట్లా కానరావాలి. ఎక్కడి నుంచో వచ్చిన వారి కంటే ఈ నేల బిడ్డలు మరింత సమర్థంగా ఇక్కడి వారికి సేవలందించగలుగుతారు. అందుకు టిఎఎస్ దోహదపడగలదు. ఐఎఎస్ లకు సమాంతరంగా ఈ వ్యవస్థ ఉంటుంది. ఉజ్వల భవిత గల తెలంగాణ నిర్మాణానికి ఇది తోడ్పడుతుంది.

మన చరిత్ర తెలిసిన వారికే ఉద్యోగాలు రావాలి (ప్రాఫెసర్ రమా మేల్కోట్)

సిలబస్ కమిటీ సభ్యురాలిగా నేను ప్రధానంగా సిలబస్ కు సంబంధించిన అంశాలను ప్రస్తావిస్తాను. సర్వీస్ లను రేషన్ లైజ్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. కమలనాథన్ కమిటీ నివేదిక ఇంకా రాలేదు. అనేక విషయాల్లో స్పష్టత లేదు. అదే సమయంలో ఎంతో మంది కమిషన్ పై ఆశలు పెట్టుకున్నారు. సిలబస్ కు సంబంధించి మేము కొన్ని సూచనలు చేశాం. ఆయా ఉద్యోగాల స్థాయిని బట్టి ఆయా పరీక్షలు ఉంటాయి. ఇదే సమయంలో యూనివర్సిటీ సిలబస్ లను కూడా పరిశీలించాలి. ఉద్యోగాలకు వచ్చే వారంతా ప్రధానంగా గ్రాడ్యుయేట్లు. అందుకే యూనివర్సిటీ సిలబస్ లను చూడాలి. ఎన్నో కమిషన్లు వచ్చాయి. విదేశీ

“అ ఆ”లు రావు అగ్రతాంబూలం కావాల

యునివర్సిటీలపై కూడా ఎన్నో ప్రతిపాదనలున్నాయి. యశ్‌పాల్ కమిటీ దీన్ని వ్యతిరేకించింది. మన యూనివర్సిటీలను మనం మెరుగుపర్చుకోవాలి. డిగ్రీ స్థాయి వరకు పిల్లలు రెగ్యులర్‌గా వస్తారు.. ఆ తరువాత పీజీ స్థాయిలో మాత్రం రాదు. వస్తే మొదటి సెమిస్టర్ వరకే వస్తారు. ఆ తరువాత ఇక ఉద్యోగ పరీక్షలకు సన్నద్ధం కావడం మొదలెడుతారు. దాన్ని బట్టి చూస్తే డిగ్రీ స్థాయి పరిజ్ఞానం ఈ పరీక్షలకు సరిపోతుంది అని అర్థమవుతోంది. కానీ విద్యారంగంలో ప్రమాణాలు క్రమంగా పతనమవుతున్నాయి. ఉద్యోగ పరీక్షలు ఎలా ఉండాలనే వాటిపై చర్చ మొదలైంది. ఆబ్జెక్టివ్ టైప్ అనేది వంద ప్రశ్నలు ఉంటే ఏ విధంగా టిక్ చేసినా కొన్ని కరెక్ట్ అవుతాయి. ఈ పరీక్షలో పాస్ అయిన వారికి సబ్జెక్ట్ నాలెడ్జ్ ఎంత ఉంటుందనేది ప్రశ్నార్థకం. సామాజిక శాస్త్రాల్లో క్రిటికల్ అండర్స్టాండింగ్ అవసరం. దీన్ని ఆబ్జెక్టివ్ విధానంలో చేయలేం. ఇప్పటి ఉద్యోగ పరీక్షల్లో చాలా వరకు ఆబ్జెక్టివ్ విధానంలో ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మాత్రం సిలబస్‌లో మేజర్ మార్పులు ఏవీ ఉండవు. సిస్టమ్స్‌లో మాత్రం మార్పులు రావచ్చు. సిలబస్‌కు వస్తే, కొన్ని సబ్జెక్టులు తప్పనిసరిగా మార్చాలి. ఎక్కడైతే ఆంధ్ర అని ఉందో అక్కడ తెలంగాణ హిస్టరీ, కల్చర్ లాంటివి రావాలి. సిలబస్‌లో ఇంకా మార్పులు రావాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు మాత్రం భారీగా ఎలాంటి మార్పులు ఉండవద్దనే అనుకున్నాం. తెలంగాణ హిస్టరీ లాంటి వాటిని చేర్చాలని మాత్రం భావిస్తున్నాం. హిస్టరీ, ఇండియన్ కానిస్టిట్యూటషన్ లాంటివాటిపై అభ్యర్థులకు అవగాహన ఉండాలని భావిస్తున్నాం. ఇంటర్మీడియట్ అనే అంశం కూడా చర్చించాం. సిలబస్‌లో తెలంగాణ హిస్టరీ, కల్చర్ తప్పనిసరిగా ఉండాలని భావించాం. కొన్ని పేపర్లలో మ్యాథ్, టెక్నాలజీ కంటెంట్ అధికంగా ఉందనే విషయాన్ని కూడా చర్చించాం. టెక్నికల్ నాలెడ్జ్ ఉండడం తప్పనిసరి. ఇవన్నీ చర్చించాం. నా దృష్టిలో... హిస్టరీ మార్చాలి, తెలంగాణ కల్చర్ ఉండాలి... తెలంగాణ భాష ఉండాలి... వీటిని పేపర్లలో ఏలా చేర్చవచ్చో ఆలోచించాం. అభ్యర్థులకు తెలంగాణ చరిత్ర తెలిసి ఉండాలి. చరిత్ర నేడు కాంప్లెక్స్ సబ్జెక్ట్‌గా ఉంది. చరిత్ర ఒక్కటే కాదు... ఆ చరిత్ర రచన దృక్పథాలపై అవగాహన ఉండాలి అని భావిస్తున్నాం. సిలబస్ అనేది ఎట్లా ఉండాలి... ఒక రిటెన్ ఎగ్జామ్.. ఒక ఇంటర్మీడియట్ అయినంత మాత్రాన ఒక అభ్యర్థిని పూర్తిస్థాయిలో అంచనా వేయలేం. ఆ అభ్యర్థి ఉద్యోగం పొందితే ప్రజలకు సేవలు అందించాలి. అలాంటప్పుడు ఆ వ్యక్తికి మన సమాజం గురించి ఎంత తెలుసు, మన సమస్యల పట్ల సెన్సిటివిటీ (స్పందించే తత్వం) ఉందా అని ఎలా గ్రహించగలుగుతాం? ఈ విషయం కూడా చర్చకు వచ్చింది. స్థానిక సమస్యలను వారు ఎలా అర్థం చేసుకుంటారు, పరిష్కరిస్తారు ... దాన్ని టెస్ట్, ఇంటర్మీడియట్ ద్వారా గ్రహించగలుగుతామా? మన విద్యారంగం ఇప్పుడు సంక్షోభంలో ఉంది. కేజీ టు పీజీ విధానంపై కూడా మరింత స్పష్టత రావాల్సి ఉంది. ఎన్నో సమస్యలు ఉన్నాయి. సెన్సిటివిటీ అనేది అడ్మినిస్ట్రేటర్లలో రావాలంటే... కొన్ని అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఉదాహరణకు ఇంగ్లీష్ మీడియం

ఆబ్జెక్టివ్ టైప్ అనేది వంద ప్రశ్నలు ఉంటే ఏ విధంగా టిక్ చేసినా కొన్ని కరెక్ట్ అవుతాయి. ఈ పరీక్షలో పాస్ అయిన వారికి సబ్జెక్ట్ నాలెడ్జ్ ఎంత ఉంటుందనేది ప్రశ్నార్థకం. సామాజిక శాస్త్రాల్లో క్రిటికల్ అండర్స్టాండింగ్ అవసరం. దీన్ని ఆబ్జెక్టివ్ విధానంలో చేయలేం. ఇప్పటి ఉద్యోగ పరీక్షల్లో చాలా వరకు ఆబ్జెక్టివ్ విధానంలో ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మాత్రం సిలబస్‌లో మేజర్ మార్పులు ఏవీ ఉండవు. సిస్టమ్స్‌లో మాత్రం మార్పులు రావచ్చు.

లో చదివి, ఉన్నతస్థాయి కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన వారిలో కులవ్యవస్థపై సరిగా అవగాహనలేదు. దేశంలో కులవ్యవస్థ లేదనే వారు అనుకుంటున్నారు. అలాంటి వారు గ్రామీణ వ్యవస్థలో వారు ఎలా ఇమడగలుగుతారు? వారు సెన్సిటివిటీతో ఉండగలుగుతారా? రేషనలైజేషన్ చేయడం మాత్రమే కాదు.. సెన్సిటివిటీ చేయడం ఎలా అనేది కూడా ముఖ్యమే. దీనికి మూలాలు విద్యావ్యవస్థలో ఉంటాయి. సిలబస్‌లో, అభ్యర్థుల ఎంపిక విషయంలో తీవ్ర మార్పులు రానప్పటికీ, మన సమాజం గురించి అవగాహన లాంటి అంశాలు మాత్రం చోటు చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. ప్రజల సమస్యలపై అండర్స్టాండింగ్, సెన్సిటివిటీ... ముఖ్యం. అంగన్‌వాడీలో పని చేసే వారికి జీతాలు పెంచారు. సరే... వారిని కూడా ప్రభుత్వ విద్యావ్యవస్థలో భాగం చేయవచ్చు కదా ... పాఠశాల విద్యను హేతుబద్ధీకరణ చేయాలనుకుంటే... టీచర్లకు మాత్రమే కాదు... శ్రీ సూల్స్‌లా పని చేస్తున్నవంటి అంగన్‌వాడీ మహిళలకూ జీతభత్యాలు పెంచాలి. వారి సేవలను ఎందుకు గుర్తించడం లేదు? వారిని కూడా ప్రభుత్వవ్యవస్థలో భాగం చేసి సామాజిక భద్రత కల్పించాలి. పైపై మెరుగులు, మార్పు చేర్పులు సరిపోవు. దిగువ స్థాయి నుంచి అవి రావాలి. 1960 తరువాత యూనివర్సిటీల్లో ఒక విధమైన సంక్షోభం నెలకొంది. అందుకు కారణం యూనివర్సిటీల్లోకి గ్రామీణ, గిరిజన ప్రాంతాలకు చెందిన యువతరం వచ్చింది. వారికి అమెరికా రాజ్యాంగం లాంటివి బోధించారు తప్పితే వారి చరిత్ర, సంస్కృతి లాంటి అంశాలను మాత్రం బోధించలేదు. ఇలాంటివే మరెన్నో అంశాలున్నాయి. మూలాల్లోకి వెళ్లి వాటిని అవగతం చేసుకోవాలి. పరిష్కారమార్గాలు అన్వేషించాలి.

తెలంగాణ అడ్మినిస్ట్రేషన్ సర్వీస్ రావాలి
ఎం. చంద్రశేఖర్ గౌడ్, ప్రెసిడెంట్, గ్రూప్ 1 ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్
 ప్రతీ రాష్ట్రానికి ఒక పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఉండాలని రాజ్యాంగం చెబుతోంది. తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ బాధ్యతలు, విధులు అన్నీ రాజ్యాంగంలో ఉన్నాయి. ఈ రోజు ప్రభుత్వంలో అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించిన ఉద్యోగాల్లో అనుభవంతో పాటు ప్రతిభ కలిగిన యువ

అక్క ఆరాటంమె కాని, బావ బతకడు

త కూడా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ప్రతి శాఖలో 33 శాతం డైరెక్ట్ రిక్రూట్మెంట్ కు నిర్దేశించే విధంగా నిబంధనలు పెట్టుకున్నాయి. కమిషన్ రాజ్యాంగబద్ధ సంస్థ అయినప్పటికీ కూడా దాని పనితీరు ప్రభుత్వ వ్యవహార శైలిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఆ 33 శాతంలో ఉన్న ఖాళీల ఇండెంట్ ను ప్రభుత్వం కమిషన్ కు సమర్పించాలి. కమిషన్ ఆ ఇండెంట్ ను ఆధారం చేసుకొని, నోటిఫికేషన్ ఇవ్వాలి. ఇందుకు నిర్దిష్టంగా ఒక క్యాలెండర్ రూపొందించుకొని దాని ప్రకారం నిర్వహించాలి. ఈ పరీక్షలు అంటే నోటిఫికేషన్లు పంచవర్ష ప్రణాళికలకాగా మారాయి. ఐదేళ్ళకోసారి గ్రూప్ 1 నోటిఫికేషన్ వస్తోంది. గ్రూప్ 1 లక్ష్యంగా చేసుకుంటే నోటిఫికేషన్ ఎప్పుడో పడుతుంది. ఆ పాటికి ఆ బ్యాచ్ విద్యార్థుల్లో టెంపో పోతుంది. ఆ తరువాత నోటిఫికేషన్ వస్తుంది. మా బ్యాచ్ నే ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, 2003లో నోటిఫికేషన్ వస్తే, 2004లో ప్రిలిమ్స్, 2005లో మెయిన్స్, 2006లో ఇంటర్వ్యూలు, అపాయింట్మెంట్స్. అంటే దాదాపు ఐదేళ్ళు. ఒక నిరుద్యోగి ఇలా ఐదేళ్ళ కాలాన్ని గడపడం కష్టం. ఏడాదిలో ఆ ప్రక్రియ పూర్తవుతుందనుకుంటే మరెన్నో ఏళ్ళు పడుతుంది. ఒక నిరుద్యోగి ఎగ్జామ్ రాసి సెలెక్షన్ వస్తుందన్న నమ్మకంతో ఐదేళ్ళ కాలాన్ని గడపడం నిరర్థక అంశం. పరీక్షలు నిర్దిష్ట ఫ్రేమ్ వర్క్ లో, నిర్దిష్ట క్యాలెండర్ లో జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇక్కడ గమనించాల్సిన అంశం మరొకటి ఉంది. ఏటా డైరెక్ట్ రిక్రూట్మెంట్ లకు సంబంధించి ఎన్నో వేకెన్సీలు ఉంటాయి. ఏటా నోటిఫికేషన్ రాకపోవడం, ఇతరత్రా కారణాల వల్ల అలాంటి వేకెన్సీ పోస్టులను టెంపరరీ ప్రమోషన్స్ తో భర్తీ చేస్తుంటారు. పాలన కుంటుపడకూడదనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వానికి ఆ వెనలుబాటు కల్పించారు. డైరెక్ట్ రిక్రూట్మెంట్ వారు వచ్చిన తరువాత ఆ పదవుల్లో ఉన్న వారు రివర్స్ కావాలి. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో అదెక్కడా జరగడం లేదు. మేము ఈ పరీక్షలు రాసిన కాలంలో అంటే 1999లో గ్రూప్ 2 పోస్టులకు సంబంధించి సుమారుగా 140 పోస్టులకు నోటిఫికేషన్ ఇచ్చారు. మేము ట్రైబ్యూనల్ కు, హైకోర్టుకు వెళ్ళాం. హైకోర్టు అడ్డుతమైన, చరితాత్మకమైన తీర్పును ఇచ్చింది. ఉన్న ఖాళీలన్నింటినీ ఈ నోటిఫికేషన్ కు జోడించాల్సిందిగా ఆదేశించింది. హైకోర్టు ఆదేశాల మేరకు ఖాళీల సంఖ్యను 1100కు పెంచారు. ఆ తరువాత కూడా ఇలానే జరిగింది. మొదట 170 పోస్టులకే నోటిఫికేషన్ ఇచ్చినప్పటికీ ఆ తరువాత 350 పైచిలుకు పోస్టులు వచ్చాయి. ప్రభుత్వం, కమిషన్ సమన్వయంతో వ్యవహరిస్తే విద్యార్థుల్లో నిరాశలను దూరం చేయవచ్చు. పరీక్షలు అనేవి ఏటా క్యాలెండర్ ఇయర్ ప్రకారం నిర్వహించాలి. అలా చేస్తే ప్రతిభావంతులు ఈ ఉద్యోగాల్లోకి వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. ఎన్నో రకాల నియామకాల బోర్డుల్లో పీఎస్ సి ఒకటి. టీచర్లకు, పోలీసులకు వేర్వేరు రిక్రూట్మెంట్ బోర్డులు ఉన్నాయి. భవిష్యత్ లో పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ద్వారా మరెన్నో ఉద్యోగాలను భర్తీ చేస్తామంటున్నారు. ప్రస్తుతం కమిషన్ గ్రూప్ 1, గ్రూప్ 2, కొన్ని ప్రత్యేక గెజెట్డ్ పోస్టులు తదితరాలకు నోటిఫికేషన్లు ఇస్తోంది. గ్రూప్ 3 నోటిఫికేషన్ వెలువడి ఎన్నో ఏళ్ళు గడిచింది.

ఒక నిరుద్యోగి ఎగ్జామ్ రాసి సెలెక్షన్ వస్తుందన్న నమ్మకంతో ఐదేళ్ళ కాలాన్ని గడపడం నిరర్థక అంశం. పరీక్షలు నిర్దిష్ట ఫ్రేమ్ వర్క్ లో, నిర్దిష్ట క్యాలెండర్ లో జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇక్కడ గమనించాల్సిన అంశం మరొకటి ఉంది. ఏటా డైరెక్ట్ రిక్రూట్మెంట్ లకు సంబంధించి ఎన్నో వేకెన్సీలు ఉంటాయి. ఏటా నోటిఫికేషన్ రాకపోవడం, ఇతరత్రా కారణాల వల్ల అలాంటి వేకెన్సీ పోస్టులను టెంపరరీ ప్రమోషన్స్ తో భర్తీ చేస్తుంటారు.

ఇక్కడ కమిషన్ ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య న్యాయపరమైన చిక్కులు. 1999కు సంబంధించిన కేసు తీర్పు 2015లో మొన్నమొన్న వచ్చింది. ప్రిలిమ్స్, నోటిఫికేషన్ వచ్చే వరకూ అదెప్పుడొస్తుందో తెలియదు. పరీక్ష జరిగే వరకూ కూడా పోస్ట్ పోస్ట్ అంటూ వదంతులు. ఆ తరువాత రద్దు అవుతుందంటూ రూమర్లు... ఆ తరువాత మెయిన్స్... మళ్ళీ పోస్ట్ పోస్ట్ వదంతులు. పరీక్ష జరిగిన తరువాత.... క్యాన్సల్ అవుతుందట.. అని వదంతులు... ఇంటర్వ్యూ తరువాత కూడా మరెన్నో అపోహలు... విద్యార్థులు ఇవన్నీ నమ్మకుండా చదవాలి. రాయాలి. ఇక సంస్కరణల విషయానికి వస్తే.. గ్రూప్ 1కు సంబంధించి 2011లో సత్యనారాయణ కమిటీ ఏర్పాటు చేశారు. ఇంటర్వ్యూల విధానం ఉండాలా .. వద్దా.. అని. ఆయన సీనియర్ ఐఎఎస్. ఆయన ఏమన్నారంటే స్టేట్ సర్వీసెస్ మినహా మిగిలిన వాటిలో ఇంటర్వ్యూలు వద్ద అని అన్నారు. దాన్ని మన వాళ్ళు చాలా అతి తెలివిగా ఇంటర్ ప్రీట్ చేశారు. సాధారణంగా గ్రూప్ 1కంటే గ్రూప్ 2 పోస్టుల సంఖ్య అధికంగా ఉంటుంది. కమిటీ సిఫారసులు అమలు చేస్తే తమ దుకాణం నడవదని భావించి అప్పటి పాలక మండలి సభ్యులు చాలా తెలివిగా 2013లో గ్రూప్ 2 పోస్టులను గ్రూప్ 1 పరిధిలో చేర్చి ఇంటర్వ్యూలు చేసుకోవచ్చని భావించారు. అందుకు వారు చెప్పిన కారణం ఏమిటంటే, రెండింటికీ విద్యార్హత డిగ్రీ కాబట్టి, గ్రూప్ 2 పోస్టులను కూడా గ్రూప్ 1లోకి చేర్చామని కమిషన్ సభ్యులు సిఫారసు చేశారు. ప్రభుత్వం కూడా దాన్ని ఆమోదించింది. దాంతో చాలా సమస్యలు వచ్చాయి. ఇప్పటికే అంతా ఒకటే పరీక్ష రాసి ఎంపికైనా.... ఇతరత్రా కారణాలతో తక్కువ స్థాయి పోస్టులు పొంది మానసిక వేదనకు గురవుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో విద్యార్థుల ఉద్యమం ఫలితంగా అప్పటి ప్రభుత్వం జడిసి, ఆ తరువాత జీవోఎంఎస్ 556 ఇచ్చింది. తాత్కాలికంగా ఆ నిర్ణయాన్ని వాయిదా వేశారు. ఈలోగా తెలంగాణ ఏర్పడింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ రకరకాల వాదనలు వినిపిస్తున్నాయి. ఫలితంగా మళ్ళీ చిక్కులు వచ్చే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. ఇక్కడ గమనించాల్సిన అంశం ఒకటి ఉంది. నిజమైన నిరుద్యోగికి అన్యాయం జరుగుతోంది. గ్రూప్ 2కు

అక్కావెళ్ళేళ్లకు అన్నం పెట్టి లెక్క రాసినట్లు

ఎంపికైన వారు గ్రూప్ 1 పరీక్షలు రాస్తుంటారు. గ్రూప్ 1 పేరిట ఎ, బి గ్రూప్ ల పేరిట గ్రూప్ బిలో గ్రూప్ 2 పోస్టులను కలిపివేస్తే సమంజసమా? దీని కారణంగా నాన్ జాయినింగ్ వేకెన్సీ పోస్టులు మిగిలి పోతుంటాయి. ఈ విషయాన్ని నాయకుల దృష్టికి తీసుకువెళ్ళాం. విద్యార్థుల ఆందోళన... వివిధ కారణాలతో ప్రస్తుత విధానాన్నే కొనసాగించాలని నిర్ణయించారు. ఈ పరిస్థితుల నేపథ్యంలో గ్రూప్ 1 విషయానికి వస్తే, ఆర్డీఓ, సీపీటీవో, ఆర్డీఓ, మునిసిపల్ కమిషనర్ తప్ప మిగతా పోస్టులకు చార్జింగ్ తగ్గిపోయింది. ప్రస్తుత విధానంలో డిప్యూటీ కలెక్టర్లకు మాత్రమే ఐఎఎస్ అయ్యే అవకాశం లభిస్తోంది. దీంతో టాలెంట్ ఉన్నప్పటికీ, మిగతా పోస్టులకు సెలెక్ట్ అయిన వారంతా కూడా ఆడిట్ ఆఫీసర్ గానో, ఇతరత్రాగానో కొనసాగాల్సి వస్తోంది. డిపార్ట్ మెంట్ నుంచి బయటకు పోయే పరిస్థితి లేదు. వారికెవరీకీ ఐఎఎస్ అయ్యే అవకాశం లభించడం లేదు. కేరళలో ఇటీవలే కేరళ అడ్మినిస్ట్రేషన్ సర్వీస్ ప్రవేశపెట్టారు. వివిధ విభాగాల్లో డైరెక్ట్ రిక్రూట్ మెంట్ లో ఉన్న గ్రూప్ 1 తరహా పోస్టులన్నింటినీ ఇందులో కలిపేశారు. వారికి ఐఎఎస్ అయ్యే అవకాశం కూడా కల్పించారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం దీన్ని పరిశీలించడం అభినందనీయం. దీంతో ప్రతిభావంతులైన నిరుద్యోగులు కూడా మరింతగా ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల వైపు వచ్చే అవకాశం ఉంది. హరగోపాల్ కమిటీ కూడా ఇదే విధమైన సూచన చేయడం అభినందనీయం. ఈ సంస్కరణలను తేవాలి. ఇవి నిరుద్యోగులకు, ప్రభుత్వానికి కూడా ఉపయోగపడే విధంగా ఉండాలి. టీఎస్ అనేది ఐఎఎస్ కు సమాంతరంగా ఉంటుంది. మనకు ఎంతోమంది ఐఎఎస్ ల కొరత ఉంది. వారిని రప్పించుకోవడం అంత తేలిక కాదు కాబట్టి, ఐఎఎస్ లు అందుబాటులో లేని స్థానాల్లో టీఎస్ లు పని చేస్తారు. అంటే గ్రూప్ 1 స్థానంలో టీఎస్ ఉండబోతోంది. ఇక ఇప్పుడు నిరుద్యోగులు ఏం కోరుకోవాలంటే. వేకెన్సీ పోస్టులకు ఎప్పటికప్పుడు నోటిఫికేషన్లు ఇవ్వాలని, ఆర్డర్ ఆఫ్ ప్రిఫరెన్స్ బదులుగా కౌన్సెలింగ్ విధానం ప్రవేశపెట్టాలని. గ్రూప్ 1లో కూడా సంస్కరణలు రావాలి. ప్రస్తుతం నాలుగు రకాలు పేస్కేల్స్ ఉన్నాయి. టీఎస్ వస్తే ఇవన్నీ తొలగిపోతాయి. గతంలో సర్వీస్ కమిషన్ పై అవినీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతం ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఇప్పుడు అలాంటివి రాకుండా చూసుకోవాలి. ఇప్పుడు కమల్ నాథన్ కమిటీ నివేదిక అడ్డంకిగా మారిందని అంటున్నారు. అందులో కొంత వాస్తవం ఉన్నప్పటికీ, దాన్ని అధిగమించే మార్గాలు కూడా ఉన్నాయి. గ్రూప్ 2 పోస్టులకు, కమల్ నాథన్ కమిటీ నివేదికకూ సంబంధం లేదు. చిన్న చిన్న అవరోధాలను తొలగించుకోవచ్చు. నిరుద్యోగులకు నేను సూచించేదేమంటే... ఏదో ఒక ఉద్యోగంలో చేరి గ్రూప్ 1కు ప్రిపేర్ కావాలి. లేకుంటే ఆర్థిక ఒత్తిళ్ళను తట్టుకోలేం. గ్రూప్ 1కు ప్రిపేర్ అవుతున్న వారికి మార్గనిర్దేశనం చేసేందుకు మా అసోసియేషన్ తరపున ప్రణాళికలు రూపొందిస్తున్నాం.

మనకు ఎంతోమంది ఐఎఎస్ ల కొరత ఉంది. వారిని రప్పించుకోవడం అంత తేలిక కాదు కాబట్టి, ఐఎఎస్ లు అందుబాటులో లేని స్థానాల్లో టీఎస్ లు పని చేస్తారు. అంటే గ్రూప్ 1 స్థానంలో టీఎస్ ఉండబోతోంది. ఇక ఇప్పుడు నిరుద్యోగులు ఏం కోరకోవాలంటే. వేకెన్సీ పోస్టులకు ఎప్పటికప్పుడు నోటిఫికేషన్లు ఇవ్వాలని, ఆర్డర్ ఆఫ్ ప్రిఫరెన్స్ బదులుగా కౌన్సెలింగ్ విధానం ప్రవేశపెట్టాలని.

సంస్కరణలు రావాలి (సయ్యద్ సలీముద్దీన్, స్టాటిస్టికల్ ఆఫీసర్) ఆర్గనైజింగ్ సెక్రటరీ, తెలంగాణ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్

గతంలో నాలుగు రకాల ఉద్యోగ నియామకాల విధానం ఉండింది. జిల్లా, జోనల్, మల్టీజోనల్, రాష్ట్ర స్థాయి పోస్టులు ఉండేవి. కొత్త రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పుడు బిల్లులోని అంశాల పట్ల పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. దాంతో ఇప్పుడు ఉద్యోగుల విభజనలో పలు అడ్డంకులు ఎదురవుతున్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాల్లో జిల్లా, రాష్ట్ర స్థాయి పోస్టులు మాత్రమే ఉన్నాయి. 1970 ప్రాంతంలో నాలుగేళ్ళ స్థానికతతో ఇక్కడి ఉద్యోగాలు అనేకం ప్రాంతేతరులకు వచ్చాయి.

గతంలో పాలక వర్గాలు ప్రాంతేతరులతో కమిషన్ ను నింపేశాయి. దాంతో మన ప్రాంతం వారు గ్రూప్ 1 పోస్టులను చాలా తక్కువగా పొందారు. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రం ఏర్పడింది. కాబట్టి కొన్ని సంస్కరణలు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. హరగోపాల్ కమిటీ కొన్ని అంశాలను పరిశీలించింది.

నా సూచనలు... కొన్ని విభాగాల్లో డైరెక్ట్ రిక్రూట్ మెంట్ కు రకరకాలుగా కోటాలున్నాయి. ఈ అంశాన్ని పరిశీలించి సహేతుకంగా నిర్ణయించాలి. పోస్టుల వర్గీకరణ రెండు రకాలుగా ఉండాలి. అడ్మినిస్ట్రేటివ్, టెక్నికల్. గ్రూప్ 1, గ్రూప్ 2, గ్రూప్ 3, గ్రూప్ 4లో ఇవి ఉండాలి.

కమిషన్ కు యాన్యువల్ క్యాలెండర్ ఉండాలి. తేదీలు నిర్ణయించడంలో తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. యూపీఎస్ సీ తదితరాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. గ్రూప్ 3, గ్రూప్ 4 ఉద్యోగాలకు ఇంటర్వ్యూలు ఉండకూడదు. ఇంటర్వ్యూ బోర్డులో సభ్యులతో పాటుగా ఆయా ప్రభుత్వ విభాగాల నుంచి ప్రతినిధులు ఉండాలి. సబ్జెక్ట్ ఎక్స్ పర్ట్ కూడా ఉండాలి. ఇంటర్వ్యూలను వీడియో కూడా తీయించాలి. ఈ విధమైన సంస్కరణలు ప్రవేశపెడితే లక్షలాది నిరుద్యోగుల కలలు నిజమవుతాయి. వారికి ఉద్యోగాలు దక్కే అవకాశాలు మెరుగవుతాయి. - దక్కన్ న్యూస్

అక్కప్పు ప్రార్థనానికి అధిక శ్రావణం

టి.ఆర్.సి చర్చ అంశాలు

క్ర.స.	తేది	చర్చ అంశం
1.	21.01.2012	ప్రస్తుత తెలంగాణ ఉద్యమంలో మహిళల పాత్ర వక్తలు: ప్రొ అన్నార్భాన్, యం.రత్నమాల
2.	28.01.2012	హైదరాబాద్ పరిసరాల్లో పారిశ్రామిక కాలుష్యం వక్తలు: డా.జి. విజయ్, డా.జె.మనోహర్ రావు
3.	04.02.2012	తెలంగాణ మెట్టభూములకు గోదాపరిజలాల వినియోగం వక్తలు: ఇంజినీర్లు పి.వెంకట్రామాచార్యులు, జి.ప్రభాకర్, బి.అనంతరాములు
4.	11.02.2012	తెలంగాణ మెట్టభూములకు కృష్ణా జలాల వినియోగం వక్తలు: ఇంజినీర్లు ఎం.శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి, ఎం.రామకృష్ణారెడ్డి, కె.పెంటారెడ్డి, ఎన్.రంగారెడ్డి
5.	18.02.2012	తెలంగాణలో వ్యవసాయం-సమస్యలు- పరిష్కారాలు-ఉద్యమాలు వక్తలు: డా.మెతుకు దేవేందర్ రెడ్డి, ప్రొ.కె.ఆర్. చౌదరి, డా. జి.వి. రామాంజనేయులు, కె.రాములు
6.	25.02.2012	తెలంగాణలో అడవులు - వాటి పరిరక్షణ వక్తలు: వనప్రేమి ఎడిటర్ ఖమర్ మహ్మద్ ఖాన్, బి.ఎం.దెబెరా(ఎఫ్ బి హెచ్), బాబుదొర, మైపతి అరుణ్ కుమార్ (ఆ.వి.సం)
7.	03.03.2012	తెలంగాణ ఆర్థికవ్యవస్థపై దృక్పథాలు వక్తలు: ప్రొ.సంగీన్ కృష్ణారావు, వీక్షణం ఎడిటర్ ఎన్.వేణుగోపాల్, డా.ఆర్.వి. రమణమూర్తి, కె.జగన్
8.	10.03.2012	తెలంగాణలో పరిశ్రమలు, పరక వాణిజ్యాలు వక్తలు: వాణిజ్యపన్నుల విభాగం అదనపు డైరెక్టర్, టి.వివేక్, జయశంకర్ ఫౌండేషన్ చైర్మన్, వి.ప్రకాష్, టెక్నీ సెక్రటరీ డి.అశోక్ కుమార్
9.	17.03.2012	తెలంగాణలో ఇంటర్విద్య - తీరుతెన్నులు వక్తలు: చుక్కారామయ్య, ఇంటర్విద్య జాక్ చైర్మన్, డా.పి.మధుసూదన్ రెడ్డి, టీవీవీ కార్యదర్శి కర్ర రాజేంద్రప్రసాద్, టీవీసీఎస్ఎ కన్వీనర్, రాజమహేందర్ రెడ్డి
10.	24.03.2012	తెలంగాణలో విద్యుత్ మరియు రైతుల సమస్యలు వక్తలు: రైతు నాయకులు తడక రాజయ్య, ఎన్.నిపుణులు పి.మోహన్ రెడ్డి, మాజీ ఎమ్మెల్యే కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి, టీఈఈఎఫ్ కన్వీనర్ ఇంజినీర్ ఎన్.జానయ్య, టీఈఈఎఫ్ ప్రెసిడెంట్, ఇంజినీర్ ఎన్.శివాజీ
11.	31.03.2012	తెలంగాణలో ఉన్నత విద్య వక్తలు: ప్రొ.కె.మధుసూదన్ రెడ్డి, ప్రొ. జి.లక్ష్మణ్, ప్రొ.కె.లక్ష్మీనారాయణ, ఎన్.కుమారస్వామి
12.	07.04.2012	తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం వక్తలు: తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం కన్వీనర్, డా.సూరేపల్లి సుజాత, సహజ వనరుల పరిరక్షణ, కమిటీ చైర్మన్ తోటపల్లి జగన్ మోహన్ రావు, హైదరాబాద్ అర్బన్ ల్యాండ్ డెవలప్మెంట్ డా.అనంత మరిగంటి, హైకోర్టు న్యాయవాది జె.రామచంద్రారావు
13.	14.04.2012	తెలంగాణలో ఉపాధి అవకాశాల పరిస్థితి

అక్కరికి వచ్చినవాడే అయినవాడు

14. **వక్తలు:** 21.04.2012 టి.వివేక్, డా.ఎల్.పాండురంగారెడ్డి, టీయూఎస్, ప్రెసిడెంట్ సి.విరల్, ప్రొ.మాడభూషి శ్రీధర్
ఏపీలో తెలంగాణ పరిశ్రమల పరిస్థితి
15. **వక్తలు:** 28.04.2012 కె.బాల్రెడ్డి, కొమ్మురవి, నిజామ్ పుగర్, పరిరక్షణ కమిటీ కన్వీనర్ ఎం.అప్పారెడ్డి
ఏపీలో వక్స్ ఆస్తులు మరియు వాటి పరిరక్షణ
16. **వక్తలు:** 05.05.2012 ప్రొ.అన్వర్ఖాన్, మహ్మద్ అజంఖాన్, మహ్మద్, ఉస్మాన్ షాహీద్, మహ్మద్ నయీముల్లా షరీఫ్,
 ఎం.ఎ. గఫార్, షఫీఖ్ మహజిర్
తెలంగాణలో ఆరోగ్య వ్యవస్థలు - సమస్యలు - పరిష్కారాలు
17. **వక్తలు:** 12.05.2012 డా.ఎ.గోపాల్ కిషన్, డా.డి.రాజా రెడ్డి, డా.ఎ.పి. రంగారావు, డా.బరిగల రమేశ్, డా.డి. రామకృష్ణ,
 డా.రమేశ్ దాసరం, డా.డి.శ్రీనివాస్
హైదరాబాద్ మెట్రో రైలు మరియు దాని ప్రభావాలు
18. **వక్తలు:** 19.05.2012 సిటిజెన్ ఫర్ బెటర్ ట్రాన్స్ పోర్టేషన్ కన్వీనర్, ప్రొ.సి.రామచంద్రయ్య, ఎంఎటీఎస్ ట్రావెలర్స్
 అసోసియేషన్ కన్వీనర్ ఎం.విజయ రాఘవన్, రామకృష్ణ రాజు, గోవింద్ రాఠి, ఎఫ్ బి హెచ్,
 ప్రధాన కార్యదర్శి ఓ.ఎం. దెబెరా, ఎ.ఎన్. శంకర్, ఛత్రి కో-కన్వీనర్ మహ్మద్ అష్వాఖ్
రంగారావు డిక్షనరీ - వరంగల్ హైవేపై సమస్యలు
19. **వక్తలు:** 26.05.2012 కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి, పిట్టల శ్రీశైలం, డా.కె.టి.రెడ్డి, జి.రవీందర్ రెడ్డి
మెట్టభూముల్లో నీటి యాజమాన్యం - సవాళ్ళు - తెలంగాణలో భవిష్యత్ అవకాశాలు
20. **వక్తలు:** 02.06.2012 డా.బి.వి.సుబ్బారావు, డా.కె.ఎల్.వ్యాస్, డా.శివకమార్, డా.మురళీధరన్, డా.ఆయేషా, రుబీనా,
 ధనుంజయ్, డా.దొంతి నర్సింహారెడ్డి, ఇంజినీర్ నీలా ప్రసాద్, కె.ప్రభాకర్ రెడ్డి
తెలంగాణలో నిర్లక్ష్యానికి గురైన పురావస్తు ప్రాంతాలు - చారిత్రక ప్రాధాన్యం - పరిరక్షణ
21. **వక్తలు:** 09.06.2012 ప్రొ.జయధీర్ తిరుమల్ రావు, డా.ఇ.శివనాగిరెడ్డి, డా.ఎం.ఎ.ఖయ్యూమ్, డా.ఎస్.జై కిషన్
సింగరేణిలో ఓపెన్ కాస్ట్ మైనింగ్ విధ్వంసం - పర్యవసనాలు
22. **వక్తలు:** 16.06.2012 పాశం యాదగిరి, చిక్కుడు ప్రభాకర్, పిట్టల రవీందర్, మహ్మద్ అన్వర్, సీలోజు మురళి
తెలంగాణ జాతరలు
23. **వక్తలు:** 23.06.2012 బండారు సుజాత శేఖర్, ప్రొ.పి.సుబ్బాచారి, తెలంగాణ ఉత్సవ్ కన్వీనర్ భరత్ భూషణ్, రీసెర్చ్ స్కాలర్
 (సమ్మక్క సారక్క) దివిటి అంజని దేవి, ఫోటోగ్రాఫర్ వీరేశం
శ్రీశైలం గుడి - చెంచుల హక్కు
24. **వక్తలు:** 30.06.2012 చరిత్రకారుడు కపిలవాయి లింగమూర్తి, ప్రొ.గట్టు సత్యనారాయణ, రవి మాస్టర్, డా.కె.దయానంద
 స్వామి, తోకల గురువయ్య, యాదయ్య, రీసెర్చ్ స్కాలర్ డాక్టర్ వై.విజయ భాస్కర్ రెడ్డి
తెలంగాణలో సాంస్కృతిక ఏకత
25. **వక్తలు:** 07.07.2012 చరిత్రకారులు, ఇన్ టాక్ హైదరాబాద్ చాప్టర్ కో-కన్వీనర్ డా.సజ్జాద్ షాహిద్, ప్రొ.వి.కిషన్ రావు, నిజాం
 మ్యూజియం చీఫ్ క్యూరేటర్, డి.భాస్కర్ రావు, డా.భాంగ్యా భూక్యా
సల్గండ్ జిల్లాలో ఫ్లోరోసిస్ - శాశ్వత పరిష్కారం
26. **వక్తలు:** 14.07.2012 నిమ్న మాజీ డైరెక్టర్ డాక్టర్ డి.రాజారెడ్డి, ఎడిటర్ కె.శ్రీనివాస్ రెడ్డి, డా.కె.గోవర్ధన్ రెడ్డి,
 ఇంజినీర్ ఎం.శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి, తెలంగాణ టీచర్స్ ఫోరమ్ (టీటీఎఫ్) కన్వీనర్ కె.ప్రభాకర్,
 ఇంజినీర్ కె.పెంటారెడ్డి, జలసాధన సమితి కన్వీనర్ దుశ్శర్ల సత్యనారాయణ
ఫ్లోరైడ్ ప్రభావిత ప్రాంతాలు - దాని ప్రభావం - పరిష్కారాలు

అక్కర తీరితే, అక్క మొగుడు కుక్క

- వక్తలు: ఫ్లోరోసిస్ విముక్తి పోరాట సమితి కో కన్వీనం (నల్గొండ జిల్లా) కంచుకట్ల సుభాష్, ఇ-భూమి ఎడిటర్ పి.కృష్ణారెడ్డి, సీనియర్ జర్నలిస్టు, ఎం.ఎ.వాసు, మూసీ పరిరక్షణ కమిటీ కన్వీనర్ బట్టె శంకర్
27. 21.07.2012 **తెలంగాణలో పెరుగుతున్న రైతుల ఆత్మహత్యలు- వ్యవసాయ సంక్షోభం**
- వక్తలు: అన్వేషి జాయింట్ సెక్రటరీ కాకర్ల సజయ మా.హ.వే. అధ్యక్షుడు ఎన్.జీవన్ కుమార్, తెలంగాణ రైతు సమితి చైర్మన్ దుశ్శర్ల సత్యనారాయణ, కేరింగ్ సిటిజన్స్ కలెక్టివ్ ఫీల్డ్ కో-ఆర్డినేటర్ బి.కొండల్ రెడ్డి, దళిత బహుజన ఫ్రంట్ రాష్ట్ర కార్యదర్శి పెద్దలింగన్నగారి శంకర్, ఎన్ఎపీఎం జాయింట్ కన్వీనర్ (ఏపీ చాప్టర్)సరస్వతి కవుల, సహజ వనరుల పరిరక్షణ వేదిక కో-కన్వీనర్ కిరణ్ విస్నా
28. 28.07.2012 **తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉపాధ్యాయుల పాత్ర-1**
- వక్తలు: టీపీఎఫ్ ప్రెసిడెంట్ ఆకుల భూమయ్య, ఏపీటీఎఫ్ మాజీ అధ్యక్షుడు ఎ.నర్సింహారెడ్డి, ఎమ్మెల్యే పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి, ఎమ్మెల్యే పూలరవీందర్, టీఎన్టీయూ స్టేట్ ప్రెసిడెంట్ ఎ.అనంతరాములు, డీటీఎఫ్ ప్రెసిడెంట్ కొండె నారాయణ రెడ్డి, తెలంగాణ డెమోక్రాటిక్ టీచర్స్ ఫెడరేషన్ ప్రెసిడెంట్ పరాజు యాదగిరి, టీఆర్టీయూ ప్రెసిడెంట్ ముంగాల మణిపాల్ రెడ్డి, టీటీఎఫ్ కన్వీనర్ కె.ప్రభాకర్
29. 04.08.2012 **తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉపాధ్యాయుల పాత్ర-2**
- వక్తలు: ఎమ్మెల్యే చుక్కారామయ్య, ఎమ్మెల్యే పూల రవీందర్, ఎన్టీయూ సెక్రటరీ జనరల్ పున్న కుమార్, ఏపీయూఎస్ యుగంధర్ రెడ్డి, టీయూఎస్ ప్రెసిడెంట్ నవ్వు దమనేశ్వర్ రావు, టీటీఎఫ్ కన్వీనర్ కె.ప్రభాకర్, టీయూటీఎఫ్ ప్రెసిడెంట్ మల్లారెడ్డి, టీటీఎఫ్ జనరల్ సెక్రటరీ ఇ.రఘునందన్, ఎస్సీ,ఎస్టీ ఉపాధ్యాయ సంఘం ప్రెసిడెంట్ కొమ్ముల బాబు, ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ టీచర్స్ యూనియన్ పి.కృష్ణ ప్రసాద్, సీనియర్ జర్నలిస్ట్ జూలూరి గౌరీశంకర్
30. 11.08.2012 **తెలంగాణలో చేనేత కార్మికుల ఆత్మహత్యలు**
- వక్తలు: ప్రొ.కె.శ్రీనివాసులు, డా.డి.నర్సింహారెడ్డి, ఏపీ చేనేత కార్మిక సంఘం కార్యదర్శి కూరపాటి రమేష్, స్వదేశీ జాగరణ్ మంచ్ రాష్ట్ర కో-కన్వీనర్ కోటపాటి నర్సింహం నాయుడు, ప్రీలాన్స్ జర్నలిస్టు మచ్చ ఆనంద్ కుమార్
31. 18.08.2012 **హైదరాబాద్ నగరీకరణ-గ్రామీణ ప్రాంతాలపై ప్రభావం**
- వక్తలు: మాజీ ఎమ్మెల్యే కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి, హెచ్సీయూ అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ డా.ఆర్.వి. రమణమూర్తి, న్యాయవాది వై.కృష్ణమూర్తి, మాజీ సర్పంచి తుమ్మల సురేందర్ రెడ్డి, సెంటర్ ఫర్ సస్టెయినబుల్ అగ్రికల్చర్ ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ డా.జి.వి. రామాంజనేయులు
32. 25.08.2012 **ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటు - ఒప్పందాల వైఫల్యాలు**
- వక్తలు: తెలంగాణ సీనియర్ సిటిజన్స్ అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్ ప్రొ.ఎస్.శ్రీధర స్వామి, ప్రొ.పి.హరనాథ్, ప్రొ.జి.లక్ష్మణ్, తడకమళ్ళ వివేక్, ఏపీ అసెంబ్లీ రిటైర్డ్ ఆఫీసర్ ఎస్.గోపాల్
33. 01.09.2012 **సెప్టెంబర్ 17 పోలీస్ చర్య-భిన్న ధృక్కోణాలు**
- వక్తలు: టిజాక్ చైర్మన్ ప్రొ.కోదండరామ్, రచయిత్రి జూపాక సుభద్ర, బీజేపీ అధికార ప్రతినిధి ఎన్విఎస్ఎస్ ప్రభాకర్, ఎంపీజే ప్రెసిడెంట్ మౌలానా హమిద్ మహ్మద్ ఖాన్, న్యాయవాది చిక్కుడు ప్రభాకర్, తడకమళ్ళ వివేక్, డా.ఎల్.పాండురంగారెడ్డి, వి.ప్రకాశ్, ప్రొ.ఎస్.వి సత్యనారాయణ
34. 08.09.2012 **ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్-చట్టబద్ధత**
- వక్తలు: జర్నలిస్టు మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, యూనివర్సిటీ కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ & సోషల్ సైన్సెస్ ప్రిన్సిపాల్ ప్రొ.సంకసాల మల్లేశ్, డా.ఆర్.లింబాద్రి, సెంటర్ ఫర్ దళిత స్టడీస్ చైర్మన్ డా.వై.బి. సత్యనారాయణ, జూపాక సుభద్ర,

అక్కలు లేచేవరకు సక్కులు కూస్తాయి

ఎంఆర్పీఎస్ ప్రధాన కార్యదర్శి పొనుగంటి కృపాకర్ మాదిగ, ప్రొ.జి.కృష్ణారెడ్డి, డా.భాంగా భుక్యా, సెంటర్ ఫర్ దశిత్ స్టడీస్ డైరెక్టర్ ప్రొ.ఎం. ఆంజనేయులు, ఎస్సీ,ఎస్టీ ఐఎఎస్ & ఐపీఎస్ ఆఫీసర్స్ ఫోరమ్ చైర్మన్ కాకి మాధవరావు

35. 15.09.2012 **తెలంగాణలో ప్రజా రవాణా వ్యవస్థ-ఆర్టిసీ**
వక్తలు: టీఆర్డీసీ జాక్ చైర్మన్ డి.ఆనందం, న్యాయవాది చిక్కుడు ప్రభాకర్, జెడ్ఎస్సీసీ ప్రిన్సిపాల్ బి.యుగంధర్, తెలంగాణ మజ్దూర్ యూనియన్ ప్రధాన కార్యదర్శి ఇ.అశ్వద్ధామ రెడ్డి, ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ డిప్యూటీ జనరల్ సెక్రటరీ కె.రాజురెడ్డి, ఆర్టిసీ ఎస్సీ, ఎస్టీ యూనియన్ సెక్రటరీ కలకంఠి సుభాష్, తెలంగాణ ఆర్టిసీ జాక్ కన్వీనర్ డా.కె.భరత్ భూషణ్, టీఆర్టిసీ జాక్ జాయింట్ కన్వీనర్ పెరక రమేష్ కుమార్
36. 22.09.2012 **హైదరాబాద్ స్టేట్ రైల్వే వ్యవస్థ - తెలంగాణలో సమస్యలు**
వక్తలు: ద.మ.రైల్వే ఎంప్లాయిస్ టీజాక్ చైర్మన్ బి.ముత్తయ్య, టీపీఎఫ్ కార్యదర్శి చిక్కుడు ప్రభాకర్, ద.మ.రై. మజ్దూర్ యూనియన్ చైర్మన్ (టెక్నికల్ బ్రాంచ్ కాజిపేట్) బొమ్మ నేని యమునాకర్ రెడ్డి, కె.విజయ రాఘవన్, ద.మ.రై. మజ్దూర్ యూనియన్ వైస్ చైర్మన్ ఎస్కె జానీమియా
37. 29.09.2012 **నిజాం హయాంలో విమానయాన వ్యవస్థ**
వక్తలు: ఇన్టాక్ హైదరాబాద్ చాప్టర్ కన్వీనర్ పి.అనురాధ రెడ్డి, ఫైటర్ యావినేషన్ అకాడమీ డైరెక్టర్ జి.కృష్ణయ్య, తెలంగాణ ఐక్యకార్యచరణ కమిటీ కన్వీనర్ పాశం యాదగిరి, మా.హ.వే. ప్రెసిడెంట్ ఎస్.జీవన్ కుమార్, సిటిజన్స్ ఫర్ బెటర్ పబ్లిక్ ట్రాన్స్పోర్ట్మెంట్ కన్వీనర్ ప్రొ.సి.రామచంద్రయ్య
38. 06.10.2012 **తెలంగాణ సాధనకు ఇదే సమయం**
వక్తలు: ఏపీ మైనారిటీస్ కమిషన్ మాజీ చైర్మన్ మహబూబ్ ఆలం ఖాన్, కేరింగ్ సిటిజన్స్ కలెక్టివ్ ప్రెసిడెంట్ డా.రమా మెలోట్, డా.ఆర్. లింబాద్రి, పర్యావరణవేత్త భిక్షం, తడకమళ్ళ వివేక్, ప్రొ.జి. లక్ష్మణ్, సి.విఠల్, డా.నాగం కుమారస్వామి, ఎన్.వేణుగోపాల్, డా.కాశీం, వి.ప్రకాష్
39. 13.10.2012 **తెలంగాణ వృత్తిపనివాళ్ళు-జీవనోపాధులు- సమస్యలు - పరిష్కారాలు**
వక్తలు: ఏపీ ఆర్టిసన్స్ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ కన్వీనర్ పి.జములయ్య, గౌడ ఐక్యసాధన సమితి ప్రెసిడెంట్ అంబాల నారాయణ గౌడ్, ఏపీ కుమ్మరుల సంఘం గౌరవాధ్యక్షులు బండారీ భిక్షపతి, అసిస్టెంట్ ప్రొ. తడక యాదగిరి, మేదర వృత్తుల ప్రతినిధి డీకొండ నర్సింగరావు, ఎస్సీ,ఎస్టీ, బీసీ, ముస్లిం ఫ్రంట్ యెర్రమల్ల రాములు, వడ్డెర సంఘం ప్రెసిడెంట్ తన్నీరు ధర్మరాజు, నవ నిర్మాణ సేన ప్రెసిడెంట్ కొడిచెర్ల వెంకటయ్య, యాదవ హక్కుల పోరాట సమితి ప్రెసిడెంట్ కుంట రవీందర్ యాదవ్, తెలంగాణ దూదేకుల సంఘం ప్రెసిడెంట్ మౌలానా
40. 20.10.2012 **విద్రోహాదిసంగా ఏపీ ఆవిర్భావదినోత్సవం-కార్యాచరణ ప్రణాళికపై చర్చ**
వక్తలు: టీపీఎఫ్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ యం.రత్నమాల, టీఆర్ఎస్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ సువర్ణ సులోచన, రచయిత్రి గోగు శ్యామల, టీఆర్ఎల్డీ అధికార ప్రతినిధి సోగ్ర బేగమ్, బి.రేచల్, పీయూసీఎల్ స్టేట్ ప్రెసిడెంట్ జయ వింధ్యాల, తెలంగాణ గెజెట్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ వైస్చైర్మన్ భీమిరెడ్డి అరుణ, సామాజిక తెలంగాణ చైతన్య వేదిక ప్రెసిడెంట్ పాడూరి కరుణ, చైతన్య మహిళా సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి దేవేంద్ర
41. 27.10.2012 **తెలంగాణ విలీనం తప్పనిసరా -విడిపోయేందుకు కార్యాచరణ ప్రణాళిక**
వక్తలు: టీజాక్ వైస్చైర్మన్ మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, ఎన్.వేణుగోపాల్, టీఎన్జీవో చైర్మన్ జి.దేవీప్రసాద్, టి అడ్వకేట్ జాక్ చైర్మన్ మంతెని రాజేందర్ రెడ్డి, ప్రొ.పి.హరనాథ్, సీనియర్ జర్నలిస్టు జూలూరి గౌరీశంకర్, తడకమళ్ళ వివేక్, టీపీఎఫ్ ప్రధాన కార్యదర్శి నలమాస కృష్ణ

అగడ్తలో పిల్లికి అదే వైకుంఠం

42. 03.11.2012 **తెలంగాణ విలీనం తప్పనిసరా?**
వక్తలు: టీఎన్జీవో చైర్మన్ జి.దేవీప్రసాద్, డా.ఎల్.పాండురంగారెడ్డి, తెలంగాణ విమెన్స్ కలెక్టివ్ కె.విమల, టీడీఎఫ్ (ఇండియా) చైర్మన్ డి.పి. రెడ్డి, టీపీఎఫ్ కార్యదర్శి సనాఉల్లా ఖాన్, టి అడ్వకేట్ జాక్ కో-కన్వీనర్ టి.శ్రీరంగారావు,
43. 10.11.2012 **తెలంగాణ సాంస్కృతిక వారసత్వం-దాని పరిరక్షణ**
వక్తలు: చరిత్రకారుడు డా.సంగనభట్ల నర్సయ్య, తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం కన్వీనర్ డా.సూరేపల్లి సుజాత, మ్యూజియం క్యూరేటర్ (ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ విభాగం) డా.ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ, స్పూర్తి థియేటర్ డైరెక్టర్ పద్మిని రంగరాజన్
44. 17.11.2012 **జస్టిస్ సర్దార్ అలీఖాన్ సంస్మరణ**
వక్తలు: ముకరంజా ట్రస్ట్ కార్యదర్శి కమాలుద్దీన్ అలీఖాన్, సర్దార్ అలీఖాన్ సోదరుడు ముస్తఫా అలీఖాన్, న్యాయవాది మహ్మద్ ఉస్మాన్ షాహీద్, ఎంపీజే ప్రెసిడెంట్ మౌలానా హమీద్ మహ్మద్ఖాన్, నిజాం మ్యూజియం చీఫ్ క్యూరేటర్ డి.భాస్కర్ రావు, న్యాయవాది సయ్యద్ తారీఖ్ ఖాద్రి, సర్దార్ అలీఖాన్ కుమారుడు అసిఫ్ అలీ ఖాన్
45. 24.11.2012 **తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన- పాట పాత్ర -1**
వక్తలు: గోరెటి వెంకన్న, గూడ అంజయ్య, జయరాజ్, నేర్పాల కిశోర్, అంబటి వెంకన్న, మెట్టపల్లి సురేందర్, దేవరకొండ భిక్షపతి, శనిగరం బాబ్జీ, కొడారి శ్రీను, బి.శ్రీను (వరంగల్), గద్దర్,
46. 01.12.2012 **తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన- పాట పాత్ర -2**
వక్తలు: అందెశ్రీ, రసమయి బాలకిషన్, దరువు ఎల్లన్న, అరుణోదయ రామారావు, పైలం సంతోష్, వి.ఎం. ఎల్లయ్య, ఖైరాగి మోహన్, దయా నర్సింగ్ రావు, బి.శ్రీను (వరంగల్), జక్కా గోపాల్, ఎ.నాగరాజు, బి.చంద్రప్రకాశ్
47. 08.12.2012 **తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన- పాట పాత్ర -3**
వక్తలు: గద్దర్, సుద్దాల అశోక్ తేజ, రసమయి బాలకిషన్, అరుణోదయ రామారావు, పీకేఎం కోటి, దయా నర్సింగ్ రావు, గర్జన రవి, వై.వెంకన్న, శివరాత్రి యాదగిరి, కొమిరె వెంకన్న, ఆర్.శ్రీను
48. 15.12.2012 **ప్రపంచ తెలుగు సదస్సు 2012- ప్రస్తుత తెలంగాణ ఉద్యమం**
వక్తలు: చుక్కారామయ్య, ప్రొ.జయధీర్ తిరుమలరావు, జి.దేవి ప్రసాద్, యం.రత్నమాల, జూలూరు గౌరీశంకర్, కాశీం, మంజుల, శ్రీధర్ దేశ్పాండే
49. 22.12.2012 **ఏపీపీఎస్సీ, డీఎస్సీ నియామకాలు- తెలంగాణకు జరుగుతున్న అన్యాయం**
వక్తలు: జి.దేవీప్రసాద్, టీయూఎస్ ప్రెసిడెంట్ సి.విఠల్, హైకోర్టు న్యాయవాది పి.విశ్వం, డీటీఎఫ్ డా.ఎం.గంగాధర్, టీపీఎఫ్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ బి.మద్దిలేటి, కె.ప్రభాకర్, బాలలక్ష్మి శ్రీనివాస్, మహ్మద్ షబ్బీర్
50. 29.12.2012 **న్యాయవ్యవస్థ-తెలంగాణ**
వక్తలు: జస్టిస్ బి.సుదర్శన్ రెడ్డి, మంగారి రాజేందర్, సయ్యద్ తారీఖ్ ఖాద్రి, గాలి వినోద్ కుమార్, వి.రఘునాథ్, గండ్ర మోహన్
51. 05.01.2013 **తెలంగాణ రాష్ట్రం- ఫజల్ అలీ కమిషన్ - శ్రీకృష్ణ కమిషన్**
వక్తలు: కెప్టెన్ ఎల్.పాండురంగారెడ్డి, చిక్కుడు ప్రభాకర్
52. 12.01.2013 **తెలంగాణ సినిమా 'ఇంకెన్నాళ్ళు'**
వక్తలు: చందారాములు, ప్రోగ్రెసివ్ తెలంగాణ ఫౌండేషన్ ఫౌండర్ బ్రహ్మీ కొండా విశ్వేశ్వర్ రెడ్డి, ఉమీర్ ఖాన్,

అగ్గువ అయితే అంగడికి వస్తుంది

53. 19.01.2013 **డి.పి. రెడ్డి, శ్రీధర్ ధర్మాసనం**
తెలంగాణ విభజన - సాంకేతిక ప్రక్రియ
 వక్తలు: ప్రొ.మాడభూషి శ్రీధర్, మల్లెపల్లి లక్ష్మయ్య, ఎ.కె.గోయల్, ఎం.శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి, డా.బి.నర్సయ్య, తడకమళ్ళ వివేక్, ఎన్.జానయ్య
54. 26.01.2013 **దక్కన్ సంస్కృతి**
 వక్తలు: డా.ఆనంద్ రాజ్ వర్మ, డా.సజ్జాద్ షాహీద్, సురేందర్ లునియా, నానక్ నిశైర్, విద్య దియోదర్, సంఘమిత్ర మలిక్, ప్రొ.కె.ఎల్.వ్యాస్, ఒమిమ్ మాణిక్ షా దెబెరా
55. 02.02.2013 **101 అబద్దాలు-1001 నిజాలు-తెలంగాణ**
 వక్తలు: ఎన్.వేణుగోపాల్, పిట్టల రవీందర్, టి.వివేక్, కొణతం దిలీప్, హెచ్.వాగీష్
56. 09.02.2013 **తెలంగాణ ఉద్యమం- ఆత్మహత్యలను అడ్డుకోవడమెలా?**
 వక్తలు: సీనియర్ సంపాదకులు పొత్తూరి వేంకటేశ్వరరావు, ప్రొ.జి.కృష్ణారెడ్డి, డా.సూరేపల్లి సుజాత, ప్రొ.జి.లక్ష్మణ్, ప్రొ.అన్నర్భాస్, డా.పి. సైకాలజిస్ట్ వీరేందర్, కోటేశ్వర్ దేవులపల్లి, టి.ప్రేమ్ కుమార్
57. 16.02.2013 **దక్కన్ ఉర్దూ జుబాన్ కి తహజీబ్ ఔర్ హిఫాజ్**
 వక్తలు: అలీ జహీర్, డా.నయ్యద్ ముస్తఫా కమల్, డా.చిరంజీవి, నుస్రత్ మొహియుద్దీన్
58. 23.02.2013 **తెలంగాణలో రైల్వేల పరిస్థితి- పార్లమెంట్ సెషన్ లో మన డిమాండ్లు**
 వక్తలు: ప్రొడక్షన్ ఇంజనీర్ (రి), ట్రేడ్ యూనియన్ నిస్ట్ పి.ఎస్.కిరణ్, చిక్కుడు ప్రభాకర్, తెలంగాణ రైల్వే ఎంప్లాయిస్ జాక్ చైర్మన్ బి.ముత్తయ్య, ఎస్.సీఆర్ మజ్దూర్ యూనియన్ బొమ్మినేని యమునాకర్ రెడ్డి, రైల్వే రిటైర్డ్ ఎంప్లాయి ఎన్.వెంకటయ్య, కె.అనంత రెడ్డి, మహ్మద్ అన్వర్ పటేల్, యాదవ్ రెడ్డి, ఎస్ కె జానీమియా, పి.వేంకటేశ్వరరావు, పి.భిక్షపతి, రాజిరెడ్డి
59. 02.03.2013 **ఎస్సీ,ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్-తదుపరి పరిణామాలు**
 వక్తలు: రిటైర్డ్ ఐఎఎస్, ఏపీ ప్రభుత్వ మాజీ ప్రధాన కార్యదర్శి కె.అనంత రెడ్డి, టీవీవీ చైర్మన్ మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, ప్రొ.జి.కృష్ణారెడ్డి, దళిత బహుజన ఫ్రంట్ ప్రెసిడెంట్ కొరివి వినయ్ కుమార్, డా.ఆర్.లింబాద్రి, సెంటర్ ఫర్ దళిత స్టడీస్ చైర్మన్ డా.వై.బి. సత్యనారాయణ, ప్రొ.ఎం.ఆంజనేయులు
60. 09.03.2013 **పోచంపల్లి ఇక్కత్-సంప్రదాయ దుస్తుల పరిరక్షణ- రామానందతీర్థ ఇన్ స్టిట్యూట్**
 వక్తలు: పద్మశ్రీ గజం అంజయ్య, గడ్డం నర్సింహ, బోగ బాలయ్య, డా.కె.ముత్యం రెడ్డి, పోచంపల్లి హ్యూండ్లూమ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ ప్రెసిడెంట్ భరత్ వాసుదేవ్
61. 16.03.2013 **మా ఊరు సినిమా**
 వక్తలు: ప్రముఖ దర్శకులు బి.నర్సింగ్ రావు, ఏపీ కుమ్మర సంఘం ప్రెసిడెంట్ బండారి భిక్షపతి, దాసోజు కృష్ణమాచారి
62. 23.03.2013 **రంగాపూర్ డిక్లరేషన్- కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి దీక్ష- కార్యాచరణ ప్రణాళిక**
 వక్తలు: మాజీ ఎమ్మెల్యే, ప్రజా చైతన్య వేదిక కన్వీనర్ కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి, బీబీనగర్ సీపీఎం కార్యదర్శి వంగూరి శంకర్, మట్టి మనుషుల వేదిక కన్వీనర్ వేంకటపల్లి పాండురంగారావు, న్యాయవాది జి.రవీందర్ రెడ్డి, టీఆర్ఎస్ జిల్లా కార్యదర్శి కొనాపురి రాములు, నల్గొండ మాజీ జెడ్పీ చైర్మన్ కసిరెడ్డి నారాయణ రెడ్డి, టీడీపీ జిల్లా కార్యదర్శి ఎరుకల సుధాకర్ గౌడ్, తెలంగాణ నిమ్న జాక్ సెక్రటరీ జనరల్ మంచికట్ల రాజ్ కుమార్, రీసెర్చ్ స్కాలర్ నయనాల సతీష్
63. 30.03.2013 **బాబ్లీ ప్రాజెక్ట్-తెలంగాణపై ప్రభావం- పరిష్కారాలు**

అగ్గి మీద గుగ్గిలం చల్లినట్లు

- వక్తలు: రిటైర్డ్ చీఫ్ ఇంజనీర్, సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ ఆర్.విద్యాసాగర్ రావు, రిటైర్డ్ ఎస్.ఇ. డి.భీమయ్య, వి.ప్రకాశ్, ఇన్టాక్ వరంగల్ చాప్టర్ కన్వీనర్ ప్రొ.ఎం.పాండు రంగారావు, తెలంగాణ ఇంజనీర్స్ ఫోరమ్ కన్వీనర్ డి.లక్ష్మీనారాయణ
64. 06.04.2013 **సింగరేణి కోల్ బెల్ట్ ఏరియాలో నూతన మెడికల్ కాలేజీ ప్రతిపాదన**
వక్తలు: తెలంగాణ కో-ఆర్డినేట్ కమిటీ ప్రొ.ఎ.గోపాల్ కిషన్, నిమ్న మాజీ డైరెక్టర్ ప్రొ.డి.రాజిరెడ్డి, తెలంగాణ జర్నలిస్టు ఫోరమ్ కన్వీనర్ అల్లం నారాయణ, తెలంగాణ బొగ్గు గని కార్మికుల సంఘం ప్రెసిడెంట్ కెనగార్ల మల్లయ్య, టీవివి ప్రధాన కార్యదర్శి పిట్టల రవీందర్, చిక్కుడు ప్రభాకర్, డా.బి.నర్సయ్య, సింగరేణి కోల్ బెల్ట్ డాక్టర్స్ ఫోరమ్ కన్వీనర్ డా.దాసారపు శ్రీనివాస్, మెడికల్ ఆఫీసర్ డా.చంద్రశేఖర్, పర్యావరణవేత్త తోటపల్లి జగన్మోహన్ రావు
65. 13.04.2013 **అక్కాల రాకేష్ రెడ్డి డాక్యుమెంటరీ ఫిల్మ్**
వక్తలు: గోగు శ్యామల, తెలంగాణ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ ఎ.రాజేంద్ర బాబు, అక్కాల రాకేష్ రెడ్డి, రేలా దర్శకుడు బి.అజిత్ నాగ్, సినిమాటోగ్రాఫర్ ఎ.శరత్ బాబు, విద్యార్థి నాయకులు బాలలక్ష్మి, మందాల భాస్కర్
66. 20.04.2013 **ఆదివాసీలు-పంచాయతీరాజ్ మరియు అటవీ చట్టాలు**
వక్తలు: ఆల్ ఇండియా గోండ్వానా మహాసభ వైస్ ప్రెసిడెంట్ సిద్ధం అర్జు, ఆదివాసీ అధ్యయన వేదిక డా.కె.దయానంద్ స్వామి, ఆదివాసీ రచయితల సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి గుమ్మడి లక్ష్మీనారాయణ, ఆదివాసీ విద్యార్థి జాక్ మైపతి అరుణ్ కుమార్, డా.సుభాష్ చంద్ర గౌడ్, చెంచులోకం రవి మాస్టర్, రీసెర్చ్ స్కాలర్, అటవీ హక్కుల ఉద్యమకారుడు డా.వై.విజయ్ భాస్కర్ రెడ్డి, ఆదివాసీ కార్యకర్త డా.డి.రామ్ కిషన్, తెలంగాణ నిర్వాసిత వ్యతిరేక పోరాట వేదిక కో-ఆర్డినేటర్ జంజెర్ల రమేశ్, లేబర్ కమిషనర్ (రి) హెచ్.కె.నాగు
67. 27.04.2013 **పాలమూరు-రంగారెడ్డి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్- కార్యాచరణ ప్రణాళిక**
వక్తలు: టీపీఎఫ్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ బి.మద్దిలేటి, టీఆర్ఈఎఫ్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ ఎం.శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి, ట్రాన్స్ కో సి.ఇ (రి) జె.సూర్యప్రకాశ్, టీఆర్ఈఎఫ్ అసోసియేట్ ప్రెసిడెంట్, ఏపీ జెన్ కో ఎస్.ఇ (రి) కె.పెంటారెడ్డి
68. 04.05.2013 **తెలంగాణ మృణ్మయ శిల్పాలు-కుమ్మరి వృత్తి - సంస్కృతి-సంరక్షణ చర్యలు**
వక్తలు: స్టేట్ ఆర్కియాలజీ మాజీ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ డా.పి.జోగి నాయుడు, ప్రొ.షరీఫ్, ఏపీ కుమ్మర సంఘం నాయకుడు నిడికడ జయంత్ రావు, ఏపీ కుమ్మర సంఘం మహిళా నాయకురాలు ఆర్.కె. లక్ష్మి, బండారు భిక్షపతి, దొమ్మూట వెంకటేశ్, పాటరీ మాస్టర్ జయప్రకాశ్ వావిలాల
69. 11.05.2013 **పురావస్తు స్థలాలకు ముప్పు - రక్షణ - కార్యాచరణ ప్రణాళిక**
వక్తలు: ప్రొ.జయధీర్ తిరుమలరావు, డా.ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ, ఉపేంద్ర శర్మ, పి.చంద్, వేంపల్లి పాండురాంగారావు, డా.బెల్లంకొండ సంపత్ కుమార్
70. 18.05.2013 **రోడ్ టు తెలంగాణ పుస్తకావిష్కరణ**
వక్తలు: ప్రొ.పి.ఎల్. విశ్వేశ్వరరావు, దర్శకులు బి.నర్సింగ్ రావు, సీనియర్ జర్నలిస్ట్ సంగెం రామకృష్ణ, పాలపిట్ట పబ్లికేషన్స్ ఎడిటర్ గుడిపాటి, యం.వేదకుమార్
71. 25.05.2013 **దక్కన్ జానపద కళారూపాలు-తుల్జారామ్ గ్రూప్ చే ఆరె గొండెలి ప్రదర్శన**
వక్తలు: ప్రొ.జయధీర్ తిరుమలరావు, ఏపీ మాజీ డీజీపీ పేర్వారం రాములు, ప్రొ.అడపా సత్యనారాయణ, డా.టి. కిషన్ రావు
72. 01.06.2013 **ఏపీ బడ్జెట్ 2013-14, తెలంగాణ ఆదాయవ్యయాల వాటా**

అగ్గుప అయితే అందరూ కొంటారు

73. **వక్తలు:** ప్రొ.సంగెం కిషన్ రావు, ఎన్.వేణుగోపాల్, ప్రొ.టి.తిప్పారెడ్డి, తడకమళ్ళ వివేక్
 08.06.2013 **ప్రపంచానికి దక్కన్ ప్రాంత ఫోటోగ్రఫీ సేవలు**
- వక్తలు:** మోడర్న్ ఫోటోస్ యజమాని బాల కృష్ణ మెహతా, ఏపీ స్టేట్ అకాడమీ ఆఫ్ ఫోటోగ్రఫీ ట్రెజరర్ కొమ్మిడి విశ్వేందర్ రెడ్డి, వైల్డ్ లైఫ్ ఫోటోగ్రాఫర్ డా.వెంకట్, బ్యాన్ ఫోటో వరల్డ్ మదన్ గోపాల్ వ్యాస్, ప్రొ.ఎన్.కె. రహ్మాన్, ఇండస్ట్రియల్ ఫోటోగ్రాఫర్ కొర్రెముల జనార్దన్
74. 15.06.2013 **ది సిటీ సినిమా (బి.నరసింగరావు)**
- వక్తలు:** ప్రొ.షరీఫ్, ఆర్కిటెక్ట్ జి.శంకర్ నారాయణ్, దక్కన్ హెరిటేజ్ ట్రస్ట్ మెంబర్ ట్రస్టీ మహ్మద్ సఫీయుల్లా, డాక్యుమెంటరీ ఫిల్మ్ మేకర్ ఉమా మగల్
75. 22.06.2013 **బీసీ సబ్ ప్లాన్-ఆచరణ సాధ్యాసాధ్యాలు**
- వక్తలు:** ప్రొ.కె.మురళీ మనోహర్, ప్రొ.ఐ. తిరుమలి, సామాజిక ఉద్యమకారుడు ఉ.సాంబశివరావు, ప్రొ.పి.ఎల్.విశ్వేశ్వర రావు, గ్యాస్ట్రోఎంటరాలజిస్ట్, సర్జన్ డా.వినయ్ కుమార్, ప్రొ.అడపా సత్యనారాయణ, హైకోర్టు న్యాయవాది కె.కొండల్ రావు
76. 29.06.2013 **రంగుల కల సినిమా (బి.నరసింగరావు)**
- వక్తలు:** బి.నరసింగరావు, స్క్రిప్ట్ రైటర్ ఎన్.ఎం.ప్రాణ్ రావ్, ఫిల్మ్ ఆర్కిస్ట్ సాయిచంద్, సీనియర్ జర్నలిస్ట్ సంగెం రామకృష్ణ, డాక్యుమెంటరీ సర్కిల్ సుమనస్వతి రెడ్డి
77. 06.07.2013 **జైబోలో తెలంగాణ సినిమా**
- వక్తలు:** ప్రముఖ దర్శకులు ఎన్.శంకర్, తెరవే అధ్యక్షుడు జూలూరు గౌరీశంకర్, దర్శక నిర్మాత అల్లాణి శ్రీధర్, సీనియర్ జర్నలిస్ట్ మోహన్ గోటేటి, రచయిత గోపిని కరుణాకర్
78. 13.07.2013 **తెలంగాణపై ఢిల్లీ కోర్ కమిటీ నిర్ణయం**
- వక్తలు:** ప్రొ.జి.హరగోపాల్, పాశం యాదగిరి, ప్రొ.మాడభూషి శ్రీధర్, జహీర్ అలీ ఖాన్, ప్రొ.ఎస్.శ్రీధర స్వామి, డా.ఎల్.పాండురంగారెడ్డి, తడకమళ్ళ వివేక్
79. 20.07.2013 **హైదరాబాద్ బిల్డ్ హెరిటేజ్- దాని రక్షణ ఎవరి బాధ్యత**
- వక్తలు:** డా.సజ్జాద్ షాహిద్, పి.అనురాధ రెడ్డి, డా.అరవింద్ కుమార్ గనేరివాల్, అప్రెంటిస్, రచయిత, హెరిటేజ్ యాక్టివిస్ట్ డా.శ్యామ్ సుందర్ పర్వాద్, హైదరాబాద్ హెరిటేజ్ అవార్డ్స్ కమిటీ జి.శంకర్ నారాయణ్, సిఫ్ హెరిటేజ్ ఫౌండేషన్ ఎస్.సాజన్ సింగ్, హెరిటేజ్ యాక్టివిస్ట్ లక్ష్మి దేవరాజ్
80. 27.07.2013 **తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు- రాజ్యాంగ, ఆర్థిక, పాలనాపరమైన పరిణామాలు**
- వక్తలు:** గోవా లోక్ ఆయుక్త జస్టిస్ బి.సుభాషణ్ రెడ్డి, రిటైర్డ్ ఐఎఎస్ రామలక్ష్మణ్, ప్రొ.పి.హరనాథ్, సెంట్రల్ ఇన్స్పెక్షన్ కమిషనర్ ప్రొ.మాడభూషి శ్రీధర్,
81. 03.08.2013 **హమారా హైదరాబాద్-హమారా జిమ్మేదారి**
- వక్తలు:** ఎంపీజే ప్రెసిడెంట్ మౌలానా హమీద్ మహ్మద్ ఖాన్, సियाసత్ ఎండి జహీరుద్దీన్ అలీ ఖాన్, హుస్సేన్ షాహీద్, న్యాయవాదులు సయ్యద్ తారీఖ్ ఖాద్రి, అభయ్ ఎక్సేట్, సోషల్ యాక్టివిస్ట్ విజయ్ బూర్గుల, ప్రజా గాయకుడు గద్దర్, ఎమ్మెల్యే చుక్కా రామయ్య, దర్శకులు బి.నరసింగరావు
82. 10.08.2013 **సర్వాయి పాపన్న జయంతి సేవకార్యక్రమంలో తెలంగాణ జానపద వీరుల చారిత్రక పోరాటాలు-ప్రత్యేక రాష్ట్రం**
- వక్తలు:** ప్రొ.జయధీర్ తిరుమలరావు, అంబాల నారాయణ గౌడ్, రచయిత కొంపెల్లి వెంకట్, తెలంగాణ గజెటిడ్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ కో-చైర్మన్ వి.శ్రీనివాస్ గౌడ్, రచయిత డా.ఎ.కె. ప్రభాకర్
83. 17.08.2013 **తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు తప్పనిసరి- స్నేహపూర్వక ధోరణి ఆవశ్యకత**

అగ్నికి వాయువు తోడైనట్లు

- వక్తలు: సీనియర్ సంపాదకులు పొత్తూరి వేంకటేశ్వరరావు, ప్రొ.హరగోపాల్, మహబూబ్ ఆలం ఖాన్, జి.దేవీ ప్రసాద్, యం.రత్నమాల, పాశం యాదగిరి, తెలంగాణసామాజిక కార్యకర్తల వేదిక కన్వీనర్ ఆర్.వెంకటరెడ్డి
84. 24.08.2013 **తెలంగాణ ఏర్పాటు-రాయలసీమ, ఆంధ్ర రాష్ట్రాలు- సామాజిక న్యాయం**
వక్తలు: సామాజిక ఆంధ్ర, రాయలసీమ, తెలంగాణ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ కన్వీనర్ ఉ.సాంబశివరావు, సామాజిక తెలంగాణ మహాసభ ప్రెసిడెంట్ కొత్తగట్టు మల్లన్న, ప్రొ.కె.శ్రీనివాసులు, సామాజిక రాయలసీమ ప్రజాసమితి కో-కన్వీనర్ టి.శేషభణి, సామాజిక జై ఆంధ్రా మహాసభ కన్వీనర్ సాంబశివరావు కడియం, చెముకుల సుధాకర్, ఎ.సుబ్రహ్మణ్యం, వీవర్స్ ఫ్రంట్ కన్వీనర్ మాచర్ల మోహన్ రావు, న్యాయవాది టి.లక్ష్మీదేవి
85. 31.08.2013 **తెలంగాణ పునర్నిర్మాణంలో ఎన్ఆర్ఐల పాత్ర**
వక్తలు: టీడీఎఫ్ (ఇండియా) ప్రెసిడెంట్ డి.పి.రెడ్డి, టీడీఎఫ్ (యూఎస్ఎ) చైర్మన్ డా.గాదె గోపాల్ రెడ్డి, టీడీఎఫ్ (యూఎస్ఎ) మాజీ చైర్మన్ గడ్డం పురుషోత్తం, టీడీఎఫ్ (యూఎస్ఎ) వైస్ ప్రెసిడెంట్ కూతురు శ్రీనివాసరెడ్డి, టీడీఎఫ్ (యూకే) డి.గురువా రెడ్డి, టీడీఎఫ్ (కెనడా) సంపత్ బాలమోని, ఎన్ఆర్ఐ పి.రమణారెడ్డి, టీడీఎఫ్ (యూఎస్ఎ) మద్దుల గాల్ రెడ్డి, ఎన్ఆర్ఐ వి.మల్లారెడ్డి, గడ్డంపల్లి రవీందర్ రెడ్డి, టీడీఎఫ్ (సింగపూర్) మహ్మద్ జావీద్, టీడీఎఫ్ (యూఎస్ఎ) లక్ష్మణ్ అనుగు, టీడీఎఫ్ (యూఎస్ఎ) వర్కింగ్ కమిటీ చైర్మన్ రమేశ్ చిల్లా
86. 07.09.2013 **మన కాళోజీ (డాక్యుమెంటరీ ఫిల్మ్)**
వక్తలు: పర్యావరణవేత్త భిక్షం గుణ్ణా, జర్నలిస్ట్ పున్నా కృష్ణమూర్తి, దర్శకుడు బి.అజిత్ నాగ్, సినిమాటోగ్రాఫర్ ఎ.శరత్ బాబు, ఫిల్మ్ డైరెక్టర్ ఎస్.అమర్నాథ్
87. 14.09.2013 **హైదరాబాద్-తెలంగాణ కా దిల్**
వక్తలు: ఖాలిద్ రసూల్ ఖాన్, డా.నయ్యద్ ఇస్లాముద్దీన్ ముజాహిద్, మాలానా సయీద్ హమిద్ హుసేన్, సనాఉల్లాఖాన్, మునీరుద్దీన్ ముజాహిద్, ఖాజా మొయినుద్దీన్, డిజి కేబుల్ డిప్యూటీ జిఎం సయీద్ ఇనాం ఉల్ రహమాన్
88. 21.09.2013 **దక్కన్ మిశ్రమ సంస్కృతి-2**
వక్తలు: డా.ఆనంద్ రాజ్ వర్మ, శ్రీజైన్ శ్వేతాంబర్ సంఘ్ ప్రెసిడెంట్ కస్తూర్ చంద్ జబర్, ఆప్తలూజిస్ట్, హెరిటేజ్ యాక్టివిస్ట్ డాక్టర్ శ్యామ్ సుందర్ పర్షాద్, ఇక్బాల్ అకాడమీ వైస్ ప్రెసిడెంట్ జియాఉద్దీన్ నయ్యర్, న్యాయవాది మహేందర్ సింగ్, ఎన్బీహెచ్ బ్యాంక్ మేనేజర్ (ఓ) జగ్జీవన్ లాల్ ఆస్థాన, జ్యూయలర్ సతీష్ గోవింద్ షా, రామకృష్ణ సర్వేకర్, ఏపీ బుద్ధిస్ట్ ట్రస్ట్ మాజీ చైర్మన్ రామ స్వామి
89. 28.09.2013 **ప్రత్యేక రాష్ట్రం- ఆంధ్రా నాయకత్వం హైదరాబాద్ తో ముడిపెడుతున్నదెందుకు?**
వక్తలు: సామాజిక కార్యకర్త ఉ.సాంబశివరావు, ఆంధ్ర స్వాగత కమిటీ సెహెచ్.ఎల్.ఎన్ మూర్తి, సి.విరల్, చిక్కుడు ప్రభాకర్, కుల నిర్మూలన పోరాట సమితి ప్రెసిడెంట్ దుడ్డు ప్రభాకర్, ప్రొ.జి. లక్ష్మణ్, టివివి వైస్ ప్రెసిడెంట్ శ్రీధర్ రావ్ దేశ్ పాండే, ప్రొ.మాధవన్ వెల్మూరు
90. 05.10.2013 **కొత్తగా ఏర్పాటుయ్యే రాష్ట్రాలకు 10 ఏళ్ళపాటు హైదరాబాద్ ఉమ్మడి రాజధానిగా ఉండాల్సిన అవసరమేంటి?**
వక్తలు: ప్రొ.కె.మధుసూదన్ రెడ్డి, ఆస్కీ మాజీ డైరెక్టర్ డా.గౌతమ్ పింగ్లె, సియాసత్ ఎండీ జహీరుద్దీన్ అలీ ఖాన్, శ్రీధర్ రావు దేశ్ పాండే, విజయ్ బూర్గుల
91. 12.10.2013 **తెలంగాణపై కేబినెట్ కమిటీ-తదుపరి పరిణామాలు- తెలంగాణ నాయకత్వ బాధ్యతలు**

అగ్నిలో ఆజ్యం ఎఱిసినట్లు

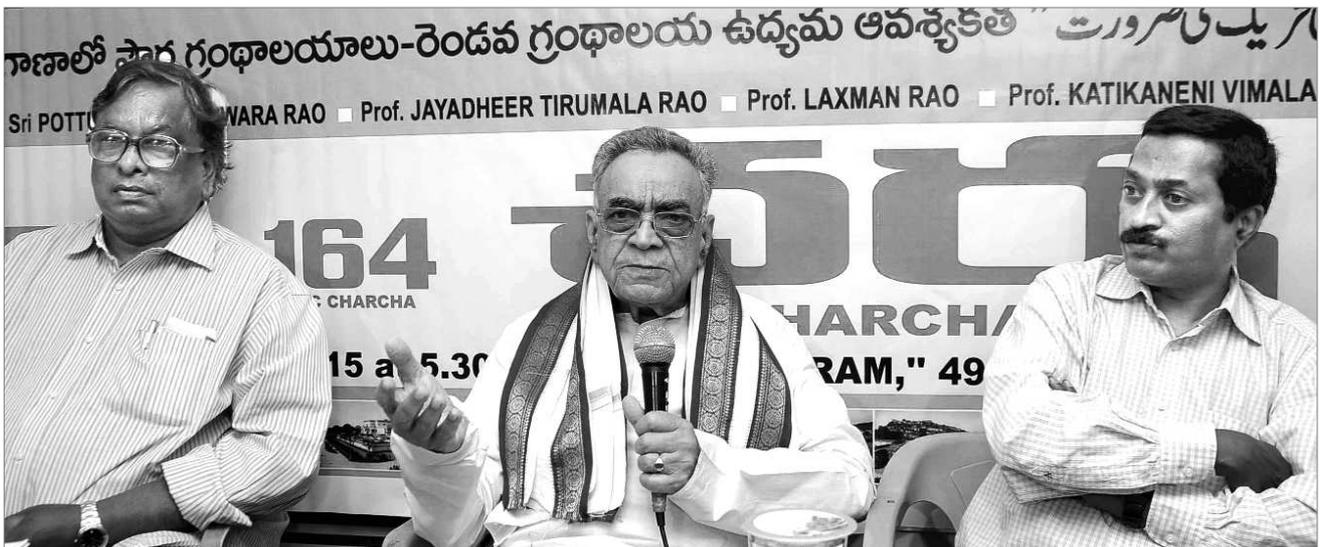
- వక్తలు:** ప్రొ.పి.ఎల్.విశ్వేశ్వరరావు, జమియత్ ప్రెసిడెంట్ యూసుఫ్ జహీద్, ప్రొ.ఎస్.శ్రీధర స్వామి, ప్రొ.జి.కృష్ణారెడ్డి, మిషన్ తెలంగాణ కొణతం దిలీప్, ఇంజినీర్ ఎన్.శివాజీ, ఇంజినీర్ ఎం.శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి
92. 19.10.2013 **పాలమూరు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు-లక్ష్యాల సాధన**
వక్తలు: పాలమూరు అధ్యయన వేదిక ఎం.రాఘవాచారి, ఇంజినీర్ ఎం.రామకృష్ణారెడ్డి, ఇంజినీర్ కె.పెంటారెడ్డి, ఇంజినీర్ యం.వేదకుమార్, ఇంజినీర్ యం.శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి, బి.మద్దిలేటి, ఇంజినీర్ ఎన్.రంగారెడ్డి
93. 26.10.2013 **హైదరాబాద్ స్టేట్ ఆర్కియాలజీ అండ్ స్టేట్ ఆర్కైవ్స్**
వక్తలు: ఏపీ స్టేట్ ఆర్కైవ్స్ డైరెక్టర్ జరీనా పర్వీన్, రిటైర్డ్ పోస్ట్ మాస్టర్ జనరల్, చరిత్రకారులు హెచ్.రాజేంద్ర ప్రసాద్, జ్యుయలర్ సతీష్ గోవింద్ షా, ఏపీ స్టేట్ ఆర్కియాలజీ & మ్యూజియమ్స్ రిటైర్డ్ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ డాక్టర్ ఎం.ఎ. ఖయ్యూమ్, ఖలీద్ రసూల్ ఖాన్, ఓయూ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ (రి) ప్రతాప్ సర్వే, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ డా.ముత్తునేని రాధాకృష్ణ
94. 02.11.2013 **తెలంగాణ - ప్రాథమి, మాధ్యమిక పాఠశాల విద్య సిలబస్ లో మార్పుల అవసరం**
వక్తలు: ప్రొ.ఐ.తిరుమలి, ఎం.వి. ఫౌండేషన్ నేషనల్ కన్వీనర్ ఆర్.వెంకట్ రెడ్డి, సేవ్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రెసిడెంట్ డా.కె.చక్రధర్ రావు, పాశం యాదగిరి, గోగు శ్యామల, సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్, కాకర్ల సజయ, సయ్యాద్ ఆరిఫ్, యం.శరత్ బాబు
95. 09.11.2013 **జీవోఎం-టర్ని ఆఫ్ రెఫరెన్స్- హైదరాబాద్ యాజ్ కామన్ క్యాపిటల్ ఫర్ టెన్ ఇయర్స్**
వక్తలు: సామాజిక రాజకీయ విశ్లేషకులు, ప్రొ.ఘంటా చక్రపాణి, టఫ్ చైర్మన్ కేశవరావ్ జాదవ్, టిజాక్ చైర్మన్ ప్రొ.ఎం. కోదండరామ్, ఆకుల భూమయ్య, సయ్యద్ ఇనాం ఉల్ రహమాన్, ఎస్.జీవన్ కుమార్, హైదరాబాద్ ఫోరమ్ ఫర్ తెలంగాణ డా.రమా మెలోట్, తెలంగాణ హిస్టరీ సొసైటీ సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్
96. 16.11.2013 **తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు - పోలవరం సమస్యలు**
వక్తలు: ఇంజినీర్ ఆర్.విద్యాసాగర్ రావు, జూలూరు గౌరీశంకర్, దేవరుప్పాల భీమయ్య, జంజెర్ల రమేష్, రమనాల లక్ష్మయ్య, జంపాల విశ్వ, చార్పాక
97. 23.11.2013 **తెలంగాణ ఏర్పాటు - అంతిమదశ - అడ్డంకులు - పరిష్కారాలు**
వక్తలు: ఎంపీ రాపోలు ఆనంద్ భాస్కర్, మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, డి.ప్రకాష్ రెడ్డి, కాంగ్రెస్ అధికార ప్రతినిధి దాసోజు శ్రావణ్, చిక్కుడు ప్రభాకర్, ఇక్బాల్ అహ్మద్ ఇంజినీర్
98. 30.11.2013 **తెలంగాణ కి తెహజీబ్ (ముషాయిరా)**
వక్తలు: సలాఉద్దీన్ నాయర్, రయ్యాం అఖ్టర్, నేపాల్ సింగ్ వర్మ, డా.రాణె, డా.సలీం అబేది, డా.మోసీన్ జల్గాని, రహూఫ్ కబీర్, డా.ఫరూఖ్ షకీల్, కమిల్ హైదరాబాద్, జగ్జీవన్ లాల్ ఆస్థాన సాహెబ్, సాదుల్లా షబ్బీర్, సలీమ్ సాహుల్
99. 07.12.2013 **తెలంగాణ బిల్లు ముసాయిదా- అంక్షలు- సందేహాలు**
వక్తలు: ప్రొ.జి.హరగోపాల్, టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా స్పెషల్ అఫైర్స్ ఎడిటర్ మీర్ ఆయూబ్ అలీఖాన్, జి.దేవీ ప్రసాద్, మంతెని రాజేందర్ రెడ్డి, అడ్డంకి దయాకర్, డాక్టర్ చెరుకు సుధాకర్, ఎం.శ్యామ్ సుందర్ రెడ్డి
100. 14.12.2013 **తెలంగాణ బిల్లు- బిల్లు నుంచి చట్టం- తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు**
వక్తలు: గద్దర్, పొత్తూరి వేంకటేశ్వరరావు, టంకశాల అశోక్, అల్లం నారాయణ, డాక్టర్ ఘంటా చక్రపాణి, యం.రత్నమాల, జహీరుద్దీన్ అలీ ఖాన్, ప్రొ.పి.హరనాథ్, డి.విజయ్ కుమార్

- దక్కన్ న్యూస్ (మరిన్ని వివరాలు వచ్చే సంచికలో)

అగ్నిలో మిడత పడ్డట్లు

మరోసారి గ్రంథాలయ ఉద్యమం

లైబ్రరీ సెన్ సద్వినియోగంతో ఎన్నో ప్రయోజనాలు

చర్చ కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న ప్రముఖ సంపాదకులు పొత్తూరి వేంకటేశ్వర రావు, చిత్రంలో ప్రొ|| లక్ష్మణ్ రావు, సుధాకర్ గౌడ్

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో వారం వారం నిర్వహించే చర్చా కార్యక్రమంలో భాగంగా 164వ చర్చగా 'తెలంగాణలో పౌర గ్రంథాలయాలు-రెండో గ్రంథాలయ ఉద్యమ ఆవశ్యకత' అనే అంశం పై చర్చాకార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. ఈ కార్యక్రమానికి ప్రముఖ సంపాదకులు పొత్తూరి వేంకటేశ్వర రావు, తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్యక్షుడు ప్రొఫెసర్ జయధీర్ తిరుమలరావు, బి.ఎస్ రాములు, రిటైర్డ్ ప్రొఫెసర్ లక్ష్మణ్ రావు (డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ లైబ్రరీ సైన్స్, ఓయూ), స్టేట్ సెంట్రల్ లైబ్రరీ చీఫ్ లైబ్రరీయన్ శ్రీనివాసరావు తదితరులు ప్రధాన వక్తలుగా హాజరయ్యారు. లైబ్రరీల స్థాపనకు ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు రాబట్టడం, ప్రజల భాగస్వామ్యం పెంచడం, లైబ్రరీ సెన్ సద్వినియోగం అయ్యేలా చూడడం లాంటి అంశాలు ఈ సందర్భంగా చర్చకు వచ్చాయి. సుధాకర్ గౌడ్ (బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ లైబ్రరీ పూర్వ అధిపతి) ఈ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత వహించారు. టీఆర్సీ చైర్మన్ ఎం. వేదకుమార్, పి.వి.రాజేశ్వరరావు, టి.గోపాలరావు, సిహెచ్.నారాయణ, బాలరాజ్ తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

లైబ్రరీల కన్నా వైన్ దుకాణాలే అధికం:

బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ లైబ్రరీ పూర్వ అధిపతి సుధాకర్ గౌడ్

మిషన్ కాకతీయ అంటున్నాం.. చెరువులను మళ్ళీ పునరుద్ధరించాలని, తెలంగాణ భూములను సస్యశ్యామలం చేయాలని. ఇప్పుడు

అంతా గొలుసుకట్టు చెరువుల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. అదే విధంగా 1940 ప్రాంతంలో వచ్చిన తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో గ్రంథాలయ ఉద్యమం కీలక పాత్ర పోషించింది. మిషన్ కాకతీయ తరహాలో మిషన్ లైబ్రరీస్ వంటి కార్యక్రమం చేపట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇన్నేక్షుగా ఈ రంగానికి జరిగిన అన్యాయాన్ని పక్కన బెడితే, ఇప్పుడు ఉన్నది తెలంగాణ ప్రభుత్వం కాబట్టి, ఈ అన్యాయాన్ని సరిదిద్దుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. అప్పుట్లో ఎంతో మంది ఈ ఉద్యమంలో కీలక పాత్ర పోషించారు. సుమారుగా 60 ఏళ్ళుగా తెలంగాణ తన అస్తిత్వ ఉనికి కోసం పోరాటం చేస్తూనే ఉంది. ఒకప్పుడు ముస్లిం పాలకులతో, ఆ తరువాత ఆంధ్ర పాలకవర్గాలతో. ఇప్పుడు తెలంగాణ వచ్చింది కాబట్టి ఈ లైబ్రరీలను పెద్ద ఎత్తున ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్ళాల్సిన అవసరం ఉంది. 1920 ప్రాంతాల్లో ఈ ఉద్యమానికి పునాది పడింది. ఆ తరువాత పదేళ్ళలో సంఘటితమైంది. తెలంగాణలో నల్గొండ, వరంగల్, ఖమ్మంలో ఇది బాగా చోటు చేసుకుంది. 1950-80 మధ్య కాలంలో బాగా విస్తరణ చోటు చేసుకుంది. 1950లలో హైదరాబాద్ స్టేట్ పబ్లిక్ లైబ్రరీలకు బాగా పేరొందింది. సంబంధిత చట్టం తీసుకువచ్చిన రాష్ట్రాల్లో రెండవదిగా నిలిచింది. తెలంగాణలో స్టేట్ సెంట్రల్ లైబ్రరీ, సిటీ సెంట్రల్ లైబ్రరీ, వరంగల్, నిజామాబాద్ లో రెండు రీజనల్ లైబ్రరీలు, తొమ్మిది జిల్లా లైబ్రరీ, 562 గ్రాంప్ లైబ్రరీలు, 165

ఆగ్ని శేషం, రుణశేషం, శత్రుశేషం, ప్రణశేషం ఉంచరాదు.

విలేజ్ లైబ్రరీలు ఉన్నాయి. జనాభా దృష్ట్యా చూస్తే ఇవెంతో తక్కువ. వీటి కంటే కూడా వైన్ దుకాణాల సంఖ్యనే అధికం. నేడు రాష్ట్రంలో మూడు వేల దుకాణాలు, రెండు వేల బార్ల వరకూ ఉన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో రాష్ట్రంలో లైబ్రరీల విస్తరణకు బాగా కృషి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. సిటీ మొత్తానికి 65 లైబ్రరీలు ఉన్నాయి. వీటిల్లో మౌలిక వసతులు అధ్వాన్నం. ఇంటర్నెట్ అనేది తక్షణ రెఫరెన్స్ కోసమే. పుస్తకాలు చదవడం ద్వారా మాత్రమే విజ్ఞానం పెంచుకోవచ్చు. చట్టం ప్రకారం, ఆస్తి పన్నులో ప్రతి రూపాయికి 8 పైసలు లైబ్రరీ సెన్స్ గా ఇవ్వాలి. 2003 నుంచి 2013 నుంచి ఎంత ప్రావర్షీ టాక్స్ కలెక్ట్ చేశారు, ఎంత సెన్స్ చెల్లించారు అని ఎంపిహెచ్ ను అడిగితే, 2006 నుంచి 2013 వరకు సమాచారం అందిస్తామన్నారు. ఆ లెక్కల ప్రకారం రూ. 330 కోట్లు సెన్స్ గా రావాల్సి ఉంది. చెల్లించింది రూ. 38 కోట్లు మాత్రమే. అంటే ఇంకా రూ. 300 కోట్లు లైబ్రరీ శాఖకు రావాల్సి ఉంది. ఆ మొత్తం వస్తే ఎంతో చక్కగా పలు లైబ్రరీలను నిర్వహించుకోవచ్చు. వరంగల్, కరీంనగర్ లాంటి వాటిలో సెన్స్ కింద ఏటా రూ. 20 లక్షల వరకు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. ఆ మొత్తం సరిగా వసూలు చేసి సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. స్థానిక సంస్థల పాలక వర్గాల నుంచి ఈ మొత్తాలను రాబట్టాల్సి ఉంది.

నీవి రెండు... నావి రెండు! :

ప్రముఖ సంపాదకులు పొత్తూరి వేంకటేశ్వరరావు

ఒక మంచి విషయాన్ని చర్చకు తీసుకున్నారు. ఇటీవలి కాలంలో పౌర గ్రంథాలయాల గురించి మాట్లాడేవారే కానరావడంలేదు. ఇంటర్నెట్ మహిమ కావచ్చు. కానీ, నాడూ, నేడూ వాటి విలువ వాటికి ఉంది. ఇప్పుడు ఉంది. ఇక ముందూ ఉంటుంది. ఉపయోగించుకోవడం చేతగావాలే గానీ... ఏ రాష్ట్రానికైనా, దేశానికైనా, జాతికైనా దాన్ని మించిన సంపద లేదు. తెలంగాణలో గ్రంథాలయోద్యమం హైదరాబాద్ విమోచనలో భాగంగా వచ్చింది. అప్పట్లో హైదరాబాద్ లో స్టేట్ లో పత్రిక నడపాలన్నా, ముద్రణ సంస్థ పెట్టుకోవాలన్నా పలు రకాల ఆంక్షలు ఉండేవి. అనుమతులు వచ్చేవి కావు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో చైతన్యం తులిన తెలంగాణ ప్రజలు నిజాం పాలన నుంచి విముక్తి పొందారు. ఆ తరువాత ప్రత్యేక రాష్ట్రం కూడా సాధించుకున్నారు. తెలంగాణ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమంలో గ్రంథాలయ సముద్ధరణను కూడా భాగం చేయాలి. అలా భాగం కావాలని కోరుకునే వారిలో నేనూ ఒకడిని. నేడు అంతా కూడా తమకు కావాల్సిన సమాచారం కోసం ఇంటర్నెట్ పై ఆధారపడుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో గ్రంథాలయాల గురించి మాట్లాడేవారే కరువయ్యారు. తెలంగాణ ఉద్యమం ప్రజలకు ప్రశ్నించే తత్వాన్ని నేర్పింది. నేడు మొదటి సారిగా రూ. 300 కోట్ల సెన్స్ ఏమైపోయిందని ప్రశ్నించే వారు కనిపిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ప్రభుత్వమే.. ప్రజలు ప్రజలే. ప్రజలు తమకు కావాల్సిన వాటిని అడగాలి. డిమాండ్ చేయాలి. వాటిని సాధించుకునేందుకు పోరాటం చేయాలి. ఆయా మొత్తాలను రాబట్టాలి. గ్రంథాలయాలకు పుస్తకాలు సేకరించే దగ్గరి నుంచి ఇతం

పైరవీలు చేసుకొని జిల్లా, రాష్ట్రస్థాయిల్లో చైర్మన్లు అవుతున్నారు. అసలు వారేం చేస్తున్నారు? ప్రశ్నించాల్సిన సమయం వచ్చింది. రాజకీయ నాయకులకు ఈ పదవులు ఇవ్వవద్దు. ఇది చాలా పెద్ద తప్పు. అణా గ్రంథమాల, విజ్ఞాన చంద్రిక గ్రంథమాల, లాంటివి అప్పట్లో ఎంతో సేవ చేశాయి. గ్రంథాలయ ఉద్యమం అప్పట్లో ఉద్యమం తరహాలోనే జరిగింది.

త్రాగా అనేక అక్రమాలు చేటు చేసుకుంటున్నాయి. వాటిని సంస్కరించాల్సిన అవసరం ఉంది.

నేను ఒక పత్రికకు సంపాదకుడిగా ఉన్న సమయంలో నన్ను గ్రంథాలయ సెలెక్షన్ కమిటీ మెంబర్ గా నియమించారు. ఒకసారి కమిటీ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఏయే పుస్తకాలను కొనాలన్న అంశం చర్చకు వచ్చింది. ఒక సభ్యుడు 'నావి రెండు' అన్నారు. పెద్ద స్కాలర్ ఆయన. మరో సభ్యుడు 'నావి రెండు' అన్నారు. ఆయన కూడా ప్రముఖుడే. ఇలా ఇద్దరు, ముగ్గురు చెప్పారు. ఈ సమావేశానికి గ్రంథాలయ శాఖ మంత్రి కూడా వచ్చారు. ఆమె ఈ ఎంపిక తీరు ఆశ్చర్యపోయారు. ఎంపిక ఇలా జరుగుతుందని ముందుగా నాకిందుకు చెప్పలేదు... నేనూ ఓ రెండు రాసుకొచ్చి చెబుతుంటే... అన్నారు. ఈ విధంగా పుస్తకాల ఎంపిక జరిగితే ఇక గ్రంథాలయాలు ఎప్పుడు బాగుపడుతాయి. వెంటనే నేను మీటింగ్ నుంచి బయటపడి, ఆఫీస్ కు వెళ్ళి రాజీనామా లేఖ పంపించాను. కమిటీ ఉన్నది పంచుకునేందుకా... అన్ని చోట్లా ఇదే పరిస్థితి ఉంది.

పైరవీలు చేసుకొని జిల్లా, రాష్ట్రస్థాయిల్లో చైర్మన్లు అవుతున్నారు. అసలు వారేం చేస్తున్నారు? ప్రశ్నించాల్సిన సమయం వచ్చింది. రాజకీయ నాయకులకు ఈ పదవులు ఇవ్వవద్దు. ఇది చాలా పెద్ద తప్పు. అణా గ్రంథమాల, విజ్ఞాన చంద్రిక గ్రంథమాల లాంటివి అప్పట్లో ఎంతో సేవ చేశాయి. గ్రంథాలయ ఉద్యమం అప్పట్లో ఉద్యమం తరహాలోనే జరిగింది. కొమర్రాజు లక్ష్మణ రావు పంతులు, కోదాడ నారాయణ రావు లాంటి వారెందరో ఇందులో పని చేశారు. తేనెటీగ పువ్వు పువ్వు నుంచి మకరందం సేకరించినట్లు వారు లైబ్రరీలు ఏర్పాటు చేసి ఎన్నో పుస్తకాలు సమకూర్చారు. అప్పట్లో కృష్ణదేవరాయాంధ్రా భాషా నిలయంలో సమావేశాలు జరుపుకునే వాళ్ళం. ఎంతో గొప్ప గ్రంథాలయమది. భారతి సంచికలు అక్కడ ఉన్నాయి. నేను ప్రెస్ అకాడమీ చైర్మన్ గా ఉన్నప్పుడు వాటిని డిజిటలైజ్ చేయించాను. మన పత్రికలకు, గ్రంథాలకు ఘన చరిత్ర ఉంది. దాన్ని కాపాడుకోవాలి. అందుకు ప్రశ్నించే తత్వం కావాలి. ఇప్పుడు డిమాండ్ చేద్దాం. నేనూ గొంతు కలుపుతాను. నేడు టెక్నాలజీ మన లైబ్రరీ వ్యవస్థను ఎంతో ప్రభావితం చేసింది. ఉదాహరణకు ఒకప్పుడు లాయర్ల వద్ద, జడ్జిల వద్ద ఎన్నో పుస్తకాలు ఉండేవి. ఇప్పుడలా కాదు.. కంప్యూటర్, ఇంటర్నెట్ ఉంటే చా

అగ్గువ బేరం సుగ్గు సుగ్గు

లు. పనయిపోతోంది. న్యాయవాది ఇంటర్నెట్ చూసి కోట్ చేస్తాడు. న్యాయమూర్తి కూడా ఇంటర్నెట్లో చూసి రెఫర్ చేస్తాడు. ఇప్పుడు డిజిటలైజ్ అవసరం అధికమైపోయింది. ఎన్నో పత్రికల ప్రతులు, గ్రంథాలు కనుమరుగై పోతున్నాయి. ఇటీవలి వరకూ, హనుమకొండలో రాజరాజనరేంద్ర భాషా నిలయం దీని స్థితిలో ఉంది. ఒక ఇంగ్లీష్ గ్రామర్ పుస్తకం, రెండో తరగతి పుస్తకం మాత్రమే ఉండేవి. ఇప్పుడు కొంత పునరుద్ధరించారు. రెండేళ్ళ క్రితం ఒక వెయ్యి పుస్తకాలు దానికి ఇచ్చాను. గ్రంథాలయాలను నిర్మించుకోవాలి. టెక్నాలజీని ఉపయోగించుకోవాలి. గ్రంథాలయాల్లో టెక్నాలజీని భాగం చేయాలి. తెలంగాణ అన్ని జిల్లాల్లో, గ్రామాల్లో డిజిటలైజ్ గ్రంథాలయాలు ఏర్పాటు చేయాలి. జనాభాకు అనుగుణంగా వీటిని ఏర్పాటు చేయాలి. నేను మీజామ్ అనే పత్రిక ప్రతుల కోసం వెతికాను. స్టేట్ లైబ్రరీలో ఒక కాపీ దొరికింది. అదెంత ముఖ్యమైంది అంటే.. హైదరాబాద్ స్టేట్ స్వతంత్రంగా ఉంటుందని నిజాం చేసిన ప్రకటన అందులో ఉంది. దాన్ని లామినేట్ చేయించాను. అదిప్పుడు ప్రెస్ అకాడమీలో ఉంది. తెలంగాణలో వచ్చిన రాజకీయ చైతన్యం ప్రత్యేకరాష్ట్ర ఏర్పాటుతో చల్లబడకూడదు. లైబ్రరీల బాగు కోసం డిమాండ్ చేయాలి. ప్రజల్లో చైతన్యం రావాలంటే లైబ్రరీలు కావాలి. తమ హక్కుల్ని తాము సాధించుకోవాలనుకుంటే లైబ్రరీలు తోడ్పడుతాయి. ఇక్కడి నుంచి పబ్లిష్ అయ్యే పత్రికలన్నీ వాటిలో ఉంచాలి. లైబ్రరీలో ఉంచే పుస్తకాల విషయంలో కూడా జాగ్రత్త వహించాలి. నావి రెండు..నీవి రెండు అనే ధోరణి ఉండకూడదు. తెలంగాణ సంపన్న రాష్ట్రమైనా....ప్రజల వద్ద డబ్బులేవు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో లైబ్రరీలు ఎంతో ముఖ్యం. ప్రజలకు ఉపయోగపడే పుస్తకాలు ఉంచాలి. వారి విజ్ఞానాన్ని పెంచాలి. ఎన్ని లైబ్రరీలు ఉన్నాయి, ఏ దశలో ఉన్నాయి లాంటివి గమనించాలి.

గ్రాంటలను సద్వినియోగం చేసుకోవాలి : ప్రొఫెసర్ లక్ష్మణ్ రావు

ఒకప్పుడు పౌర గ్రంథాలయాలు ఎన్నో ఉద్యమాలకు ఎంతో తోడ్పడ్డాయి. స్థానిక సంస్థలు సెస్ జమ చేయడం లేదు. ఇప్పుడు దీన్ని ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. రాజా రామమోహన్ రాయ్ లైబ్రరీ ఫౌండేషన్ మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ లాంటివి ఇస్తుంది. సెస్ పూర్తిగా వసూలైతే అలాంటి నిధులను పొందే అవకాశం లభిస్తుంది. పుస్తకాలు కొనేందుకు, భవన నిర్మాణాలకు, ఫర్నిచర్ కోసం దీన్ని వినియోగించుకోవచ్చు. అందుకు కొన్ని నిబంధనలుంటాయి. సెస్ రానందువల్ల లైబ్రరీలు ఏవీ కొనలేని పరిస్థితి నెలకొంది. కొనుగోళ్ళలో గతంలో కొన్ని పొరపాట్లు జరిగేవి. ఒకే పుస్తకం మొదటి ఎడిషన్, రెండో ఎడిషన్, మూడో ఎడిషన్ ... కూడా ఒకే సారి కొనేవారు. కొన్ని సార్లు ప్రచురణకర్తలు నవలల పేర్లు మార్చి అదే నవలను తిరిగి ముద్రించే వారు. వాటిని కూడా కొన్న దాఖలాలు ఉన్నాయి. ఈ విభాగంలో సిబ్బంది సరిగా లేరు. ఒకే లైబ్రరీయన్ రెండు, మూడు లైబ్రరీలు చూస్తుంటారు. కొన్ని చోట్ల వాచ్ మన్ లే అన్నీ చూస్తుంటారు. ఎంత నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారో అర్థమవుతోంది. యూనివర్సిటీ లైబ్రరీల్లోనూ ఇదే పరిస్థితి. అక్కడ ఖాళీలను

నేను మీజామ్ అనే పత్రిక ప్రతుల కోసం వెతికాను. స్టేట్ లైబ్రరీలో ఒక కాపీ దొరికింది. అదెంత ముఖ్యమైంది అంటే.. హైదరాబాద్ స్టేట్ స్వతంత్రంగా ఉంటుందని నిజాం చేసిన ప్రకటన అందులో ఉంది. దాన్ని లామినేట్ చేయించాను. అదిప్పుడు ప్రెస్ అకాడమీలో ఉంది. తెలంగాణలో వచ్చిన రాజకీయ చైతన్యం ప్రత్యేకరాష్ట్ర ఏర్పాటుతో చల్లబడకూడదు. లైబ్రరీల బాగు కోసం డిమాండ్ చేయాలి. ప్రజల్లో చైతన్యం రావాలంటే లైబ్రరీలు కావాలి.

భర్తీ చేయడం లేదు. దేశంలో నేషనల్ మిషన్ ఫర్ లైబ్రరీస్ కింద కొంత సాయం చేద్దామనుకున్నా అవీ అందుబాటులోకి రావడం లేదు. వివిధ సంస్థల నుంచి నిధులు పొందే అవకాశం ఉంది. నాయకులు ఈ విషయం పట్టించుకోవాలి. ఈ రోజున పోరాటం చేయకపోతే ఎంతో నష్టపోతాం. కొత్త లైబ్రరీలు ఏర్పాటు చేయడం లేదు. సిబ్బందిని నియమించడం లేదు. ఇప్పుడు ఉన్న డైరెక్టర్ కూడా పార్ట్ టైమ్ డైరెక్టర్. అంతా దీన్ని పనిష్మెంట్ కింద భావిస్తున్నారే తప్ప ఆసక్తితో పని చేస్తున్న దాఖలాలు లేవు. ప్రతీ రెండు, మూడేళ్లలో విజ్ఞానం రెట్టించుకోవాలి. దాన్ని ప్రజలకు అందించాలంటే లైబ్రరీలు కావాలి. స్థానిక సమాచారం కూడా లైబ్రరీల్లో అందుబాటులో ఉండాలి. వివిధ డేటాబేస్లను లైబ్రరీల్లో ఉంచాలి. ప్రచురణ అయ్యే ప్రతీ పుస్తకం కొన్ని కాపీలు లైబ్రరీ విభాగానికి అందేలా చూడాలి. లైబ్రరీ నిర్వహణలో టెక్నాలజీని వినియోగించుకోవాలి. పబ్లిక్ లైబ్రరీల్లో టాయ్లెట్లు ఉండడం లేదు. టెక్స్ బుక్ లైబ్రరీ ఏర్పాటు చేయాలి. నిధులు అందించేందుకు ఎమ్మెల్యే నాగేశ్వర్ ముందుకు వచ్చినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. దాన్ని ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు.

సీడిల రూపంలో భద్రపరిచినంత మాత్రాన లాభం లేదు. వాటిని ప్రజలకు అందుబాటులోకి తేవాలి. డిజిటలైజ్ చేసింది ఎందుకు? అందరికీ అందుబాటులోకి తేవాలనే కదా.. డిజిటలైజ్ చేయడంలో, వాటిని అందుబాటులోకి తీసుకురావడంలో కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఉన్నవారిని ఈ విభాగంలోకి తీసుకురావాలి. యూకేలో అన్ని పబ్లిక్ లైబ్రరీలలో కూడా అన్ని జర్నల్స్ ను ఉచితంగా యాక్సెస్ చేసే అవకాశం ఉంటుంది.

తెలంగాణ సాధించిన తరువాత ... మరెన్నో విస్తరిస్తున్నాం: ప్రొఫెసర్ జయధీర్ తిరుమలరావు

ఈ చర్చా కార్యక్రమంలో రెండవ గ్రంథాలయ ఉద్యమం ఆవశ్యకత అనే అంశం నన్ను ఆకర్షించింది. తెలంగాణ పునరుజ్జీవన కాలం అంటే 1930-40 అనుకుంటే, ఒక చరిత్రను సృష్టించింది ఒక రైతాంగ చైతన్యాన్ని పెంపొందించింది, రాజకీయ విజ్ఞానానికి అది తోడ్పడు

అగ్రహారం పోయింది కానీ, ఆక్టు బాగా తెలిసింది

డింది. ఒక తరానికి ముందు కాలంలో గ్రంథాలయోద్యమం ఎంతో కీలక పాత్ర వహించింది. మార్క్సిజం ప్రాచుర్యానికి కూడా తోడ్పడింది. స్వాతంత్ర్యోద్యమానికీ ఇది తోడ్పడింది. ఇప్పుడు మనం గ్రంథాలయాలను కాపాడుకోవాలి. ముందుగా ఉన్న వాటిని పరిరక్షించుకోవాలి. కొత్తగా వాటిని ఏర్పరచుకోవాలి. ఇప్పుడు డిజిటల్ టెక్నాలజీ బాగా వచ్చింది కాబట్టి ఎలా దాన్ని ఉపయోగించుకోవాలి అలోచించాలి. అప్పట్లో గ్రంథాలయోద్యమం కోసం జీవితాలను ధారపోసిన వారు ఉన్నారు. గత 40,50 ఏళ్ళుగా సీమాంధ్ర పాలకుల చిన్న చూపు వల్ల కూడా మన లైబ్రరీలు దెబ్బ తిన్నాయి. శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయం లాంటి వాటిని ప్రభుత్వాలు తీసుకున్నాయి తప్పితే బాగు చేయలేదు. గ్రంథాలయాల సెన్ ఎక్కడికి పోతున్నదో చర్చించాం. ఈ సెన్సు ఎక్కడ, ఎలా వినియోగిస్తున్నారో చూడాలి. మధ్యతరగతి నగరవాసులెందరికో ఇంటర్నెట్ ఇంట్లో ఉంటుంది కాబట్టి మనకు లైబ్రరీల అవసరం లేకపోవచ్చు కానీ, పురాతన గ్రంథాలు, రాతప్రతుల్లో ఎంతో విజ్ఞానం ఉంది. తాళపత్రాలు, రాతప్రతులు, రాగిరేకులు, శాసనాలు.. ఇవన్నీ లైబ్రరీలకు సంబంధించిన అంశాలే. వీటన్నింటినీ డిజిటలైజ్ చేయించాలి. పారిశ్రామికవేత్తల సమస్యలు తీర్చేందుకు ఒక సెల్ ఉంటుంది గానీ ఇంత ముఖ్యమైన అంశాన్ని పాలకవర్గాలు పట్టించుకోవడం లేదు. చెబితే నవ్వుకుంటారు... అందుకే ఇక ఎవరూ ఈ అంశాన్ని లేవనెత్తడం లేదు. సిటీ సెంట్రల్ లైబ్రరీలో మూడు వేల మంది విద్యార్థులు ఆరుబయట కూర్చోని పోటీ పరీక్షలకు చదువుకుంటూ ఉంటారు. అంటే గ్రంథాలయాల అవసరం మరింత పెరిగింది. కళాశాలల లైబ్రరీల్లో ఆ పుస్తకాలు ఉండవు. పౌర గ్రంథాలయాల్లోనూ ఉండవు. కొన్ని లైబ్రరీల్లో విద్యార్థులకు ఇలా చదువుకునేందుకు ప్రవేశం ఉండదు. కొన్న పుస్తకాలను బైండ్ చేయించేందుకు డబ్బులు ఉండడం లేదు. చెద పురుగులు పట్టి నాశనమవుతున్నా పట్టించుకునే దిక్కు లేదు. దీనిగురించి మాట్లాడే వాళ్ళు నవ్వులపాలవుతున్నారు. కొత్త రాష్ట్రానికి ఇది తగదు. వెంటనే ఈ విషయంపై దృష్టి సారించాలి. పత్రికలన్నింటినీ డిజిటలైజ్ చేసి ప్రెస్ అకాడమీలో పెడుతున్నారు కానీ వాటిని ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెచ్చేందుకు మాత్రం చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. మంచి పత్రికలు, మన పత్రికలు డిజిటలైజ్ చేయలేకపోయారు. ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేని మంచి పుస్తకాలు స్టేట్ సెంట్రల్ లైబ్రరీలో ఉన్నాయి. ఇప్పుడు అదెంతో దుస్థితిలో ఉంది. తెలంగాణ కోసం ఉద్యమించి, దాన్ని సాధించిన తరువాత ఇక వీటిని పట్టించుకోవడం లేదు.

లైబ్రరీలకు శాశ్వత భవనాలు అవసరం: బి.ఎస్.రాములు

నేను చిన్నప్పుడు జగిత్యాలలో శాఖా గ్రంథాలయానికి వెళ్ళి ఎన్నో పుస్తకాలు చదివాను. చాలా ప్రాంతాల్లో లైబ్రరీల్లో పుస్తకాలను పాఠకులకు అందుబాటులో ఉంచడం లేదు. ఇప్పుడు చదవాలనే ఆసక్తి తగ్గిపోయింది. జగిత్యాల లైబ్రరీకి సొంత భవనం లేదు. ఈ విషయమై సి నారెతో మాట్లాడితే ఆయన రూ.20 లక్షలు ఇస్తామని హామీ ఇచ్చినా అది కార్యరూపం దాల్చలేకపోయింది. రాజరాజ నరేంద్ర భాషానిల

కళాశాలల లైబ్రరీల్లో ఆ పుస్తకాలు ఉండవు. పౌర గ్రంథాలయాల్లోనూ ఉండవు. కొన్ని లైబ్రరీల్లో విద్యార్థులకు ఇలా చదువుకునేందుకు ప్రవేశం ఉండదు. కొన్న పుస్తకాలను బైండ్ చేయించేందుకు డబ్బులు ఉండడం లేదు. చెద పురుగులు పట్టి నాశనమవుతున్నా పట్టించుకునే దిక్కు లేదు. దీనిగురించి మాట్లాడే వాళ్ళు నవ్వులపాలవుతున్నారు. కొత్త రాష్ట్రానికి ఇది తగదు. వెంటనే ఈ విషయంపై దృష్టి సారించాలి.

యానికి వెళ్ళి చూసినప్పుడు దాని దుస్థితి బాధ కలిగించింది. దాని భవనం పిల్లర్ల స్థాయిలో ఆగిపోయింది. సమస్యయం కొరవడింది. లైబ్రరీలకు సొంత భవనాలు ఏర్పాటు చేయాలి. గ్రంథాలయ ఉద్యమాన్ని చేపట్టేందుకు అంతా ముందుకు రావాలి. ప్రజల దగ్గరకు పుస్తకాలను తీసుకెళ్ళాలి. ఈ విషయంలో రచయితలు అహంకారాన్ని వదులుకోవాలి. తెలంగాణ రచయితల పుస్తకాలనే... తెలంగాణ ప్రచురణ సంస్థలు ప్రచురించిన వాటినే ఇక్కడి లైబ్రరీలు కొనాలి.. ఇలాంటి నిబంధనలు పెట్టుకోవాలి. ఇక్కడ ఏడాదికోసారే పుస్తకాలు కొంటారు. అమెరికా లాంటి చోట్ల నెలకోసారి కొంటుంటారు. కానుగోళ్ళలో అవినీతి ఉండకుండా చూడాలి.

వివ్వవస్తకైనా పునరుజ్జీవం ముఖ్యం :

శ్రీనివాస్ రావు, స్టేట్ సెంట్రల్ లైబ్రరీ చీఫ్ లైబ్రరీయన్

వివ్వవస్తకైనా పునరుజ్జీవం అవసరం. ప్రతీ వ్యవస్థలోనూ సమస్యలు ఉంటాయి. ఈ ఉద్యమంలో మీతో కలిసి పని చేస్తాం. స్టేట్ సెంట్రల్ లైబ్రరీలో 25,000 దాకా అరుదైన పుస్తకాలను స్కాన్ చేసి సీడీల రూపంలో భద్రపరిచాం.

ప్రెస్ అకాడమీ సౌజన్యంతో 1960కి ముందు ఉన్న తెలుగు, ఇంగ్లీష్, ఉర్దూ పత్రికలను కూడా సీడీల రూపంలో ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెచ్చాం. నేషనల్ మిషన్ ఆన్ లైబ్రరీస్ కు కొన్ని ప్రతిపాదనలు చేశాం. ఆ నిధులు వస్తే మరిన్ని కార్యక్రమాలు చేపడుతాం.

- దక్కన్ న్యూస్ **౬**

యూట్యూబ్ లో 'చర్చ' వీడియోలు

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతి శనివారం నిర్వహిస్తున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాల వీడియోలను యూట్యూబ్ లో ఆప్ లోడ్ చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇప్పటికే కొన్ని వీడియోలను ఆప్ లోడ్ చేశాం. మరి కొన్నింటినీ త్వరలోనే ఆప్ లోడ్ చేస్తాం. దక్కన్ టీవీలో ప్రసారమవుతున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాలను కూడా యూట్యూబ్ దక్కన్ టీవీ ఛానల్ లో చూడవచ్చు.

అచ్చమ్మ పెళ్లిలో బుచ్చమ్మ శోభనం

మానవ కార్యకలాపాల పెరుగడల వల్లే వాతావరణ పరామితుల్లో మార్పులు

టెరి సర్వేలో స్పందించిన విజయవాడవాసుల్లో 80 శాతం మంది అభిప్రాయం ఇదే

- ☛ గత ఐదేళ్ళలో ఉష్ణోగ్రతలో పెరుగుదల, తీవ్ర సంఘటనలు చోటు చేసుకున్నాయని విజయవాడలో సర్వేలో పాల్గొన్నవారిలో 97 శాతం మంది అభిప్రాయపడ్డారు.
- ☛ గత ఐదేళ్ళలో వర్షపాతం తగ్గిందని 98 శాతం మంది పేర్కొన్నారు.
- ☛ పర్యావరణ పరిరక్షణ, అభివృద్ధి చెట్టపట్టాలతో సాగాలని 53 శాతం మంది భావించారు.

డి ఎనర్జీ అండ్ రిసోర్సెస్ ఇన్స్టిట్యూట్ (టెరి) ఇటీవల టెరి పర్యావరణ సర్వే 2015 అంశాలను విడుదల చేసింది.

ఈ ఏడాది సర్వే దేశంలో నదులు ప్రవహించే ఏడు నగరాల్లో జరిగింది. యమునా నది ఒడ్డున ఢిల్లీ, గంగా తీరాన వారణాసి, మహానది ఒడ్డున కటక్, తపతి తీరాన సూరత్, నర్మద తీరాన జబల్పూర్, కృష్ణా ఒడ్డున విజయవాడ, బ్రహ్మపుత్ర తీరాన దిబ్రు గఢ్ వీటిలో ఉన్నాయి. ఈ అధ్యయనం ప్రధానంగా మూడు అంశాలపై దృష్టి సారించింది. మొత్తంపై పర్యావరణం, ఆరోగ్యం-పర్యావరణం, నదీతీర నగరాల్లో పర్యావరణం అంశాలు వీటిలో ఉన్నాయి.

విజయవాడ అధ్యయనం మొత్తం శాంపిల్ పరిమాణం 2040. వివిధ వయస్సులకు, వివిధ వృత్తులకు, వివిధ విద్య, ఆదాయ నేపథ్యాల గలవారిని ఎంచుకోవడమైంది.

ఈ సందర్భంగా టెరి యాక్టింగ్ డైరెక్టర్-జనరల్ డాక్టర్ లీనా శ్రీవాస్తవ మాట్లాడుతూ, “ప్రజల దృక్పథం వాస్తవికతను ప్రతిబింబించ వచ్చు లేదా ప్రతిబింబించకపోవచ్చు. కానీ, ప్రభుత్వాలపై, సామాజిక సమస్యల పట్ల స్పందనను, వారి రోజువారీ భయాలను ఇవి వ్యక్తం చేస్తాయి” అని అన్నారు.

టెరి ఫెలో ప్రకాష్ మాట్లాడుతూ, “వయస్సు, ఆదాయ స్థాయి, చదువు స్థాయిలతో సంబంధం లేకుండా పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించడంలో ప్రజల ప్రగాఢ ఆందోళనను ఈ అధ్యయనం స్పష్టంగా వెల్లడించింది. అంతేగాకుండా, అభివృద్ధి, పర్యావరణ పరిరక్షణ రెండింటికీ సమాన ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని, ఒకదాని కోసం మరో దాన్ని పణంగా పెట్టవద్దని విశ్వసించే ప్రజల శాతం అధికమవుతోందని కూడా వరుసగా జరిగిన సంవత్సర పర్యావరణ సర్వేలు వెల్లడించాయి” అని అన్నారు. సర్వే ఫలితాల వెల్లడి సందర్భంగా ‘భారతీయ నగరాల్లో నదులపై

విజయవాడ సర్వేలో ముఖ్యాంశాలు :

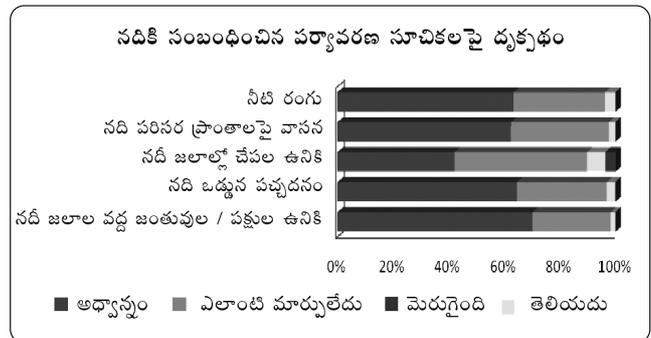
- ☛ తమ నగరంలో నది స్వచ్ఛతను మెరుగు పర్చడంలో ‘స్వచ్ఛ భారత్ అభియాన్’ విజయం సాధించగలదని 62 శాతం మంది ఆశాభావంతో ఉన్నారు.
- ☛ తమ నగరంలోని నదిలో నీటి స్వచ్ఛత మొత్తం మీద బాగానే ఉందని 70 శాతం మంది పేర్కొన్నారు.
- ☛ గత ఏడాది నదిలోకి వదిలేసిన పారిశ్రామిక వ్యర్థాల పరిమాణం పెరిగిందని 91 శాతం మంది భావించారు.
- ☛ నది పరిస్థితిలో మార్పు తీసుకురావడంలో ఒక ప్రైవేట్ గ్రూప్ గా తీర్చిదిద్దడంలో యువత అతి ముఖ్యమైన వర్గమని 70 శాతం మంది గుర్తించారు.
- ☛ నది ఆరోగ్యానికి మురికివాడలు ముప్పుగా పరిణమిస్తున్నట్లు 96 శాతం మంది అభి ప్రాయపడ్డారు.

ప్రజల దృక్పథం, అభిప్రాయం, ప్రవర్తన-అవగాహన-అంశంపై ప్యానెల్ డిస్కషన్ జరిగింది. చింతన్ డైరెక్టర్ భారతి చతుర్వేది, డబ్ల్యూ డబ్ల్యూఎఫ్-ఇండియా ప్రోగ్రామ్ డైరెక్టర్ డాక్టర్ సెజల్ వోరా, స్వేచ్ఛ ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ విమలేందు రూపా, ఎన్ఐయూఎ ప్రొఫెసర్ డాక్టర్ శ్యామల మణి పాల్గొన్నారు.

నదీతీర నగరాల్లో పర్యావరణం

ఈ అధ్యయనం ప్రకారం, విజయవాడలోని నదీజలాల నాణ్యం మొత్తం మీద బాగానే ఉందని 63శాతం మంది అభిప్రాయపడ్డారు. 28శాతం మంది అంత బాగా లేదని పేర్కొన్నారు. 9శాతం మంది మాత్రమే బాగా ఉందని భావించారు.

నది ఒడ్డున పచ్చదనం పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా మారిందని 64

అభివృద్ధి బుచ్చి చావుకు వచ్చింది

శాతం మంది పేర్కొన్నారు. నదీజలాల్లో చేపల ఉనికిలో 2010 నుంచి ఎలాంటి మార్పు లేదని 48శాతం మంది భావించారు.

నగర మురికినీరు నదికి ముప్పుగా పరిణమిస్తున్నట్లు 99శాతం అంగీకరించారు. నదిలోకి మురికినీళ్ళను వదిలేందుకు ముందుగా వాటిని తగు విధంగా శుద్ధి చేయాల్సిన అవసరం ఉందని 86శాతం భావించారు. గత ఏడాది కాలంలో నది లోకి విడుదల చేస్తున్న పారిశ్రామిక వ్యర్థాల్లో పెరుగుదల చోటు చేసుకున్నట్లు 90శాతం మంది పేర్కొన్నారు. ప్రభుత్వ నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఈ వ్యర్థాలను నదిలోకి విడుదల చేస్తున్నట్లు 53శాతం మంది అభిప్రాయ పడ్డారు.

నది ప్రస్తుత నాణ్యత-పరిశుభ్రతలు ఆ స్థానిక ప్రభుత్వం లేదా మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ బాధ్యత వహించాలని 93శాతం పేర్కొన్నారు. అందుకు వ్యతిరేకంగా పౌరులే బాధ్యత వహించాలని కేవలం 3శాతం మాత్రమే అభిప్రాయపడ్డారు. నదీజలాలు (శుద్ధిచేయకుండానే) తాగేందుకు సురక్షితమని సుమారుగా 33శాతం మంది అభిప్రాయపడ్డారు.

నదికి సంబంధించిన అంశాలకు స్థానిక ప్రభుత్వం తగు ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నట్లు సర్వేలో పాల్గొన్న వారిలో 75శాతానికి పైగా పేర్కొన్నారు. నది నాణ్యం, పరిశుభ్రత మెరుగుపర్చడంలో స్థానిక ప్రభుత్వం / మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ అధికంగా బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుందని 96 శాతం మంది భావించారు.

మొత్తంపై పర్యావరణం

గత ఐదేళ్ళలో వాయు నాణ్యత అధ్వాన్నంగా మారినందున విజయవాడలో ఈ అధ్యయనంలో పాల్గొన్న వారిలో 84 శాతం మంది అభిప్రాయపడ్డారు. ఆ తరువాతి స్థానంలో, పచ్చదనం పరిస్థితి బాగా లేదని 74శాతం భావించారు. వ్యర్థాలు, వ్యర్థ జలాల నిర్వహణ మెరుగైందని 30శాతం మంది మాత్రమే పేర్కొన్నారు. తాగునీటి లభ్యత మెరుగుపడిందని 26శాతం మంది అన్నారు. మానవ కార్యకలాపాల పెరుగుదల వల్లే వాతావరణ పరామితుల్లో మార్పులు చోటు చేసుకుంటున్నాయని సర్వేలో పాల్గొన్న వారిలో 80శాతం మంది అభిప్రాయపడ్డారు. గత ఐదేళ్ళలో ఉష్ణోగ్రతలో పెరుగుదల, తీవ్రమైన వాతావరణ ఘటనలు చోటు చేసుకున్నాయని విజయవాడలో 97శాతం మంది అభిప్రాయ పడ్డారు. గత ఐదేళ్ళలో వర్ష పాతం తగ్గిందని 98శాతం మంది పేర్కొన్నారు. వాతావరణ మార్పు మానవులపై నేరుగా ప్రభావం కనబరుస్తుందని 80శాతం మంది అభిప్రాయపడ్డారు. వాయు కాలుష్యంపై ప్రభుత్వ విధానాలపై, అసలేవిధమైన విధానాలు, చట్టాలు లేవని 25శాతం అభిప్రాయపడ్డారు. విధానాలు, చట్టాలు ఉన్నప్పటికీ వాటిని సరిగా అమలు చేయడం లేదని 30శాతం పేర్కొన్నారు.

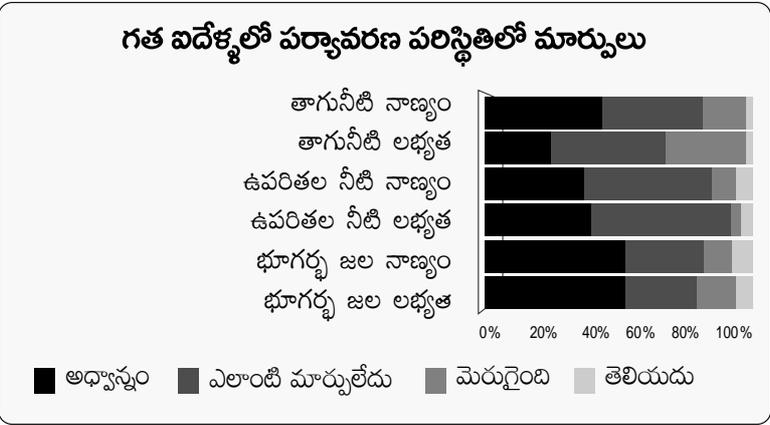
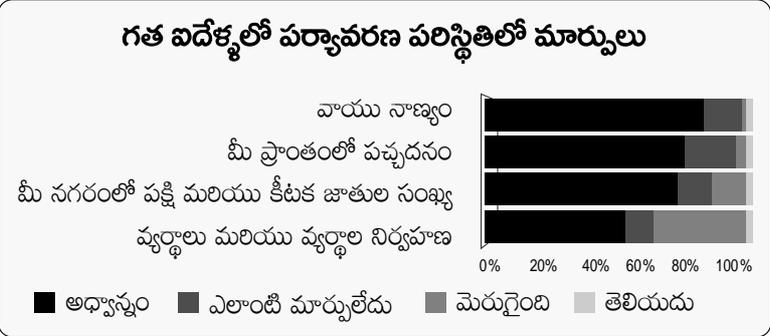
నదుల నాణ్యతను మెరుగుపర్చడంలో 'స్వచ్ఛ భారత్

అభియాన్' విజయం సాధించ గలదని 62శాతం మంది ఆశాభావంతో ఉన్నారు. ఇదే అంశంపై 38శాతం మంది మాత్రం నిరాశాధోరణి వ్యక్తం చేశారు. పరిశుభ్రత డ్రైవ్ గురించి సర్వేలో పాల్గొన్న వారిలో, గృహిణులతో (58శాతం) పోలిస్తే ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు (79శాతం), విద్యార్థులు (76శాతం) లలో అధిక భాగం సానుకూల ధోరణి వ్యక్తం చేశారు. కృష్ణా నదిని పరిశుభ్రం చేసేందుకు ప్రతి ఒక్కరూ చేతులు కలపడం ముఖ్యమని విజయం మీద నమ్మకం ఉన్న అందరూ భావించారు.

ఆరోగ్యం -పర్యావరణం

పర్యావరణ నాణ్యత మానవ ఆరోగ్యంపై తక్షణ ప్రభావం కనబరుస్తుందని సర్వేలో పాల్గొన్న వారిలో 99శాతం మంది అంగీకరించారు. వాయునాణ్యం తమ ఆరోగ్యంపై గణనీయ ప్రభావం కనబరుస్తోందని 40శాతానికి పైగా పేర్కొన్నారు. వ్యర్థాలు (32శాతం), నీటి నాణ్యం (28శాతం) ఆ తరువాతి స్థానాల్లో నిలిచాయి. అలర్జీలు, చర్మ కేన్సర్ లాంటి చర్మ వ్యాధులకు పర్యావరణమే కారణమని సర్వేలో పాల్గొన్న వారిలో 57శాతం మంది, అస్తమా, ఊపిరి తిత్తుల కేన్సర్ లాంటి వాటికి పర్యావరణం కారణమవుతోందని 43శాతం అభిప్రాయపడ్డారు. నీళ్ళ ద్వారా సంక్రమించే నీళ్ళ విరోచనాలు, జాండ్స్, కలరా లాంటి వ్యాధులకు పర్యావరణ నాణ్యత అధ్వాన్నంగా ఉండడమే కారణమని 35శాతం మంది పేర్కొన్నారు. నగరం గుండా ప్రవహించే నది నాణ్యత తమ ఆరోగ్యంపై తక్షణ ప్రభావం కనబర్చగలదని 98శాతం అభిప్రాయపడ్డారు.

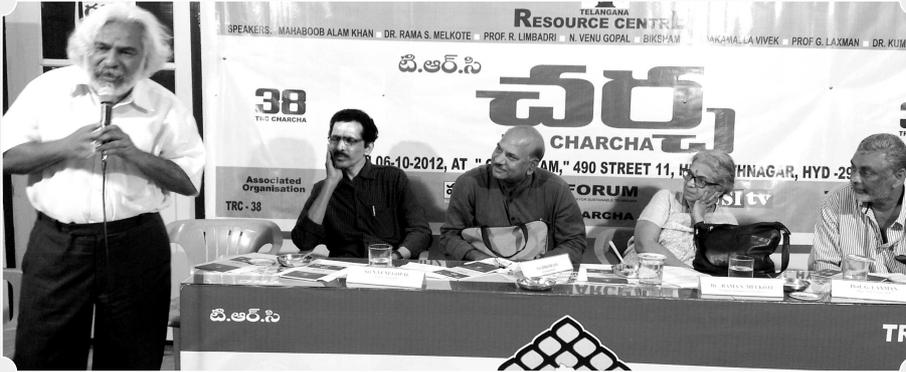
- దక్కన్ స్యూస్

అభివృద్ధిని భూమి అడుగడే చాలు

డబుల్ సెంచరి దశలో టి.ఆర్.సి చర్చ!

ఒకటి..రెండు, యాభై, వంద, నూటాయాభై, రెండు వందలు...తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన చర్చల సంఖ్య ఇది. ఇప్పటి వరకూ 198 చర్చలు నిర్వహించిన టి.ఆర్.సి అతి త్వరలోనే 200వ చర్చ కూడా పూర్తి చేసే దశలో ముందుకు సాగుతోంది.

ఈ తరుణంలోనే తెలంగాణ సాధ్యం అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న ప్రజాగాయకుడు గద్దర్

సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ లిటరేట్ చీఫ్ ఇంజనీర్ ఆర్.విద్యాసాగర్ రావు

తెలంగాణలో ఇంటర్ విద్య-తీరుతెన్నులు- భవిష్యత్తు అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న ప్రముఖ విద్యావేత్త చుక్కా రామయ్య

మాదభూషి శ్రీధర్

సెప్టెంబర్ 17-పోలీస్ యాక్షన్ - భిన్న దృక్పథాలు అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న ప్రొఫెసర్ కోదండరాం

ప్రొ. హరగోపాల్

అద్దెకు వచ్చిన గుర్రాలు అగడ్డలు దాటునా?

బిశానిర్దేశం చేసేదిగా టి.ఆర్.సి చర్చ!

ప్రతి కార్యక్రమంలోనూ ఒక నిర్దిష్ట అంశాన్ని విశ్లేషించి పరిష్కార మార్గాలు అన్వేషించడం ఈ 'చర్చ' ప్రత్యేకత. ఇప్పటి వరకూ ఎందరో ప్రముఖులు ఈ 'చర్చ' కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు. తమదైన శైలిలో తెలంగాణ సమాజానికి సలహాలు, సూచనలు అందించారు. వాటి డాక్యుమెంటేషన్ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

తెలంగాణ విలీనం అనివార్యమైందా? అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న టిఎన్జీవో చైర్మన్ కె.దేవీప్రసాద్

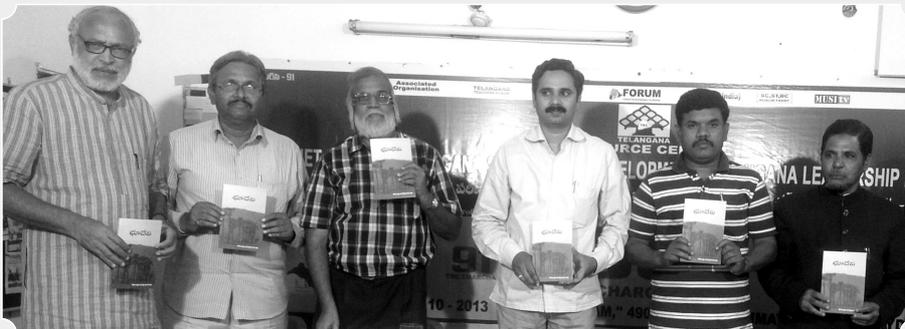
దర్శకుడు ఎన్.శంకర్

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో ఆత్మ బలిదానాలను ఆపడం ఎట్లా అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న సీనియర్ సంపాదకులు పాతూరి వేంకటేశ్వరరావు

కొమ్మడి నర్సింహారెడ్డి

'భూదేవి' నవలను ఆవిష్కరిస్తున్న యం.వేదకుమార్, శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి, ప్రొ.పి.ఎల్. విశ్వేశ్వరరావు, కొణతం దిలీప్, ఎన్.శివాజీ, మౌలానా ఆజాద్

జూపాక సుభద్ర

అడిగింది రొట్టె, ఇచ్చింది రాయి

మా భూమి... మా భూపాల్ !

మూసీనదితో ఎంతో అనుబంధం ఉండేది. దానితోనే, మూసీనది మురికిలో... అనే పాట రాసిన. అది బాగా ఫేమస్ అయింది. మూసీనదితో అనుబంధం ఉన్న అందరి జీవితాలు అందులో వచ్చాయి. ఏ కళారంగం, సాహిత్యంతో సంబంధం లేని నాకు అవి ఎలా అలవడ్డాయంటే... చుట్టూ ఉన్న పరిసరాలే కారణం. మా బస్టీలో గుడి ఉండేది. అక్కడ హరికథలు, ఎదురుగా నాటకాలు, బుర్రకథలు జరిగేవి.

మా భూమి ...తెలుగు సినీరంగంలో వేళ్ళ మీద లెక్కించదగిన సినిమాల్లో ఒకటి అది. అలాంటి సినిమాలో తన నటనతో వెండితెర రంగప్రవేశం చేసిన భూపాల్ రెడ్డి బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. మొన్ననే ఆయన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఉగాది పురస్కారం కూడా పొందారు. అంతకు ముందు ఆయన బాలసాహిత్య రంగంలో 'ఉగ్గపాలు' పుస్తకానికి గాను కేంద్ర సాహిత్యపురస్కారం కూడా పొందారు. నవోదయ, జీవనాడి, డిఎస్ఓ, పిడిఎస్యూ, ఆర్ఎస్యూ, జననాట్యమండలి ... ఇలా ఆయన కార్యక్షేత్రంలో పలు మజిలీలు. ఎక్కడ ఉన్నా విలువలతో రాజీవదని వ్యక్తిత్వం. అంకితభావంతో ముందుకు సాగే దృక్పథం. ఈ నేపథ్యంలో **2015 మార్చి 21న** తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆయనతో ముఖముఖి కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. స్వపరిచయంతో మొదలైన కార్యక్రమం ప్రశ్నోత్తరాలతో ముగిసింది.

బాల్యం - కుటుంబ నేపథ్యం

మా నాన్న పేరు రామిరెడ్డి. అమ్మ పేరు అంబమ్మ. నాన్న లేరు. అమ్మ వయస్సు 85 ఏళ్ళు. ఇటీవలే ఆమెకు ఆపరేషన్ జరిగింది. మా ఇంట్లోనే ఉంది. ముగ్గురు అన్నదమ్ములం. నలుగురు అక్కచెళ్ళెళ్ళు. నా తరువాత పుట్టిన వారు ఇద్దరు చనిపోయారు. మాది వ్యవసాయ కుటుంబం. సాహిత్యం, కళారంగంతో పరిచయం ఉన్న కుటుంబం కాదు. నాన్న ఏసీబీలో కానిస్టేబుల్గా పని చేసే వారు. యూనిఫామ్ వేసుకునే వారు కాదు. మూసీనది కింద ఒక ఎకరంలో గడ్డి పెంచే వాళ్ళం. అన్నదమ్ములిద్దరిది ఆ భూమి. అక్కడే గడ్డి కోసి రోజుకు ఎనిమిది సార్లు సైకిల్పై ఇంటికి గడ్డి కట్టలు తెచ్చేవాడిని. మా అమ్మవాళ్ళ తలపై మోపులు పెట్టుకొని తెచ్చేవారు. ఇంతమంది పిల్లలను గడ్డి, పాలు అమ్మడంపై ఆధారపడి పెంచారు. గడ్డి కోయడం తెలుసు. పాలు పితకడం తెలుసు. చిన్నప్పటి నుంచి కూడా వ్యవసాయం, భూమి అంటే ఇష్టం.

రచయితగా...

మొదట్లో చదవు అంటే అంత ఇష్టం లేకున్నా, ఆ తరువాత కోరికతో చదువుకున్నాను. అప్పట్లో ఏరాబ్బి ఇసుక మేట వేసింది. ఎంతో కష్టపడి ఇసుక మేటలు తొలగించే వాళ్ళం. మూసీనదితో ఎంతో అనుబంధం ఉండేది. దానితోనే, మూసీనది మురికిలో... అనే పాట రాసిన. అది బాగా ఫేమస్ అయింది. మూసీనదితో అనుబంధం ఉన్న అందరి జీవితాలు అందులో వచ్చాయి. ఏ కళారంగం, సాహిత్యంతో సంబంధం లేని నాకు అవి ఎలా అలవడ్డాయంటే... చుట్టూ ఉన్న పరిసరాలే కారణం. మా బస్టీలో గుడి ఉండేది. అక్కడ హరికథలు, ఎదురుగా నాటకాలు, బుర్రకథలు జరిగేవి. సురభి వాళ్ళు కూడా అక్కడ నాటకాలు వేశారు. భజనలు, కీర్తనలు, బతుకమ్మ ఆడడం... ఇవన్నీ ప్రభావం కనబర్చాయి. అప్పట్లో అంబర్ పేటలో ఉండేవాళ్ళం. అప్పట్లో దాన్ని తహసిల్ అంబర్ పేట్ అనేవారు. తహసిల్ కార్యాలయం అక్కడ ఉండేది. బతుకమ్మ కుంట మీద ఎన్నో కథలు రాశా. నా కథల్లో అంబర్ పేట ప్రస్తావన అప్పుడప్పుడూ వచ్చేది. ఏదెనిమిది కథలు అంబర్ పేట్ను బేస్ చేసుకొని రాశా. పట్నం వచ్చినవల్లైతే ఈ కథలున్నాయి. అమ్మానాన్నలపై ఆధారపడి హెచ్ఎస్సీ వరకే చదివా. అప్పట్లో ఆ సర్టిఫికేట్ చించేసి పోరాటంలోకి వెళ్ళామనుకున్నా. మా నాన్న వద్దని మొత్తుకున్నాడు.

రాజకీయాల్లోకి...

జీవనాడి (డిఎస్ఓ గ్రూప్)తో నా రాజకీయ కెరీర్తో మొదలైంది. నాగిరెడ్డి, డి.విల సాహిత్యంతో వారికి దగ్గరయ్యాను. జీవనాడిలో భూపాల్, నిర్మల...రకరకాల పేర్లతో పాటలు, వ్యాసాలు రాసేవాడిని. ఆ తరువాత న్యూసైన్స్ కాలేజీలో పీయూసీ చేశాను. అక్కడ కొన్నేళ్ళు చదువు ఆగిపోయింది. ఆ తరువాత బి.ఎ, చేశాను. రాజకీయాలు పట్టు

అచ్చిరాని కాలానికి అడుక్కొనినబోతే, ఉన్న బొచ్చికాస్తా ఊడ్చుకొనిపోయిందట.

కొని రాష్ట్రమంతా తిరిగాను. కొంతకాలం బ్రేక్ వచ్చింది. ఆ తరువాత ఎంఎ చేశాను. తెలుగులో. అప్పటికే పెళ్ళి... పిల్లలు...పోరాటం ... అన్నీ జరుగుతున్నాయి. డిఎస్ఓ నుంచి పిడిఎస్యూ.. ఆ తరువాత ఆర్ఎస్యూకు వచ్చాను. అప్పట్లో నర్సింగరావుతో పరిచయమైంది. 1973 ప్రాంతంలో జీవనాడిలో పని చేసేవాడిని. చెరబండరాజు దాని గురించి నాకు చెప్పారు. అక్కడే నాకు ప్రపంచం నాకు అర్థమైంది. అంజయ్య సార్ నేను కలిసి పని చేసే వాళ్ళం. పిడిఎస్యూ విడిపోవడానికి మేము కూడా ప్రధాన కారణం. అలా ఆర్ఎస్యూ ఏర్పడింది. 1967-68లో తెలంగాణ పోరాటంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నాం. అరెస్టులయ్యాయి. హైస్కూల్లో చదువుతున్న సమయంలో డిటెక్టివ్ నవలలు చదివేవాడిని. ఓ డిటెక్టివ్ నవల కూడా రాశా. అదెక్కడో పోయింది. పాటలు రాసేవాడిని. జీవనాడితో సంబంధం ఏర్పడిన తరువాత కరువు కథ అనే నాటిక వేసే వాళ్ళం. నవోదయ సంస్థలో ఉండి ఈ నాటిక వేసిన తరువాత జానపద శైలిలో ఓ పాట పాడా. ఆ పాట పాడినందుకు చెరబండరాజు వచ్చి మందలించారు. ఇలాంటి సాహిత్యం దేనికి ఉపయోగపడుతుంది అంటూ బోధ చేశారు. ప్రజల కోసం రాయాలని చెప్పారు. అలా కొత్త బాట మొదలైంది. మీ అవగాహన పెరగాలంటే జీవనాడికి వెళ్ళాలని సూచించారు. అశ్విని, వసంత.. లాంటి వారంతా అక్కడ పరిచయమయ్యారు.

జానపదం ప్రభావం...నాటకరంగం

జానపదం నా జీవితంపై ఎంతో ప్రభావం కనబర్చింది. బతుకమ్మ ఆడేవాడిని. కులాలు, మతాలు పట్టించుకునే వాడిని కాదు. ఆయా కులాల వారి వద్ద వారి ఆటపాటలు నేర్చుకొనే వాడిని. అలాంటి తపనతో ఇంట్లో తన్నులు కూడా తిన్నాను. ఇంట్లో మాత్రం మా పెదనాన్నకు కులం పిచ్చి ఉండేది. నేను మాత్రం అలా ఉండే వాడిని కాదు. మా భూమిలో తెరపై నా పేరు భూపాల్ రెడ్డిగా వేశారు. అది అలా కొనసాగింది. తెలంగాణలో ఇలా మట్టి నుంచి పుట్టుకొచ్చిన కళాకారులు అప్పట్లో తక్కువే. పొలం దున్నడం కూడా నాకు వచ్చు. మా అత్త, అమ్మమ్మ ఊరిలో వ్యవసాయం పనులు నేర్చుకున్నా. జననాట్యమండలిలో నేను రూపొందించిన నృత్యాలు అలాంటి మట్టి వాసనతో ఉన్నాయి. అలా కళాకారులు ఉండాలన్నది నా తపన. పాత్రలో విలీనం కావాలి. నా కన్నా గొప్ప కళాకారులు కూడా ఉన్నారు. నాటకరంగానికి వస్తే... కరువు కథ ఒక్క రోజులో రాశా. అది బాగా ఫేమస్ అయింది. అన్ని

నా దృష్టిలో కాళోజీ కంటే కూడా పొట్లపల్లి రామారావు గొప్ప కవి అని నేను భావిస్తాను. కాకపోతే ఏ కారణం వల్లనో ఆయన అంతగా వెలుగులోకి రాలేదు. ఆయన ఎప్పుడూ స్టేజీ ఎక్కి మాట్లాడ లేదు. ఆయన తెర వెనుక ఉండేవారు. తన ఎంఫిల్ చేయడానికి అప్పట్లో ఆయన అనుమతించలేదు. ఆయన గనుక బతికుంటే నన్ను కూడా చేయనిచ్చే వారు కాదేమో.

వర్గాల ప్రజలతో మమేకమై ఈ నాటకాలు వేసేవాళ్ళం. అప్పట్లో ఫలితం శూన్యం అనే నాటిక రాశాను. వినాయక చవితి లాంటి సందర్భాల్లో వాటిని వేసేవాళ్ళం. రిథమ్ వినిపిస్తే అనాలోచితంగానే మనస్సు స్పందించేది. ట్యూన్ కట్టడంలో పర్ఫెక్ట్ గా ఉండేవాడిని. నా జీవన విధానం, పరిసరాలే అందుకు కారణం. జననాట్యమండలి పై నిషేధం ... నేను ఇన్యాక్టివ్ కావడం జరిగింది.

పరిశోధన - రచనలు

రచనలకు వస్తే, లక్షణ స్వామి పట్టుబట్టి భూపాల్ పాటలు అని పుస్తకం తీసుకువచ్చారు. ఈ రోజున నావి 21 పుస్తకాలు ముద్రితమయ్యాయి. పొట్లపల్లి రామారావు రచనలపై నేను పిహెచ్.డి చేశాను. ఒకానొక సందర్భంలో తన కంటే గొప్పకవిగా ఆయనను కాళోజీ అభివర్ణించారు. కాళోజీ కంటే కూడా పొట్లపల్లి రామారావు గొప్ప కవి అని నేను భావిస్తాను. కాకపోతే ఏ కారణం వల్లనో ఆయన అంతగా వెలుగులోకి రాలేదు. ఆయన ఎప్పుడూ స్టేజీ ఎక్కి మాట్లాడ లేదు. ఆయన తెర వెనుక ఉండేవారు. తన ఎంఫిల్ చేయడానికి అప్పట్లో ఆయన అనుమతించలేదు. ఆయన గనుక బతికుంటే నన్ను కూడా చేయనిచ్చే వారు కాదేమో. జైలు కథలు అనే పుస్తకం ఉంది. ఎనిమిది కథలతో పుస్తకం వచ్చినా, మొత్తం 24 కథలు నేను సేకరించాను. బిడ్డ పెళ్ళి అప్పుడు ఎంపి ఫస్ట్ ఇయర్ రాశా. కొడుకు పెళ్ళి అప్పుడు సెకండ్ ఇయర్ చేశా. ఆ తరువాత పిహెచ్.డి మూడేళ్ళలో పూర్తి చేశా. నేను రాసిన ఉగ్గుపాలు పుస్తకానికి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు కూడా వచ్చింది. అవార్డు వచ్చింది. సాహిత్యం, కళ కుడి, ఎడమ చేతులుగా ఉన్నాయి.

ఎన్నెన్నో ఉద్యోగాలు... ఆ పై నటించి...

అప్పట్లో యాంటెన్నాలు అమర్చే ఉద్యోగం చేశా. మూడు నెలలు చేశా. నెలకు 80 రూపాయల జీతం. ఆ తరువాత బి.నర్సింగ్ రావు ఆఫీస్ లో 180 రూపాయల జీతం ఉండేది. వారి కుటుంబంతో, అన్నదమ్ములతో ఎంతో సన్నిహిత అనుబంధం. వారంతా నన్నెంతగానో ప్రోత్సహించిన వారే. మా భూమి చిత్ర నిర్మాణం జరుగుతుండేది. ఆఫీస్ వ్యవహారాల్లో సహకరించే వాడిని. దాని నిర్మాణానికి ఎంతో కష్టపడా

ప్రఖ్యాత రచయిత ఒలివర్ మృతి

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత న్యూరాలజిస్టు, గొప్ప వైద్య రచయిత ఒలివర్ సాక్స్ (82) మృతి చెందారు. కొంత కాలంగా కంటి కేస్తర్ తో బాధ పడుతున్న ఆయన అమెరికా నగరంలోని న్యూయార్క్ నగరంలోని తన స్వగృహంలో ఆగస్టు 30న మరణించారు.

అచ్చుబోసిన ఆబోతువలే

ల్ని వచ్చింది. ఆఫీస్ బాయ్ గా ఉన్నవాడిని ప్రొడక్షన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ గా మారాను. సైడ్ హీరోగా మారాను. ఒకసారి గెస్ట్ హాస్ లో ఉన్నప్పుడు గౌతమ్ ఫోజ్ నా ఆటపాట చూసి నాకు పాత్ర ఇచ్చారు. పాపిరెడ్డి అనే క్యారెక్టర్ నాది. ఎదురు తిరిగే పాత్ర. ఆ తరువాత మరెన్నో సినిమాల్లో నటించా. ఆరేడు సినిమాల్లో హీరోగా ఉన్నా. మా భూమి, కొమరం భీమ్, ఎల్లమ్మ, దాసి, గులాబీ అత్తరు, ఎంతెంత దూరం, జ్యోతిరావు పూలె... ఇలా ఆ జాబితా ఉంటుంది.

అవార్డులు... అభిప్రాయాలు..

ఇటీవలే ఏకశిల వారి అవార్డు, అది వచ్చిన పదిహేను రోజులకే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పురస్కారం లభించాయి. నేను కట్నం తీసుకోలేదు. కట్నం ఇవ్వలేదు. విలువలతో కాంప్రమైజ్ కాలేదు. ఈ విషయంలో నా భార్య నాకెంతో సహకరించింది. నాకే దురలవాట్లా లేవు. ఓటు హక్కు నూ వినియోగించుకోలేదు. నాకు నమ్మకం లేదు. ఓటేస్తేనే పౌరుడని ఎక్కడుంది? పిల్లలు ఇప్పుడు మంచి స్థితిలో ఉన్నారు. వారి పద్ధతిలో వారు బతుకుతున్నారు. పిల్లలవి కులాంతర వివాహాలు. నా రచనలన్నీ ప్రజలకు దగ్గరగా ఉంటాయి. వారి కోసమే రాశాను. ఒక పార్టీవారు తమకు పాటలు రాయాల్సిందిగా కోరితే తిరస్కరించాను. బాలసాహిత్యంపై మొదటి నుంచి ఆసక్తి ఉండేది. మా లాంటి వాళ్ళం అవార్డులు తీసుకోవాలా వద్దా అనే విషయంలో ఎన్నో వివాదాలు ఉన్నాయి. అవార్డు తీసుకోవద్దని మా వాళ్ళు సూచించారు. నేను మాత్రం తీసు

ఓటేస్తేనే పౌరుడని ఎక్కడుంది? పిల్లలు ఇప్పుడు మంచి స్థితిలో ఉన్నారు. వారి పద్ధతిలో వారు బతుకుతున్నారు. పిల్లలవి కులాంతర వివాహాలు. నా రచనలన్నీ ప్రజలకు దగ్గరగా ఉంటాయి. వారి కోసమే రాశాను. ఒక పార్టీవారు తమకు పాటలు రాయాల్సిందిగా కోరితే తిరస్కరించాను. బాలసాహిత్యంపై మొదటి నుంచి ఆసక్తి ఉండేది. మా లాంటి వాళ్ళం అవార్డులు తీసుకోవాలా వద్దా అనే విషయంలో ఎన్నో వివాదాలు ఉన్నాయి.

కుంటే నా రచనలు ఇతర భారతీయ భాషల్లోకి అనువాదం అవుతాయనే ఉద్దేశంతో, అవి ప్రజలందరికీ చేరుతాయనే భావనతో కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు తీసుకున్నాను. నేను తీసుకునేది పేరు కోసం, డబ్బు కోసం కాదు.. అందుకని నచ్చచెప్పే ప్రయత్నం చేసి తీసుకున్నాను. దానిపై విమర్శలేవీ రాలేదు. పిల్లల కోసం మొత్తం పది పుస్తకాలు రాశాను.

ఈ కార్యక్రమంలో ప్రొఫెసర్ ముత్యం రెడ్డి, మానవహక్కుల వేదిక ప్రతినిధి జీవన్ కుమార్, కృష్ణ కుమార్, సయ్యద్ సాబీర్, బక్క బాబూ రావు, సుధాకర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. - దక్కన్ న్యూస్

నీకు తెలుగు మాట్లాడరాదా.. ?

ఓ దినమ్ ఎప్పటిలేక్కె Animation instituteలో క్లాసు వింటున్నాం. ఆ దినం మా ఫాకల్టీ అందరినీ ఒక్కొక్కరుగా వచ్చి వాళ్ల గురించి చెప్పి అందరితో పరిచయం చేసు కొండ్రె అంది. కొంత మంది చెప్పిసిండ్రు, నా వంతు వచ్చింది... నాకేమో ఇప్పుడువచినంత అంగ్రేజీ గూడా రాదాయే గప్పుడు, మేడంతోని ముందే జెప్పిన, మేడం నాకు ఇంగ్లీష్ సరిగా రాదూ నీను తెల్లలనే పరిచయం చేసుకుంట అని, సరే అంది... నీను గూడా అందరి ముందుకేల్లి నాగురించి చెప్పడం శురూ జేసినా...

“నా పేరు శ్రీనివాస్ రావు గుంజ, మాది కేసముద్రం. గది వరం గల్ దగ్గరుంది.. నా జిందగీల శానా జేయ్యాలనుంది” గింత జెప్పిన్నో లేదో నీనేదో ప్రపంచకలలేని నయా బాష మాట్లాడనన్నట్టు అందరు సూడబట్టే నాదిక్క.. గింతల నా దోస్తొక్కడు సైగాజేయబట్టే, అదేదో పరువుపోతున్నట్టు మొకం బెట్టి గిట్టనబట్టే “ఒర్వారి జరంత ఆంధ్రల మాట్లాడర”... నాకేమో ఆంధ్రల మాట్లాడుడు నచ్చదాయే..

గట్టనే మన కమ్మనైన తెలంగాణా తెల్లల మాట్లాడిన... తర్వాత 2 ఏండ్లు గడిసి పోయినాయి నాకుగూడ ఆంధ్ర తెలుగు వచేసే.. కానీ మన తెలంగాణా దోస్తులతోటి మన తెలంగాణా యాసల మాట్లాడుతనే

ఏదో తెల్వని సంతోషం.. మన యాసల మాట్లాడితే, నీకు తెలుగు మాట్లాడరాదా అని ఎకిలి నవ్వు నవ్వుకుంట ఎక్కిరించబట్టే గీ ఆంధ్రోల్లు. అరె ఎవ్వని యాస గానికి ముద్దు, మనయాస నచ్చకపోతే మూసుకొని కూసోవలె, మనగ్గుడా నచ్చదాయేగా ఆంధ్ర తెలుగు గిట్టని మనమేమైన ఎక్కిరిస్తనమా గాళ్ళని...

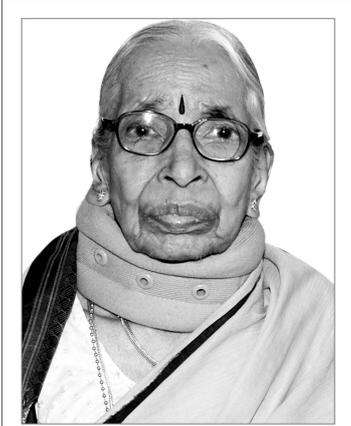
నీను ఫిలింసిటీల పంజేసేటప్పుడు గాడగూడ ఒకడుండేది, నీను మాట్లాడినప్పుడల్లా నీకు తెల్ల మాట్లాడరాద, ఇంకా మీ తెలంగానోల్లకేవ్వరికి తెలుగు సరిగా మాట్లాడరాద నేది.. నీనోక్కటే అన్న “ఒర్వారి నీను తెలంగానోన్ని తెలంగాణా యాసలనే మాట్లాడ్డ.. గట్టనే నువ్వు ఆంధ్రో డివి నువ్వు నీ ఆంధ్రల మాట్లాడుతవ్.. నీకు మా తెలంగాణా యాస వస్త లేదని ఎన్నడన్నా అన్నాన్ర వారి, గిదేర బై మాకు మీకు వున్న తేడ, మా యాస అర్ధంగాకపోతే మల్లోక్కసారి అడుగు దాని అర్ధం జెప్తం, గంతే గాని మా యాసను గాని బాసను గాని ఎక్కిరిస్తే మర్వార దక్కది” అన్ని జెప్పిన.

- శ్రీనివాస్ రావు గుంజ
(బ్లాగ్ / ఫేస్ బుక్ పేజ్ నుంచి)

అటుకులు బొక్కే నోరు, ఆడిపోసుకునే నోరు ఊరుకోవు

సమాజానికి స్ఫూర్తిప్రదాత, ఆదర్శ మాతృమూర్తి

సమాజంలో ఎవరైనా పేరు ప్రఖ్యాతులు సాధిస్తే వాటి వెనుక వారి జీవితాన్ని తీర్చిదిద్దిన తల్లిదండ్రుల కృషి కూడా ఎంతో ఉంటుంది. మరీ ముఖ్యంగా పిల్లలకు తమదైన విశిష్ట వ్యక్తిత్వాన్ని అలవర్చడంలో తల్లిపాత్ర అధికంగా ఉంటుంది. అందుకే ఒక వ్యక్తి జీవితంలో మరెవ్వరికీ లేని మహోన్నత స్థానం తల్లికి ఉంటుంది. అలాంటి ఆదర్శ మాతృమూర్తులు సమాజంలో అందరికీ గౌరవనీయులుగా నిలుస్తారు. అలాంటి వారిలో శ్రీమతి మణికోండ చంద్రమ్మ ఒకరు. మెదక్ జిల్లాలో మరీ ముఖ్యంగా గజ్వేల్ ప్రాంతంలో ఆమె గురించి తెలియని వారు ఉండరంటే అతిశయోక్తి కాదు.

శ్రీమతి మణికోండ చంద్రమ్మ

శకుంతలా దేవి, మెదక్ జిల్లాపరిషత్ మాజీ చైర్మన్ లక్ష్మీకాంత రావు, ప్రఖ్యాతదర్శకుడు బి.నరసింగరావు, సహకార రంగ క్రియాశీలక కార్యకర్త విజయ్ కుమార్, సామాజిక ఉద్యమ కారుడు వేదకుమార్, ప్రముఖ విద్యావేత్త అశోక్ కుమార్ల కన్నతల్లిగా ఆమె ఎందరికో సుపరిచితులు.

1924లో ప్రజ్ఞాపూర్ గ్రామంలో ఆమె జన్మించారు. ఆమె తల్లిదండ్రులు నర్సింగరావు, లక్ష్మీకాంతమ్మ. ఆమె సోదరి లక్ష్మీబాయి. జమీందారీ కుటుంబానికి చెందిన నర్సింగరావు చంద్రమ్మను అల్లారుముద్దుగా పెంచారు. చిన్నప్పటి నుంచి 'కాన్సి' పంతులును పెట్టింది చదివించారు. ఆమె చదువంతా ప్రధానంగా ఇంటివద్దే జరిగింది. సూక్ష్మ గ్రాహి అయిన చంద్రమ్మ చిన్నతనంలోనే కుమారి శతకం, వేమన శతకం, నర్సింహ శతకం లాంటి వాటిని కంఠస్థం చేశారు. అందులోని హితోక్తులను జీవితానికి అన్వయించుకుంటూ అందరితో పంచుకునే వారు. సుకుమారి పరిణయం కథను ఆమె తండ్రి రాయించారు. దాన్ని ఆమె క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేశారు.

చరిత్రలో అంతా అసామాన్యులు సాధించిన విజయాలను గుర్తు చేసుకుంటాం. అదే సమయంలో ఆ అసామాన్యుల వెనుక ఉన్న చోదక శక్తుల గురించి కూడా తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. మణికోండ కుటుంబం విషయానికి వస్తే, అలాంటి చోదకశక్తిగా చంద్రమ్మ వ్యవహరించారు. భర్తకు అండదండలందించారు. సంతానానికి ప్రోత్సాహాన్ని అందించారు. సామాన్య మహిళగా ఉంటూనే అసామాన్య మాతృమూర్తిగా నిలిచారు.

పదునాల్గవ ఏట ఆమెకు మణికోండ భూపతిరావుతో వివాహం జరిగింది. ఆయన కూడా సూక్ష్మగ్రాహి. ఐదో ఏటనే వందలాది పద్యాలు కంఠస్థం చేసిన ఘనత ఆయనది. ఎలాంటి భేషజాలు లేని వ్యక్తి. ఆయన సాహచర్యంలో జీవిత సహచరిగా చంద్రమ్మ కూడా ఎలాంటి

అంతరాలు పాటించే వారు కాదు. సహపంక్తి భోజనాల ఏర్పాటు లాంటి భర్త చేపట్టే కార్యక్రమాలకు ఆమె అండగా నిలిచేవారు. కథల పుస్తకాలంటే మక్కువ. ఎవరైనా హైదరాబాద్ కు వెళ్తుంటే చందమామ లాంటి పుస్తకాలను తెప్పించుకుని చదివేవారు. చదివిన విషయాలను తోటివారితో పంచుకునేవారు. సమాజంలో కుల మతపరమైన అంతరాలు ఉండవద్దని కోరుకునేవారు. అణగారిన వర్గాల పట్ల ఆదరణ భావంతో మెలిగేవారు.

భూపతిరావు యుక్తవయస్సులోనే కుటుంబ బాధ్యతలు చేపట్టాల్సి వచ్చింది. దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఆయన పాల్గొన్నారు. రాజకీయంగా కాంగ్రెస్ పార్టీలో కీలక బాధ్యతలు చేపట్టారు.

భాషాభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. గ్రంథాలయోద్యమంలో తన వంతు కృషి చేశారు. రామానందతీర్థ ఉపన్యాసాల ప్రభావంతో ఆర్యసమాజ్ కార్యక్రమాలు కూడా చేపట్టారు. చేనేత, సహకారోద్యమాల్లో కీలక పాత్ర పోషించారు. 1969 నాటి తెలంగాణ ఉద్యమంలో కూడా చురుగ్గా పాల్గొన్నారు.

భూపతిరావు చేపట్టే వివిధ సామాజిక కార్యకలాపాల్లో అందుకు తగ్గవిధంగా చంద్రమ్మ ఆయనకు సహకరించే వారు. ఆదర్శ గృహిణిగా ఉంటూ పిల్లల్ని తీర్చిదిద్దారు. పిల్లల స్నేహితులంతా కూడా ఆమెకు పిల్లలుగా ఉండేవారు. ఎవరు తప్పు చేసినా మందలించేది. పలు సందర్భాల్లో పిల్లల స్నేహితుల భోజనాలు కూడా ఇక్కడే.

భూపతిరావు ఇల్లు అంటే ఊర్లో ఒక ప్రత్యేకత ఉండేది. ఊరికి కళాకారులు, ప్రముఖులు ఎవరు వచ్చినా అక్కడే భోజన వసతులు పొందేవారు. గజ్వేల్ ప్రాంతంలో చిన్నా, పెద్దా ఎంతో మంది ఈ ఇంట చేయి కడిగిన వారే. పనివాళ్ళతో సహా ఎవరు కనిపించినా కష్టసుఖాలు అడిగి తెలుసుకునేది. ఆమెకు తమ కష్టం చెప్పుకుంటే అది తీరిపోతుందన్న ధీమా అందరిలోనూ ఉండేది. వంటింట్లో పొయ్యి నిత్యాగ్నిహోమాత్రంలా వెలుగుతూ ఉండేది. ఊర్లో వివిధ రకాల కులవృత్తుల వారిని పోషించేవారు. ఆదరించేవారు. తెలంగాణలో తల్లి పదానికి మారు పేరుగా నిలిచారు. ఒక తెలంగాణ తల్లి ఎలా ఉంటుందో అలా ఉన్నారు. ఒక తల్లి ఎలా ఉండాలో ఆచరణలో చూపారు.

జానపద కళాకారులను చంద్రమ్మ ఎంతగానో ఆదరించేవారు. హరికథ, బుర్రకథ, బాగోతాలు, భజన మండళ్ళ కార్యక్రమాలు, ఒగ్గుకథ లాంటి కళారూపాల ప్రదర్శకులు వస్తే వారికి భోజనం, బస సమకూర్చే వారు. తమ వంట తామే స్వయంగా చేసుకునే వారికి ఆయా సామగ్రిని పంపేవారు. ఇలాంటి వాటి వల్లే అప్పట్లో ప్రజ్ఞాపూర్ వివిధ

అటునుంచి నరుక్కురమ్మన్నారు

రకాల కళారూపాల ప్రదర్శనకు వేదికగా ఉండింది. ఆయా కళా రూపాల ప్రదర్శనలను ప్రజలంతా ఎంతో ఆసక్తిగా తిలకించేవారు. ఈ విషయంలో చంద్రమ్మ కృషి విస్మరించలేనిది.

1969 తరువాత గత నాలుగున్నర దశాబ్దాలుగా కొనసాగిన తెలంగాణ ఉద్యమం పట్ల చంద్రమ్మ ప్రత్యేక అభిమానం కనబర్చేవారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటును ప్రగాఢంగా కోరుకున్న చంద్రమ్మ తన వంతుగా తెలంగాణ ఉద్యమకారులను ప్రోత్సహించేవారు. ఆమె కల సాకారమైంది. తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటును ఆమె కళ్ళారా చూశారు.

ఆమె గురించి చెప్పాలంటే అది మూడు తరాల ముచ్చట అవుతుంది. సంతానం, మనువళ్ళు, కుటుంబ సభ్యులు, గ్రామస్థులు కూడా ఆమెతో తాము గడిపిన మధుర క్షణాలను ఎప్పుడూ గుర్తు చేసు

సంతానం గురించి...

చంద్రమ్మకు ఒక కూతురు, ఐదుగురు కుమారులు. కూతురు పేరు శకుంతల. ఆమెనే మొదటి సంతానం. సోదరులందరిని పెంచి పెద్ద చేయడంలో తల్లికి చేదోడువాదోడుగా నిలిచింది. చిన్నత సంతోనే హిందీ భాష కూడా నేర్చుకున్నారు. బొమ్మలు తయారు చేసి పంచిపెట్టడంలో ఆసక్తి కనబర్చే వారు.

ఇక కుమారుల విషయానికి వస్తే పెద్ద కుమారుడు లక్ష్మీకాంత రావు. మెదక్ జిల్లాపరిషత్ మాజీ చైర్మన్. కళలు, సాహిత్యం పట్ల ఆసక్తి అధికం. కొంతకాలం రాజకీయాల్లో ఉన్నప్పటికీ తదనంతర కాలం లో ప్రత్యక్ష రాజకీయాలతో ప్రమేయం పెట్టుకోలేదు.

ఇక రెండో కుమారుడు ప్రఖ్యాతదర్శకుడు బి.నరసింగరావు. చిత్రకారుడు, దర్శకుడు, రచయిత, బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. రంగుల కల, మా పూరు, దాసి....లాంటి చిత్రాలకు దర్శకత్వం వహించారు. ఈ చిత్రాలన్నీ రాష్ట్రపతి అవార్డుతో సహా పలు జాతీయ, అంతర్జాతీయ అవార్డులు పొందాయి.

మూడో కుమారుడు విజయ్ కుమార్. అగ్రికల్చర్ బీఎస్సీ చదివారు. సహకారరంగంలో క్రియాశీలకంగా పని చేశారు. నలుగురితో కలసిమెలసి ఉండేవారు.

నాలుగో కుమారుడు వేదకుమార్. నేటి తరం సామాజిక ఉద్యమకారుల్లో ఒకరు. రాష్ట్రపతి అవార్డు గ్రహీత. చదివింది ఇంజనీర్ విద్య అయినప్పటికీ సమాజాన్ని తీర్చిదిద్దడంపై మక్కువ చూపారు. అర్బన్ ప్లానింగ్, పర్యావరణం, చరిత్ర, వారసత్వం, బాలల చిత్రాలు తదితర అంశాలపై కృషి చేశారు. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమంలోనూ కీలకభూమిక పోషించారు.

ఐదో కుమారుడు అశోక్ కుమార్. కంప్యూటర్ విద్య చదివారు. కాలిఫోర్నియాలోని లివింగ్ స్టన్ కాలేజీలో హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్మెంట్ గా పని చేశారు. ప్రస్తుతం హెచ్పీ కంపెనీలో ఉన్నారు. అమెరికా లోని టెక్సాస్ లో స్థిరపడ్డారు.

తల్లి అంటే పిల్లలందరికీ ఎంతో గౌరవం. వేదకుమార్ తమ పాఠశాల పూర్వభవనానికి 'చంద్రం' అని ఆమె పేరు పెట్టారు. తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో జరిగే 'చర్చ', ఆయన చేపట్టిన ఇతర సామాజిక కార్యక్రమాలకు కూడా ఈ భవనమే వేదిక అయింది. మిగతా వారు కూడా తల్లి పట్ల ఏదో రూపంలో తమ అభిమానం చాటుకునేవారే.

కుంటూ ఉంటారు. ఏ పని చేసినా ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా చేసేవారు. 'మా కోసం వండుకున్నది మేము తింటామన్న గ్యారంటీ లేదు' అని ఆమె సరదాగా అనేవారు. ఆ మాట ఆమె సరదాగా అన్నప్పటికీ అది ఎంతో నిజం కూడా. ఎప్పుడూ వచ్చిపోయే అతిథుల కారణంగా అలాంటి పరిస్థితి ఉండేది. దాని గురించి ఆమె బాధపడిందీ లేదు. నలుగురికీ భోజనం పెట్టడంలోనే ఎంతో ఆనందించేది. ఊర్లో ఎవరింట్లో నైనా పెళ్ళి అవుతుంటే పుస్తైల తాడు అందించే వారు.

తల్లి అంటే పిల్లలందరికీ ఎంతో గౌరవం. వేదకుమార్ తమ పాఠశాల పూర్వభవనానికి 'చంద్రం' అని ఆమె పేరు పెట్టారు. తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో జరిగే 'చర్చ', ఆయన చేపట్టిన ఇతర సామాజిక కార్యక్రమాలకు కూడా ఈ భవనమే వేదిక అయింది. మిగతా వారు కూడా తల్లి పట్ల ఏదో రూపంలో తమ అభిమానం చాటుకునేవారే.

నాకు ఈ కుటుంబంతో 50 ఏళ్ళ అనుబంధం ఉంది. వేదకుమార్, నేను, విజయ్ కుమార్ ఒకే తరగతిలో చదువుకునే వారం. అప్పట్లో పిల్లలకు వాహనాలు ఉండేవి కావు. ఈ అన్నదమ్ములకు మాత్రం ఒక స్కూటర్ ఉండేది. సైకిళ్ళపై తిరిగే వాళ్ళం లేదా ఎక్కువగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళేవాళ్ళం. సమయం దొరికినప్పుడల్లా నేను గజ్వేల్ నుంచి ప్రజ్ఞాపూర్ కు వచ్చేవాడిని. ఇంట్లో కచేరి హాల్ కు పక్కనే కచేరి అర అని ఒక గది ఉండేది. అక్కడే అంతా చదువుకుంటూ ఉండేవారం. అప్పట్లో మేము చాలా బీదవాళ్ళం. మణికోండ కుటుంబీకులు ఎంతో సంపన్నులు. అయినా కూడా అలాంటి తేడాలేవీ లేకుండా కలసిమెలసి ఉండేవాళ్ళం. అలా కొన్ని రోజులు గడిచిన తరువాత చంద్రమ్మ, భూపతిరావు గార్ల దృష్టి నాపై పడింది. వారిద్దరూ నన్నంతో ఆదరంగా చూసేవారు. చల్ల లేదా పాలు, టిఫిన్ లాంటివి మా ముగ్గురికీ సమానంగా పంపించే వారు.

అప్పట్లో గజ్వేల్ లో వివిధ ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు ఉండేవి. ఏవైనా పనుల మీద గజ్వేల్ పోవాల్సి వస్తే భూపతిరావుగారు నన్ను తోడుగా తీసుకొని రిక్షాలో వెంటరమ్మనే వారు. నాకు భయమయ్యేది. అంతా నమస్తే చేస్తూ గౌరవభావంతో దూరంనుంచే మాట్లాడుతుంటే నన్ను వెంటరమ్మంటున్నారేంటి అనుకునే వాడిని. అప్పట్లో 60,70 ఊర్లకు

అట్టే చూస్తే అయ్యవారు కోతిలా కనపడతారు

హెచ్ఎల్సీ సెంటర్ అదే ఉండింది. ఆయనతో రిక్షాలో కూర్చోంటే ఆయన పక్కన నన్ను చూసి అంతా ఆశ్చర్యపోయేవారు. దాని గురించి ప్రశ్నించే వారు. దొర ఏంటి... ఆయన పక్కన ఈయన ఏంటి... సంబంధం ఏంటి అని అడిగేవారు. వారికెవరికీ కులమత భేదాలు లేవు. అమ్మ కూడా నన్ను తన కొడుకు గానే చూసింది. నిన్నమొన్నటి వరకూ నాకు కూడా ఏటా బట్టలు కుట్టించేది. ఆమె నన్ను బిడ్డా అని పిలిచేది.

చంద్రమ్మ పిల్లలెవరికీ స్వార్థం లేదు. వందల ఎకరాల భూమి చేతులు జారిపోయినా బాధపడలేదు. వారే స్వయంగా ఎంతో భూమి దానం చేశారు. ప్రజోపయోగ కార్యక్రమాలకు అందించారు. వచ్చే దుంటే వస్తుంది... పోయేదుంటే పోతుంది అనుకునే వారు. కాంతా రావుగారు రాజకీయాల్లో కొంతకాలం ఉన్నా, అవి నచ్చక ప్రత్యక్ష రాజకీయాలకు దూరంగా వెళ్ళారు. నాయకులెంతోమంది రాజకీయాల్లో సంపాదించు కుంటే, కాంతారావుగారు సొంతదబ్బు వదిలించుకున్నారు.

మా అమ్మ పెన్షనర్. గజ్వేల్ కు రాకపోకల సందర్భంగా ఆమె చంద్రమ్మగారి ఇంట్లోనే బస చేసే వారు. చంద్రమ్మగారు స్వయంగా ఆమె అవసరాలు అడిగి తీర్చేవారు. మనిషిని తోడుగా ఇచ్చి బస్సు ఎక్కించే వారు. చంద్రమ్మగారిని మా అమ్మ కూడా ఎంతగానో గుర్తు చేసుకునేది.

సంప్రదాయ కుటుంబంలో పుట్టిపెరిగినా, ఆదర్శభావాలతో ముందుకు సాగారు. ఒక్క విమర్శ కూడా ఎదుర్కోకుండా జీవితం గడిపారు. దశాబ్దాల పాటు ఆమె భర్త, పెద్ద కుమారుడు స్థానిక రాజకీయాల్లో ఉన్నప్పటికీ వారంతా కూడా స్థానికంగా ప్రజాభిమానం చూరగొన్నవారే. అందుకు కారణం తల్లి పెంపకమే. సాధారణంగా ఒక తల్లి పిల్లలు అంతా ఒకేలా ఉండరు. వారి గుణగణాలు, వ్యక్తిత్వాలు ఒకేలా ఉండవు. చంద్రమ్మ విషయంలో మాత్రం అలా కాదు. ఆమె పిల్లలంతా కూడా సమాజహితం కోరుకుంటూ ఆ దిశలో కృషి చేస్తున్నవారే. ఆమె ఉగ్గపాలతో పాటు వ్యక్తిత్వాన్ని కూడా రంగరించి పోయడమే అందుకు కారణమని చెప్పవచ్చు.

ఆమె తరచుగా బయటకు రాకున్నా ఆమె చేసే, చేయించే పనులతో లబ్ధిపొందిన వారెంతో మంది. బిడ్డల తీరుతెన్నులను బట్టి తల్లిదండ్రుల గుణగణాలను, పెంపకం తీరుతెన్నులను గుర్తించవచ్చు. చంద్రమ్మ విషయంలో అది నిజమైంది. గ్రామంలో ఉన్న ఏ కుటుంబానికి ఆపద వచ్చినా ఆమె ఆదుకునే వారు. ఇంట్లో నిరంతర అన్నదానం జరిగేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. భూదానోద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్న కుటుంబం. వారి ఇంటికి వెళ్ళిన వారెవరైనా చేయి కడుక్కునే బయటకు

రావాలి. ఎంత మంది వచ్చినా అతిథి మర్యాదలకు లోటు లేకపోవడం విశేషం.

తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని, తెలంగాణ రూపురేఖలను, భూస్వామ్య వర్గాల దోపిడీని నిరసించిన కళారూపాలను ప్రోత్సహించిన వ్యక్తి చంద్రమ్మ. ఐదు వజ్రాలకు సానబెట్టి మనముందు ఉంచింది. పిల్లలు సాధించిన విజయాల వెనుక చంద్రమ్మ ఆదర్శం ఉంది. ఆమె చరిత్ర ను పిల్లలకు తెలియజేయాల్సిన అవసరం ఉంది. 'నేను ఈ రోజు ఈ విధంగా ఉన్నానంటే అందుకు కారణం... మా అమ్మ పెంపకం, ఆమె ఇచ్చిన స్ఫూర్తి' అని ఆమె సంతానంలో ప్రతి ఒక్కరూ అంటారు.

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో వారం వారం ప్రతీ శనివారం చర్చా కార్యక్రమాలు అతిథి మర్యాదలతో సహా నడవడం వెనుక ప్రత్యక్షంగా కోడలు సులోచన పాత్ర ఉన్నప్పటికీ, పరోక్షంగా చంద్రమ్మ పాత్ర కూడా ఉంది. అతిథి మర్యాదలు చేయడంలో తన వారసత్వాన్ని కోడళ్ళకు, మనమరాళ్ళకు ఆమె అందించారు. టీఆర్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో సుమారు నాలుగేళ్ళుగా వారం వారం ఒక అంశంపై చర్చా కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నారు. మధ్యలో టీ, స్నాక్స్ వంటివి అందిస్తుంటారు. స్నాక్స్ తయారీ, అవి సరిగా అందాయా లేదా వంటి అంశాలను కోడలు, వేదకుమార్ సహచరిణి సులోచన స్వయంగా పర్యవేక్షిస్తుంటారు. ఆవిధంగా కోడళ్ళుగా ఇతర ఇళ్ళనుంచి వచ్చిన వారు సైతం అతిథి మర్యాదలు చేయడంలో తమ వంశ పరంపరను కొనసాగించేలా చేశారు.

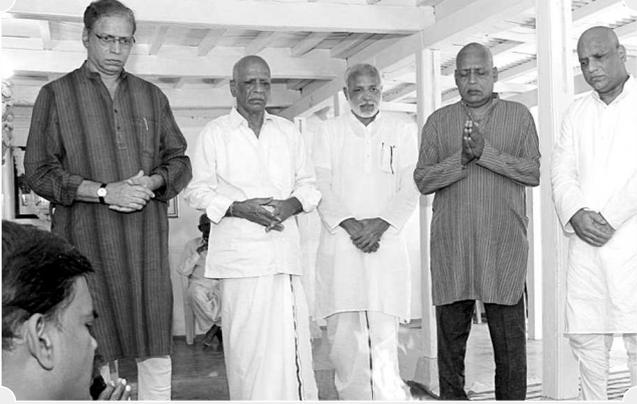
ఇక్కడ ఒక ముచ్చట చెప్పాలి. చంద్రమ్మ గారు అక్టోబర్ 1న గురువారం నాడు ప్రజ్ఞాపూర్ణంలో మరణించారు. స్వగృహంలో ఆమె భౌతిక కాయం ప్రజల సందర్శనకు ఉంచారు. ఒక వైపున భారీ సంఖ్యలో ప్రముఖులు, సాధారణ ప్రజలు వస్తున్నారు. మరోవైపున అంత్యక్రియలకు ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. ప్రముఖుల, గ్రామస్తుల, బంధుమిత్రుల రాకపోకలతో అంతా హడావుడి. అయినా కూడా ఆమె సంతానం వచ్చిపోయేవారికి మర్యాదలు చేస్తూ యోగక్షేమాలు విచారిస్తూ వారికి అవసరమైన అన్నపానీయాల ఏర్పాట్లను స్వయంగా పర్యవేక్షించారు. అది వారికి తల్లి పెంపకంతో వచ్చిన సంస్కారం.

చంద్రమ్మగారి ఆలోచనా విధానంలో మనం ముందుకు సాగాలి. చరిత్రలో ఆమెకు ప్రత్యేక స్థానం ఉంటుంది. ఈ దేశానికి పనికి వచ్చే ఐదు మంది మేధావులకు, ఒక ఆదర్శ ఆడబిడ్డకు జన్మనిచ్చిన తల్లి చంద్రమ్మ... బిడ్డల్లారా ఇక సెలవు అంటూ ఆమె వెళ్ళిపోయింది. ఆ బిడ్డలు ఆమె సొంత బిడ్డలు మాత్రమే కాదు.. మనమంతా కూడా. ఆమె ఆశయాల సాధనకు మనమంతా కృషి చేయాలి. హెచ్చుతగ్గులు లేని సమాజ స్థాపన బాటలో పయనించాలి. అదే ఆమెకు అసలైన నివాళి.

- సయ్యద్ సాబీర్, విద్యావేత్త, మెదక్ జిల్లా

అడక్కుంటే జోలె అడుక్కుపోతుంది.

మణికొండ 'అమ్మ'కు ఘన నివాళి

అంజలి ఘటించున్న మణికొండ సోదరులు

కళాకారుల బృందం నివాళి

అమ్మ యాదిలో బొమ్మలాట

నివాళి అర్పిస్తున్న స్థానికులు

పేదలకు వస్త్రదానం చేస్తున్న మణికొండ కుటుంబీకులు

అడక్కుండ చెప్పలిచ్చాడు, అడిగితే గుఱ్ఱమిస్తాడని అనుకొన్నట్లు

అసలు తెలుగు ఎవరిది?

ఇంతకీ తెలుగు ఎవరిది? 'గుడ్డాచ్చి, పిల్లను వెక్కిరించడమంటే ఇదే! తెలుగు భాష పుట్టింది తెలంగాణలో. పెరిగింది తెలంగాణలో. ఇది చారిత్రక సత్యం. కానీ తెలంగాణ భాషను తెలుగు భాషే కాదంటున్నారు కోస్తాంధ్ర వాళ్లు. వాళ్లదే దండి భాష అంటూ, తెలంగాణ మాండలికాన్ని అవహేళన చేస్తున్నారు. నిజానికి తెలుగు ఎక్కడ పుట్టిందో తేలాలంటే మొట్టమొదట రాజ్యస్థాపన ఎక్కడ జరిగిందో తేలాలి. భారత దేశంలోకి ఆర్యుల రాక తర్వాత క్రీ.పూ. 6 వ శతాబ్దం నాటికి ఏర్పడ్డ షోడష మహా జనపదాల్లో 'అశ్వక' ఒకటి. ఇది నేటి నిజామాబాద్, కరీంనగర్, ఆదిలాబాద్ జిల్లాల ప్రాంతం. దీని రాజధాని పోతలి (నేటి బోధన్). క్రీ.పూ. 5వ శతాబ్దం నాటికి ఆంధ్ర గోవులు, కరీంనగర్ జిల్లా కోటిలింగాల రాజధానిగా రాజ్య స్థాపన చేశారనీ, క్రీ.పూ. 2వ శతాబ్దం నాటికి ఇది శాతవాహనుల వశమైందని శాస్త్రీయంగా రుజువైంది. దీంతో ఆయా కాలాల్లో ఆంధ్రా ప్రాంతం కంటే ముందే తెలంగాణలో భాషా వికాసం జరిగి ఉండాలి. కరీంనగర్ జిల్లా కోటి లింగాలలో జరిగిన తవ్వకాల్లో లభ్యమైన శాతవాహనుల పూర్వీకుల నాణేలపై ప్రాకృత బ్రాహ్మీలిపిలో 'రాణో గోభద', 'రాణో నారన'.. అంటూ చెక్కిన పేర్లు నేటి తెలుగుకు దగ్గరగా ఉన్నాయి. ఇదే జిల్లాలోని పెద్ద బొంకూర్ (శాతవాహనుల పట్టణం) తవ్వకాల్లో లభ్యమైన టెర్రకోట్ ముద్రికపై క్రీ.పూ. 2వ శతాబ్ది నాటి బ్రాహ్మీలిపి లక్షణాలతో 'విజయ పురహర కన రథన' అని చెక్కి ఉంది. ధూళికట్ట తవ్వకాల్లో లభించిన ఓ ముద్రికపై 'అజని సిరియ గామె కుమరియ' అని (క్రీ.పూ. 2వ శతాబ్దం), ఇక్కడి బౌద్ధ స్తూపానికి అతికిన 'నాగముచిలింద' పలకంపై 'గహపతిసో పరాలన మ తూయదానమ్' అని చెక్కి ఉంది. ఓ గహపతి దీనిని స్తూప నిర్మాణానికి దానం ఇచ్చాడని అర్థమవుతోంది. ఇవన్నీ మన ఇప్పటి తెలుగుకు చాలా దగ్గరగా ఉన్నాయి. క్రీ.శ. 930-955 మధ్య కాలంలో వేముల వాడ రాజధానిగా 'సపాదలక్ష'నేలిన రెండవ అరికేసరి ఆస్థాన కవి, పంపడి తమ్ముడు జినవల్లభుడు, కరీంనగర్ జిల్లా గంగాధర, కురిక్యాల గ్రామాల మధ్య ఉన్న బొమ్మలగుట్టపై వేయించిన శాసనంలో తొలి తెలుగు కంద పద్యాలున్నాయి. ఇక్కడ పుట్టి, పెరిగిన వందలాది కవులు, రచయితలు సుమారు వెయ్యేళ్లుగా సాహిత్య సృజన చేస్తున్నారు. ఇలా తొలి రాజ్యాల నిర్మాణం, తెలుగు భాష, సాహిత్య వికాసం గోదావరి, కృష్ణా నదుల మధ్య (నేటి తెలంగాణలో) జరిగింది. అలాంటప్పుడు తెలంగాణ భాష అసలైన తెలుగు కాకుండా ఎలా ఉంటుంది? తెలంగాణ పదాలు, తెలుగులో మొట్టమొదటి పదాలు. అందుకే ఎంత వద్దనుకున్నా ఇలాంటి వేలాది పదాలు కోస్తా, రాయలసీమల్లోని ప్రాంతాల్లోనూ సజీవంగా ఉన్నాయి. ఈ విషయం సీమాంధ్ర మేధావులకు తెలుసు. కానీ నేరుగా వాడరు. ప్రాస కావాల్సి వచ్చినప్పుడో, ఇతరత్రా తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లోనో పక్కన పెట్టేసిన తెలంగాణ పదాలనే వాడేస్తుంటా

ఇక్కడ పుట్టి, పెరిగిన వందలాది కవులు, రచయితలు సుమారు వెయ్యేళ్లుగా సాహిత్య సృజన చేస్తున్నారు. ఇలా తొలి రాజ్యాల నిర్మాణం, తెలుగు భాష, సాహిత్య వికాసం గోదావరి, కృష్ణా నదుల మధ్య (నేటి తెలంగాణలో) జరిగింది. అలాంటప్పుడు తెలంగాణ భాష అసలైన తెలుగు కాకుండా ఎలా ఉంటుంది? ఇదిలా ఉంటే..

సీమాంధ్రులకు తెలంగాణ 'క్రియా పదాలను' వెక్కిరించడం పరిపాటిగా మారింది.

రు. 'రైక' 'పాలపిట్ట..'లాంటి పదాల్లో జరిగిందదే! ఏ భాష అయినా మొదట కొద్ది పదాలతోనే పుడుతుంది. ఆ తర్వాత అవసరానికి అనుగుణంగా కొత్త పదాలను కలుపుకుంటూ విస్తరిస్తుంది. వికాసం పొందుతుంది. సహజంగా గ్రామీణుల భాష వారు చేసే పనులు, ఉపయోగించే పరికరాలు, వస్తువులకే పరిమితమవుతుంది. చుట్టుపక్కల ప్రాంతాల వారి సంపర్కం వల్ల దినదినాభివృద్ధి చెందుతుంది. ముస్లింలు, ఆంగ్లేయుల పరిపాలన కాలంలో తెలుగు నాట చోటుచేసుకున్న (భాషా కాలుష్యం) భాషా వికాసం సంగతి తెలిసిందే!

ముస్లింల పాలనలో ఉన్న తెలంగాణ తెలుగులో ఉర్దూ పదాలు, ఆంగ్లేయుల పాలనలోని కోస్తా, రాయలసీమవాసులు మాట్లాడే తెలుగులో 'ఆంగ్ల' పదాలు దొర్లడం సహజం. ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకునే పెద్ద మనసు కోస్తావాసులకు లేకే పరిస్థితి ఇంత దూరం వచ్చింది. ఆధిపత్యం నుంచి అవహేళన పుట్టింది. ఎవరేమన్నా ఇది చారిత్రక సత్యం.

- చిల్ల మల్లేశం

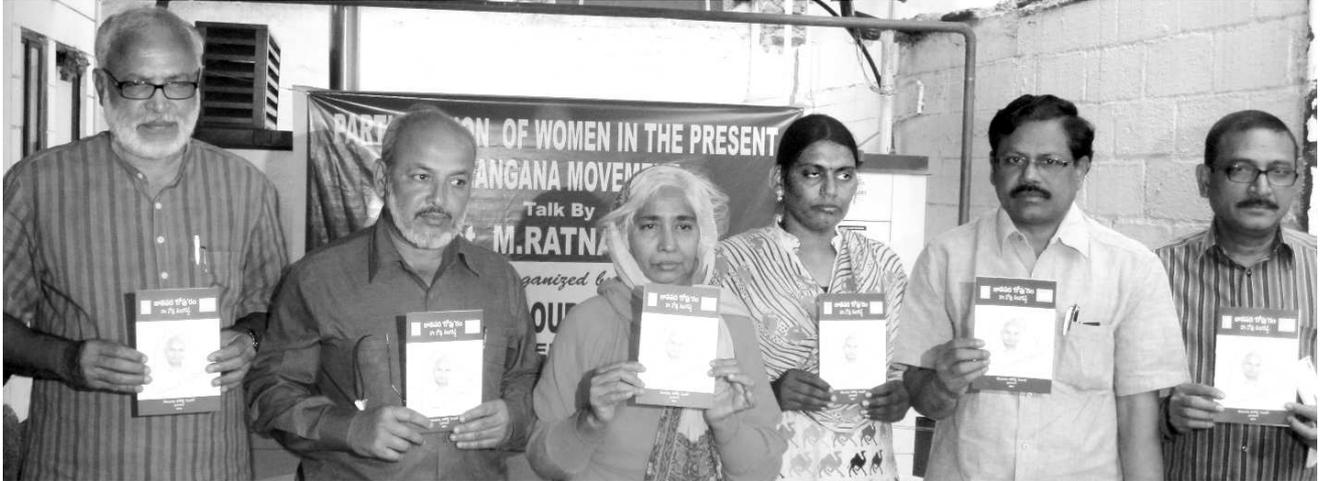
యూట్యూబ్ లో 'చర్చ' వీడియోలు

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతి శనివారం నిర్వహిస్తున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాల వీడియోలను యూట్యూబ్ లో అప్ లోడ్ చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇప్పటికే కొన్ని వీడియోలను అప్ లోడ్ చేశాం. మరి కొన్నింటిని త్వరలోనే అప్ లోడ్ చేస్తాం. దక్కన్ టీవీలో ప్రసారమవుతున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాలను కూడా యూట్యూబ్ దక్కన్ టీవీ ఛానల్ లో చూడవచ్చు.

అడగననిదే అమ్మయినా పెట్టదు

భావజాల వ్యాప్తిలో 'చర్చ' కీలకపాత్ర

స్వరాష్ట్ర సాధనలో, పునర్నిర్మాణంలో టీఆర్సీ

టి.ఆర్.సి తొలి చర్చలో జానపద 'గోపు'రం పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న యం. వేదకుమార్, ప్రా.అన్నరభాన్, రత్నమాల, బాలలక్ష్మి, జూలాల గౌరిశంకర్, బాలరెడ్డి

తెలంగాణ భావజాలాన్ని పరిపుష్టం చేయడంలో దాదాపు నాలుగేళ్ళుగా విశిష్టకృషి చేస్తూ, ప్రతి శనివారం ఓ అంశంపై 'చర్చ' కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేస్తూ 198 చర్చలను పూర్తి చేసి 200వ చర్చ దిశగా పరుగులు తీస్తున్న సందర్భంగా తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (టి.ఆర్.సి) 'చర్చ' కార్యక్రమంపై ప్రత్యేక కథనం.....

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమానికి దశాబ్దాల చరిత్ర ఉంది. నీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు ప్రధాన అంశాలుగా ఈ పోరాటం సాగింది. సమాజంలోని భిన్నవర్గాల వారు ఏకతాటిపైకి వచ్చి ఈ పోరాటంలో పాలు పంచుకున్నారు. ఒక ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షపై మాటల్లో చెప్పలేని విధంగా అప్రజాస్వామిక దాడి జరిగినా అంతిమంగా స్వరాష్ట్రాన్ని తెలంగాణ సాధించగలిగింది. ఈ పోరాటంలో ప్రపంచంలో మరెక్కడా జరగని విధంగా వందలాది విద్యార్థులు, యువకులు ఆత్మత్యాగాలు చేశారు. ప్రపంచంలో ఎన్నో యుద్ధాల్లో మరణించిన వారి సంఖ్య కంటే కూడా తెలంగాణలో ఆత్మబలిదానాలు చేసిన వారి సంఖ్యనే అధికం. స్వరాష్ట్రం సాధించే దాకా ఏళ్ళుగా ఈ ఉద్యమం మనగలిగింది అంటే అందుకు ప్రధాన కారణం తెలంగాణ భావజాలమే. ఈ భావజాలాన్ని వ్యాప్తి చేయడంలో వివిధ సంస్థలు, ప్రజాసంఘాలు తమ దైన రీతిలో కృషి చేశాయి. అలాంటి వాటిలో తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (టిఆర్సీ) కూడా ఒకటి.

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో 2012 జనవరి 12న 'ప్రస్తుత తెలంగాణ ఉద్యమంలో మహిళల పాత్ర' అనే అంశంపై మొదటి

టి చర్చ జరిగింది. నాటి నుంచీ నేటి వరకూ క్రమం తప్పకుండా ప్రతి శనివారం ఒక అంశంపై 'చర్చ' నిర్వహిస్తూ వచ్చిన టీఆర్సీ తన 198 వ చర్చను 'తెలంగాణలో జోనల్ విధానం'పై నిర్వహించింది. పరిమిత వనరులతో ప్రారంభమైన టీఆర్సీ అసతి కాలంలోనే అపరిమిత స్థాయిలో తెలంగాణ భావజాలాన్ని రాష్ట్రవ్యాప్తంగా చాటిచెప్పింది. తెలంగాణ స్వరాష్ట్ర ఏర్పాటు అనంతరం కూడా టీఆర్సీ ఈ విధమైన చర్చా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తూ వచ్చింది.

వ్యవసాయం, కళలు, పాటలు, నాటి నిజాంల పాలన, పోలీసు చర్య, ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పాటు, తెలంగాణ విలీనం, ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం, మలి దశ ఉద్యమం, సహజ వనరులు, చరిత్ర, సంస్కృతి, నేటి రాజకీయాలు, తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం.... లాంటి అంశాలన్నీ ఇందులో చర్చకు వచ్చాయి. పలు పుస్తకావిష్కరణలకు, పుస్తక సమీక్షలకు టీఆర్సీ వేదికగా నిలిచింది.

చల్లని సాయంకాలం... వేడి వేడి ఉపన్యాసాలు... వక్తలు మరీ ఘాటుగా మాట్లాడుతుంటే చల్లబరిచేందుకు అధ్యక్షుడి ప్రయత్నాలు... మధ్యలో వేడి వేడి స్నాక్స్, తేనీరు... సమాజంలోని భిన్నవర్గాలపై వక్తల చురకలు, వక్తల ప్రసంగాలకు సభికుల చప్పుట్లు... సభికుల సందేహాలకు వక్తల సమాధానాలు... ఇక చివరిగా ఒక నిర్దిష్ట అంశంపై సంఘటికర రీతిలో అవగాహన కలిగిందన్న భావనతో బయటకు వెళ్ళే సభికులు ...ఈ 'చర్చ' కార్యక్రమాన్ని రికార్డు చేసే కెమెరాలు... ఇంటర్వ్యూలో ఆన్లైన్ ప్రసారం... ప్రింట్ మీడియాలో చర్చ కథనాలు...

అడవిపంది చేసుమేసిపోతే, ఊరపంది చెవులు కోసినట్లు

యూట్యూబ్లో, వివిధ తెలంగాణ వెబ్సైట్లలో చర్చల వీడియోలు, టీవీ చానళ్ళ ద్వారా ఈ చర్చల ప్రసారం... తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ప్రతీ వారం హైదరాబాద్లో హిమాయత్ నగర్లోని 'దక్కన్ అకాడమీ' ('చంద్రం'భవనం)లో నిర్వహిస్తున్న చర్చ జరిగే తీరు క్లుప్తంగా ఇలా ఉంటుంది.

టీఆర్సీ నిర్వహిస్తున్న 'చర్చ' కార్యక్రమం చూసేందుకు చిన్న ప్రయత్నంగా కన్పించినప్పటికీ దీని వెనుక జరిగే కనరత్న మాత్రం భారీగానే ఉంటుంది. ఇది కనబర్చే ప్రభావం మరెంతో బలంగా ఉంటుంది. ఒక్కో అంశంలో తెలంగాణకు జరుగుతున్న అన్యాయం, వివక్షలాంటివాటిపై నిపుణుల ప్రసంగాలు ఈ చర్చా కార్యక్రమంలో చోటు చేసుకుంటాయి. ఆ అంశంపై సమగ్ర అవగాహన కల్పించేందుకు ఇది తోడ్పడుతుంది. వర్తమాన అంశాన్ని ఎంచుకోవడంతో మొదలయ్యే కనరత్న, సంబంధిత అంశంపై చక్కటి అవగాహన కల్పించే వక్తలను ఎంచుకోవడం, వారిని చర్చకు ఆహ్వానించడం, తెలంగాణవాదులకు, ఆసక్తి గలవారికి ఎస్ఎంఎస్ సందేశాలు పంపడం, ఇమెయిల్స్ పంపించడం, మీడియాకు సమాచారం అందించడం, వక్తలను కార్యక్రమానికి రప్పించడం, సజావుగా కార్యక్రమం నిర్వహించడం, వీడియో రికార్డింగ్ చేయడం, మీడియాకు కార్యక్రమ విశేషాలు తెలియజేయడం, యూట్యూబ్లోకి అప్లోడ్ చేయడం, భిన్న రూపాల్లో డాక్యుమెంటేషన్ చేయడం దాకా అలా కొనసాగుతూనే ఉంటుంది.

ఈ 'చర్చ' ఎందుకోసం?

ఒక సమస్యను నిశితంగా పరిశీలించి పరిష్కారం దిశగా మార్గాలు అన్వేషించడం, వాటిని సమాజం దృష్టికి తీసుకురావడం, అవసరమైన సందర్భాల్లో కార్యాచరణ ప్రణాళిక రూపొందించడం... టీఆర్సీ 'చర్చ' ప్రధాన లక్ష్యం. ఇన్నోక్యుగా సాగిన 'చర్చ'ను రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటు జరిగే వరకు జరిగిన 'చర్చ'లు ఒకరకమైతే, తదనంతరం జరిగిన 'చర్చ'లు మరో రకం. మొదటి రకం చర్చలు తెలంగాణ భావజాలాన్ని చాటిచెప్పి తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర సాధనకు కృషి చేసే దిశలో సాగాయి. ఇక రెండో రకం చర్చలు ప్రత్యేక తెలంగాణలో ఉన్న సమస్యలను విడమర్చి చెప్పి వాటి పరిష్కారమార్గాలను అన్వేషించే దిశలో, ప్రభుత్వానికి, సమాజానికి దిశానిర్దేశం చేసే దిశలో జరిగాయి. మొదటి రకం చర్చలు తెలంగాణ సాధనలో అన్ని వర్గాలను మమేకం చేస్తూ పోరాటాన్ని కొనసాగించేందుకు అవసరమైన భావజాలాన్ని అందించే విధంగా సాగాయి.

ఇక రెండో రకం చర్చలు ప్రభుత్వానికి, సమాజానికి మధ్య వారధిగా ప్రజల ఆకాంక్షలను, వాటితో ముడి పడిన పరిష్కారాలను ప్రభుత్వానికి సూచించే విధంగా జరిగాయి. నూతనంగా ఆవిర్భవించిన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎన్నో సమస్యలున్నాయి. ఈ చర్చా కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై అవగాహన పొంది పరిష్కార మార్గాలు అన్వేషించే వీలు కలిగింది.

ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటు జరిగే వరకు జరిగిన 'చర్చ'లు ఒకరకమైతే, తదనంతరం జరిగిన 'చర్చ'లు మరో రకం. మొదటి రకం చర్చలు తెలంగాణ భావజాలాన్ని చాటిచెప్పి తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర సాధనకు కృషి చేసే దిశలో సాగాయి. ఇక రెండో రకం చర్చలు ప్రత్యేక తెలంగాణలో ఉన్న సమస్యలను విడమర్చి చెప్పి వాటి పరిష్కారమార్గాలను అన్వేషించే దిశలో, ప్రభుత్వానికి, సమాజానికి దిశానిర్దేశం చేసే దిశలో జరిగాయి.

భావజాలం - ఉద్యమ నిర్మాణం

వ్యవస్థల వైఫల్యాలు, అసమానతలే ఒక ఉద్యమానికి దారి తీస్తాయి. సామూహిక కార్యాచరణ ఉపకరణంగా ఉద్యమం రూపుదాలుస్తుంది. సామూహిక ప్రయోజనాలను ప్రదర్శిస్తూ, ఒక రాజకీయ లక్ష్య సాధనతో, ఆ లక్ష్యసాధనకు సంబంధిత అన్ని వర్గాలను భాగస్వాములుగా చేసుకుంటూ ముందుకు సాగేదే ఉద్యమం. తెలంగాణ ఉద్యమానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా జరిగిన మరెన్నో పోరాటాలకు మధ్య ఎంతో సారూప్యం ఉంది. అదే సమయంలో ఎంతో వైవిధ్యం కూడా ఉంది. ఒక పెద్దనదిగా మారబోయే చిన్న సెలయేరుగా ప్రాణం పోసుకుంది. ఒక దశలో ఆరిపోయే దీపంలా రెపరెపలాడింది. మరో సందర్భంలో ఉవ్వెత్తన ఎగిసిపడింది. ఆరు దశాబ్దాల పోరాటంలో ఎన్నో దశలు. మరెన్నో దిశానిర్దేశాలు. అంతిమంగా స్వరాష్ట్ర సాధన.

ఒక ఉద్యమానికి ప్రాణం దాని భావజాలమే. ఆకాంక్షలు, లక్ష్యాలు, కార్యాచరణ...ఇవన్నీ కలిసి ఓ నిర్దిష్ట భావజాలాన్ని ఏర్పరుస్తాయి. ఒక అంశాన్ని చూడడంలో ప్రజాసమాహారకు, పోరాట శక్తులకు ఓ సమగ్ర దృక్పథాన్ని ఈ భావజాలం అందిస్తుంది. భావజాలం లేని ఉద్యమం ఎక్కువ కాలం మనలేదు. ఈ నేపథ్యంలో తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడే వరకు కూడా ఈ భావజాలాన్ని పరిపుష్టం చేస్తూ తన వంతుగా తన కు చేతనైనంతలో ఉద్యమనిర్మాణ బాధ్యతను టి.ఆర్.సి 'చర్చ' తన భుజాన వేసుకుంది. తెలంగాణ స్వరాష్ట్ర సాధన వరకు జరిగిన ఉద్యమం ఆ తరువాత తెలంగాణకు ఉజ్వల భవితను అందించే దిశగా మళ్ళింది. కొత్తగా ఏర్పడిన తెలంగాణ రాష్ట్రం ఎదుర్కొంటున్న వివిధ సమస్యలు, వాటి పరిష్కార మార్గాలు లాంటివి చర్చనీయాంశాలయ్యాయి. ఒక నిర్దిష్ట వర్గ ప్రజానీకపు రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక భావనలకు భావజాలమే మూల బిందువుగా ఉంటుంది. వారు చేసే పోరాటాలకు వునాదిని అందించేది ఈ భావజాలమే. ఉద్యమం వేడెక్కాలంటే భావజాలం ఎంతో విస్తృతి చెందాలి. ఎంతో గాఢతను కూడా సంతరించుకోవాలి. ఇతరులు చేసే విమర్శలను తిప్పికొట్టేందుకు అవసరమైన సరంజామాను అందించేదిగా ఉండాలి. ఏ ఒక్క వ్యక్తినో ఈ మొత్తం పని చేయలేరు. నలుగురు వ్యక్తులు కలిసి, చర్చించి, సందేహాలు తీర్చు

అడవినిగాలిన వెన్నెల, ముదిముని చేసున పెండ్లి

కొని, తార్కిక రీతిలో ఒక అంశాన్ని విశ్లేషించి, ఉద్యమ దృక్పథాన్ని వ్యక్తం చేయాల్సి ఉంటుంది. అలా చేసేందుకు తోడ్పడే రీతితో తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ 'చర్చ' కార్యక్రమాలు సాగాయి. తెలంగాణ భావజాలం పరిపుష్టం అయ్యేందుకు తోడ్పడ్డాయి.

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమానికి నిర్దిష్ట భావజాలం ఉన్నందునే కొన్ని దశాబ్దాలైనప్పటికీ అది సజీవంగా, చైతన్యపూరితంగా ఉండగలిగింది. ఈ విధమైన భావజాలం ఏర్పడేందుకు వివిధ సామాజిక, రాజకీయ, ఆర్థిక అంశాలు దోహదం చేశాయి. వివిధ రంగాల్లో తెలంగాణ అన్యాయానికి గురి కావడం, అలా అయిన విధానాలే దీనికి పునాది అయ్యాయి. చరిత్ర, సంస్కృతి, వారసత్వం, ఆత్మగౌరవం లాంటి అంశాలు కూడా ఈ విధమైన తెలంగాణ భావజాలం ఏర్పడేందుకు దోహదం చేశాయి. వీటికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలపై తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ప్రణాళికాయతంగా చక్కటి చర్చాకార్యక్రమాలు నిర్వహించింది. ఆయా రంగాల్లో నిష్ణాతులను, అనుభవజ్ఞులను, విశ్లేషకులను ఆహ్వానించి చర్చలు నిర్వహించింది.

భావజాల వ్యాప్తికి కృషి..

భావజాలం బలహీనంగా ఉంటే ఉద్యమం కూడా బలహీనపడుతుంది. ఆటుపోట్లు ఎదురవుతుంటాయి. అలా గాకుండా పటిష్ట భావజాలం ఆధారంగా రూపుదిద్దుకునే ఉద్యమం ప్రజానాయకత్వంలో ముందుకు సాగుతుంది. ప్రజాసంఘాల నేతృత్వంలో కార్యకలాపాలు కొనసాగిస్తుంది. రాజకీయ పార్టీలు, వాటి లక్ష్యాలతో సంబంధం లేకుండా తెలంగాణ ఉద్యమం ముందుకు వెళ్ళేందుకు అవసరమైన రీతిలో భావజాలాన్ని అందించేందుకు 'చర్చ' దోహదపడింది. ఇక్కడ వ్యక్తమైన అభిప్రాయాలు వివిధ ప్రచార, ప్రసార మాధ్యమాలు, ఇంటర్నెట్, దిన, వార, మాసపత్రికలు, ప్రత్యేక సంచికలు లాంటి వాటితో ప్రజలను చేరగలుగుతున్నాయి.

తెలంగాణ భావజాలాన్ని వ్యాప్తి చేసేందుకు టీఆర్సీ పలు చర్యలు చేపట్టింది. మరి ముఖ్యంగా 'చర్చ' వివరాలు ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్ళేందుకు మీడియాను ఉపయోగించుకోవడంతో పాటుగా తాను ప్రచురించే 'దక్కన్ ల్యాండ్' మాసపత్రికలో ఆయా చర్చల వివరాలను సమగ్రంగా అందించే ప్రయత్నం చేసింది. ప్రత్యేక ప్రచురణల్లో కూడా వీటికి స్థానం కల్పించింది. వివిధ వెబ్సైట్లు ఈ చర్చాకార్యక్రమాలను ఇంటర్నెట్లో ఉంచాయి. పలు చర్చల మీడియాలు యూట్యూబ్లో కూడా లభ్యమవుతున్నాయి. అన్నింటి కంటే ముఖ్యంగా ఈ చర్చల్లో ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా భాగస్వాములైన వారు ఆ సందేశాలను వివిధ రూపాల్లో మరింతగా ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్ళారు. ఈ చర్చా కార్యక్రమాల వివరాలు పాఠకులకు వెల్లడించేందుకు మీడియా ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం హర్షణీయం.

ప్రముఖులెందరో వక్తలుగా...

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ చర్చా కార్యక్రమాల్లో ప్రముఖులెందరో భాగస్వాములయ్యారు. వారంతా కూడా ఆయా రంగాల్లో నిష్ణాతులే. ఉపాధ్యాయ, అధ్యాపక, ఉద్యోగ సంఘాల ప్రతినిధులు, సామాజిక

భావజాలం బలహీనంగా ఉంటే ఉద్యమం కూడా బలహీనపడుతుంది. ఆటుపోట్లు ఎదురవుతుంటాయి. అలా గాకుండా పటిష్ట భావజాలం ఆధారంగా రూపుదిద్దుకునే ఉద్యమం ప్రజానాయకత్వంలో ముందుకు సాగుతుంది. ప్రజాసంఘాల నేతృత్వంలో కార్యకలాపాలు కొనసాగిస్తుంది. రాజకీయ పార్టీలు, వాటి లక్ష్యాలతో సంబంధం లేకుండా తెలంగాణ ఉద్యమం ముందుకు వెళ్ళేందుకు అవసరమైన రీతిలో భావజాలాన్ని అందించేందుకు 'చర్చ' దోహదపడింది.

ఉద్యమ కార్యకర్తలు, వివిధ పార్టీలకు చెందిన ప్రజాప్రతినిధులు, నాయకులు, తెలంగాణ ఉద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్న ప్రముఖులు... ఇలా ఎందరెందరో ఈ చర్చాకార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు.

చుక్కా రామయ్య, ప్రొఫెసర్ ఎం.కోదండరాం, గద్దర్, ఎన్.వేణుగోపాల్, జస్టిస్ సుదర్శన్ రెడ్డి, బోయినపల్లి వినోద్, రామచంద్రుడు, కె.వేణుగోపాలాచారి, ప్రొఫెసర్ జయధీర్ తిరుమలరావు, మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, పాశం యాదగిరి, పిట్టల రవీందర్, జూలూరి గౌరీశంకర్, మాదభూషి శ్రీధర్, జీవన్ కుమార్, వి. ప్రకాష్, ప్రొఫెసర్ సి.రామచంద్రయ్య, విమలక్క, సి.ఎల్. యాదగిరి, పొత్తూరి వేంకటేశ్వరరావు, రామచంద్రమూర్తి, అల్లం నారాయణ, కట్టా శేఖర్ రెడ్డి, జహీరుద్దీన్ అలీఖాన్, గౌతమ్ పింగ్లె, డాక్టర్ ఎల్.పాండురంగారెడ్డి, డాక్టర్ ఎ.గోపాల కృష్ణ, సి.విఠల్, దేవీ ప్రసాద్, డి.పి. రెడ్డి, తడకమళ్ళ వివేక్, ముత్యం రెడ్డి, ప్రొఫెసర్ జి.లక్ష్మణ్, శ్యాం ప్రసాద్ రెడ్డి, ఆర్.విద్యాసాగర్ రావు, హమిద్ మహ్మద్ ఖాన్, సూరేపల్లి సుజాత, సనాఉల్లా ఖాన్, శ్రీధర్ ధర్మాసనం, రమా మెల్కోటే, ప్రొఫెసర్ లింబాద్రి, ప్రొఫెసర్ వై. బి. సత్యనారాయణ, ప్రొఫెసర్ శ్రీధర్ స్వామి, టి.శివాజీ, జూపాక సుభద్ర, ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్ ప్రభాకర్, ప్రొఫెసర్ ఎస్.వి. సత్యనారాయణ, ప్రొఫెసర్ హరనాథ్, ప్రొఫెసర్ జి.లక్ష్మణ్, డాక్టర్ జి.వి. రామాంజనేయులు, కె. మధుసూదన్ రెడ్డి, భిక్షం, దిలీప్ కొణతం, డాక్టర్ చక్రపాణి, కూరపాటి రమేష్, సజయ, కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి, సజ్జాద్ షాహిద్, కిరణ్ విస్నా, డాక్టర్ డి.రాజారెడ్డి, పెంటారెడ్డి, ఈమని శివనాగిరెడ్డి, రత్నమాల, చిక్కుడు ప్రభాకర్, విద్యార్థి నాయకులు బాలలక్ష్మి, ఇప్లూ కోటి, ఆదివాసి నాయకుడు మైపతి అరుణ్ కుమార్, బ్రదర్ వర్గీస్ తదితరులు ఈ చర్చా కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు.

చారిత్రక అంశాల వెలికితీత

తెలంగాణ చరిత్రను మరుగుపరిచేందుకు, దానికి సంబంధించిన వాస్తవాలను వెలుగులోకి రాకుండా చేసేందుకు అనేక ప్రయత్నాలు జరిగాయి. వాటి వమ్ము చేసే రీతిలో 'చర్చ' కార్యక్రమాల్లో వక్తలు ఎన్నో చారిత్రక వాస్తవాలను తిరిగి వెలుగులోకి తీసుకువచ్చారు. ఈ ప్రయత్నంలో భాగంగా టి.ఆర్.సి. 'తెలంగాణ రాష్ట్రం-ఫజల్ అలీ కమిషన్-

అడవి నక్కలకు కొత్తాలు ఆజ్ఞలా?

శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదిక' లాంటి ఎన్నో అంశాలపై చర్చాకార్యక్రమాలను నిర్వహించింది. సమాజాన్ని దిగ్భ్రాంతికి గురి చేసే నిజాలెన్నో ఈ చర్చా కార్యక్రమాల్లో వెలుగు చూశాయి. హైదరాబాద్ పోలీసు చర్య ప్రారంభమైనదెన్నడు, దేశం నుంచి విడిపోదామని పిలుపునిచ్చిన జై ఆంధ్ర నాయకులు, తిరుపతి వేంకటేశ్వర స్వామిని దర్శించుకోవద్దని ఆంధ్ర నాయకులు అనడం, నెహ్రూ, వల్లభాయ్ పటేల్ ధోరణి.... లాంటి అంశాలెన్నో ఈ సందర్భంగా చర్చకు వచ్చాయి.

సందర్భానికి తగ్గట్లుగా....

ఆయా సందర్భాలకు తగ్గట్లుగా కూడా తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ వివిధ చర్చాకార్యక్రమాలను నిర్వహించింది. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సమయంలో, న్యాయవాదులపై కేసులు పెట్టిన సందర్భం, జస్టిస్ సర్దార్ అలీ ఖాన్ మృతి ఆయా అంశాలపై చర్చలు జరిగాయి.

వన్నె తెచ్చిన పాట

తెలంగాణ ఉద్యమంలో 'పాట' ప్రత్యేక స్థానం పొందింది. ప్రజల ఆవేదనకు, ఆకాంక్షలకు కవులు అక్షరరూపం ఇచ్చారు. గాయకులు తమ గానంతో వాటిని చిరస్థాయిగా నిలిపారు. ఈ నేపథ్యంలో 'పాట' అంశంపై ఏకధాటిగా మూడు వారాల పాటు 'చర్చ' జరగడం విశేషం. గద్దర్, గూడ అంజయ్య, గోరేటి వెంకన్న, ప్రొఫెసర్ జయధీర్ తిరుమలరావు, అందెశ్రీ, సుద్దాల అశోక్తేజ, రసమయి బాలకిషన్, జయరాజ్, అంబటి వెంకన్న, దరువు ఎల్లన్న, నేర్పాల కిశోర్, మెట్టపల్లి సురేందర్, భిక్షపతి, బాబ్బి, కోదారి శ్రీను, పికెఎం కోటి, జంగ్ ప్రహ్లాద్, పైలం సంతోష్ తదితరులు ఈ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు.

ఎన్నో సాంస్కృతిక అంశాలపై....

తెలంగాణ సాంస్కృతిక సంపద-పరిరక్షణ, శ్రీశైలం గుడి-చెంచుల హక్కు, తెలంగాణ పండుగలు, నిర్లక్ష్యానికి గురవుతున్న తెలంగాణ పురావస్తు ప్రాధాన్య ప్రాంతాలు తదితర అంశాలపై చర్చ జరిగింది.

విభిన్న సామాజిక అంశాలపై....

ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ప్లాన్-చట్టబద్ధత, ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధి, హైదరాబాద్ మెట్రో రైలు, తెలంగాణాలో ఆరోగ్య వ్యవస్థలు, వక్స్ ఆస్తుల పరిరక్షణ, తెలంగాణలో ఉన్నత విద్య తదితర అంశాలపై చర్చ జరిగింది.

ప్రత్యేక తెలంగాణ అంశంపై....

తెలంగాణ విలీనం అనివార్యమైందా, ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ ఒక విద్రోహాదినం, ఈ తరుణంలోనే తెలంగాణ సాధ్యం, పోలీస్ యాక్షన్-భిన్న ధృక్కోణాలు, హైదరాబాద్ స్టేట్-ఆంధ్ర రాష్ట్రం విలీనం, ఒప్పందాల ఉల్లంఘన, ఉద్యమంలో ఉపాధ్యాయుల పాత్ర తదితర అంశాలపై చర్చ జరిగింది.

పలు ఆర్థిక అంశాలపై....

తెలంగాణ కులవృత్తుల పరిస్థితి, తెలంగాణ పరిశ్రమలు, హైదరాబాద్ స్టేట్ లో రైల్వే వ్యవస్థ, నిజాం పాలనలో విమానయానం, తెలంగాణలో ప్రజా రవాణా వ్యవస్థ, హైదరాబాద్ పట్టణీకరణతో పరిసర పల్లెల వెతలు, తెలంగాణ ప్రాంతంలో నేత కార్మికుల ఆత్మహత్యలు, రైతుల

చర్చలు నిర్వహించడం ఒక ఎత్తయితే, వాటి డాక్యుమెంటేషన్ మరో ఎత్తు. జరుగుతున్న చర్చ కార్యక్రమం మొత్తాన్ని వీడియో తీస్తున్నారు. చర్చల సారాంశాన్ని ప్రత్యేక బులెటిన్లుగా, పుస్తకాలుగా, డీవీడీలుగా తీసుకువచ్చే ప్రయత్నాలు కూడా జరుగుతున్నాయి. అంతేగా కుండా తెలంగాణ ప్రజల చరిత్ర, సంస్కృతి, జీవన విధానాలపై సమాచారాన్ని సేకరించి, విశ్లేషించి నేటి తరానికి ప్రింట్, ఆడియో, వీడియో రూపాల్లో అందించే ప్రయత్నం కూడా చేపట్టింది.

ఆత్మహత్యలు, సింగరేణి ఓపెన్ కాస్ట్ మైనింగ్, మెట్టప్రాంతాల్లో నీటి యాజమాన్యం, తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం తదితర అంశాలపై చర్చ జరిగింది.

డాక్యుమెంటేషన్

చర్చలు నిర్వహించడం ఒక ఎత్తయితే, వాటి డాక్యుమెంటేషన్ మరో ఎత్తు. జరుగుతున్న చర్చ కార్యక్రమం మొత్తాన్ని వీడియో తీస్తున్నారు. చర్చల సారాంశాన్ని ప్రత్యేక బులెటిన్లుగా, పుస్తకాలుగా, డీవీడీలుగా తీసుకువచ్చే ప్రయత్నాలు కూడా జరుగుతున్నాయి. అంతేగా కుండా తెలంగాణ ప్రజల చరిత్ర, సంస్కృతి, జీవన విధానాలపై సమాచారాన్ని సేకరించి, విశ్లేషించి నేటి తరానికి ప్రింట్, ఆడియో, వీడియో రూపాల్లో అందించే ప్రయత్నం కూడా చేపట్టింది. తెలంగాణ చరిత్రను భావితరాలకు అందించేందుకు, పరిశోధన విద్యార్థులకు సహకరించేందుకు ప్రత్యేకించి ఒక లైబ్రరీని కూడా ఏర్పాటు చేసుకుంది. సంస్థ కార్యకలాపాలపై ఆసక్తి గల వారు తమ వద్ద ఉన్న పాత, కొత్త పుస్తకాలను, కరపత్రాలను, ఆడియో, వీడియో రూపాలలోని సాహిత్యాన్ని దీనికి అందజేయవచ్చు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో చోటు చేసుకున్న వివిధ అంశాలపై వార్తల, వ్యాసాల సంకలనాలను 'నెగడు' పేరిట వెలువరించింది. శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదిక, 8వ అధ్యాయం, సకలజనుల సమ్మె, పోలవరం తదితరాలపై ఈ సంకలనాలు వెలువడ్డాయి. విశిష్ట వ్యక్తుల జీవితచరిత్రలను, వారి సేవలను, త్యాగాలను వివరించేందుకు 'మనిషి' పేరిట సంకలనాలను తీసుకువస్తోంది. డాక్టర్ గోపు లింగార్డి, బుర్రా రాములు, కన్నుబిరాన్ తదితరులపై ఇవి వచ్చాయి.

198 చర్చలు పూర్తి..

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ 'చర్చ' కార్యక్రమంలో ఇప్పటి వరకూ 198 'చర్చ'లు జరిగాయి. నవంబర్ 14న 200వ చర్చ జరుగనుంది. క్రమం తప్పకుండా వారం వారం ఈ విధమైన చర్చల నిర్వహణ ఎంతో కష్టమే అయినా కూడా టీఆర్సీ చైర్మన్ ఎం.వేదకుమార్ సారధ్యంలోని బృందం ఎంతో సమర్థంగా ఈ పని చేయగలిగింది. వివిధ సంస్థల ప్రతినిధులు, వెబ్సైట్ నిర్వాహకులు కూడా ఎంత గానో సహకరించారు.

- పంశీ

అడవి పులి మనుషులని ఆదరించునా?

తెలంగాణ రాష్ట్రం రూపొందించిన

తెలుగు వాచకాల విశిష్టత

ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర రావు సారథ్యంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తొలిసారిగా తెలంగాణ తెలుగు వాచకాలు 1వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి వరకు రూపొందించింది. ఇవి ఒక కొత్త ఒరవడిలో నూతన నమూనాగా నిలుస్తాయి. వీటి రూపకల్పనలో ఎన్నో విశేషాలున్నాయి.

గత సంవత్సరం మే నెల 2014 చివరి వారంలో కె.సి.ఆర్. గారిని కలిసి ఏర్పడబోయే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పాఠ్యపుస్తకాలు ఎలా ఉండాలన్నీ నాకు తోచిన సూచనలను వివరంగా వ్రాసి డి.టి.పి. చేసి ఇచ్చిన.. దాని ప్రతిని మళ్లీ జులై మొదటివారం 2014లో తెలంగాణ రాష్ట్ర సచివాలయంలో, ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయంలో కె.సి.ఆర్. గారి స్వయంగా అందజేసిన. దాని ప్రతిని అనుబంధంలో ఇచ్చిన.

అంతకుముందు మార్చి 26, 2014న ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్, హైదరాబాద్ సెమినార్ లో 'తెలంగాణ మాండలిక పదాలు ప్రయోగ విశేషాలు' సెమినార్ పత్రాన్ని సమర్పించిన. దీని ప్రతిని కూడా అనుబంధంలో చేర్చిన. గత పది, పన్నెండేళ్ళ నుండి తెలంగాణ భాష పాఠ్యపుస్తకాల్లో, రేడియోలో, సినిమాల్లో, టి.వి.ల్లో, పత్రికల్లో ప్రజల మాట్లాడుకునే భాష నుండి తెలంగాణ ప్రామాణిక వాడుకభాష ఎలా రూపొందించుకోవాలన్నీ పత్రికల్లో ఎన్నో వ్యాసాలు వ్రాసిన. ప్రసంగాలు చేసిన. పుస్తకాలు ప్రచురించిన. ఆ అంశాలను కూడా అనుబంధంలో చేర్చిన.

పరిశీలన - పరిధి - పరిమితి :

ఇప్పుడు తెలంగాణ ప్రభుత్వం తరపున కొత్త వాచకాలు వచ్చినాయి. ఈ సందర్భంగా ఆ వాచకాల విశిష్టతను, ప్రత్యేకతలను ఈ వ్యాస సంపుటి వివరిస్తుంది. తెలంగాణ తొలి వాచకాల ప్రత్యేకతలు తెలుపుతూ ఒక పరిచయ సమీక్ష చేస్తూ కొన్ని సూచనలు చేసిన. దాంతో పాటు గతంలో వ్రాసిన వ్యాసాలు అనుబంధంగా చేర్చిన. ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్.కు అందజేసిన లేఖను ఇందులో పొందుపరచిన. ఈ సందర్భంగా మరికొన్ని నిర్దిష్ట ప్రతిపాదనలు కూడా చేర్చిన. నేను ప్రతిపాదించిన, నిర్దేశించుకున్న అంశాలను ఈ వాచకాలకు సమన్వయించి అవి ఏ మేరకు సాధించబడ్డయో కూడా చూడడం ఈ పరిశీలన పరిధి.

అనేకమంది సమిష్టికృషితో రూపొందించిన ఒకటవ తరగతి నుండి పదవ తరగతి వరకు తెలుగు వాచకాలు ఎంతో అద్భుతంగా రూపొందాయి. పాఠ్యపుస్తక రూపకల్పనలో పాల్గొన్నవారికి, అందుకు తగిన సూచనలు చేసిన అందరికీ అభినందనలు.

1 నుండి 10వ తరగతి వరకు గల మొత్తం వాచకాలను అతి

**తెలంగాణ తొలి తెలుగు వాచకాల ప్రత్యేకతలు
ఒక సమీక్ష, కొన్ని సూచనలు**

తక్కువ సమయంలో అనేక కోణాలలో చదివి, లోతుగా పరిశీలించి, ఈ పరిచయ సమీక్ష రాసిన. కొన్ని సానుకూల ఆచరణీయ సూచనలు చేసిన. వచ్చే ముద్రణలో వాటిని ఎలా పొందుపరచాలో సూచించిన. అయినా ఇది సర్వసమగ్రం కాదు. అనేక కోణాల నుండి, పిల్లల నుండి, ఉపాధ్యాయుల నుండి ఇంకా ఎన్నో సూచనలు వస్తున్నాయి. వాటిని కూడా లెక్కలోకి తీసుకోవాలి. వాటన్నిటినుండి అవసరమైన మేరకు తీసుకుని వచ్చే ముద్రణలో మరింత సమగ్రంగా వాచకాలను తీర్చిదిద్దాలి. ఎన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకున్నప్పటికీ, ఈ నివేదికలో అచ్చు, అక్షర దోషాలు ఏవైనా దొర్లి ఉండవచ్చు. వాటిని సవరించుకోవాలని మనవి.

సానుకూల సూచనలు పాఠ్యపుస్తకాలను మరింత సమగ్రంగా తీర్చిదిద్దడానికి అటు ఉపాధ్యాయులకు ఇటు పాఠ్యపుస్తక రూపకర్తలకు, విద్యార్థులకు సూచనలు, ఈ సమీక్ష పరిచయం ఎంతో కొంత ఉపయోగపడుతుందని విశ్వసిస్తున్నా.

నూతన ఒరవడిలో భారతీయ భాషలకు ఒక నమూనాగా రూపొందించిన ఈ వాచకాలకు పథ నిర్దేశం చేసిన ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్., ఉపముఖ్యమంత్రి, విద్యాశాఖామాత్యులు కడియం శ్రీహరి, రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన సంస్థ వారికి, రూపకల్పనలో పాల్గొన్న అందరికీ అభినందనలు. - బి.ఎస్. రాములు

**తెలంగాణ రాష్ట్రం రూపొందించిన తెలుగు వాచకాల విశిష్టత
తెలంగాణ తెలుగు వాచకాల ప్రత్యేకతలు**

తెలంగాణ ప్రభుత్వం 2015 జూన్ నుండి పాఠశాలల్లో అధ్యయనం చేయడానికి రూపొందించిన తెలుగు వాచకాల్లో అనేక ప్రత్యేకతలున్నాయి. ఒకటో తరగతి నుంచి పదో తరగతి వరకు అన్ని పుస్తకాలను ఒకేసారి రూపొందించి ప్రచురించారు. పలువురు విద్యావేత్తలు, అనుభవజ్ఞులు, అనేక కమిటీలు చర్చల ద్వారా ఈ పాఠ్యపుస్తకాలని రూపొందించారు. సమిష్టికృషితో రూపొందించిన ఈ పాఠ్య పుస్తకాలు తెలంగాణ సంస్కృతిని, ప్రాంతీయ ఆట పాటలను, నుడికారాలను, పిల్లలకు పరిచయం చేస్తాయి. వీటి ప్రత్యేకతను సంక్షిప్తంగా చూద్దాం.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడితే ఏం వస్తుంది? అని కొందరు అమాయకంగా అనుకునేవారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే ఏం వస్తుందో, ఏం జరుగుతుందో ఈ తెలుగు వాచకాలను చూస్తే తెలుస్తుంది. సమైక్య

అడవిలో తినేసి ఆకుతో తుడిచినట్లు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని దశాబ్దాల తెలుగు వాచకాలకు తెలంగాణ రాష్ట్రం రూపొందించిన వాచకాలను ఒక దగ్గర పెట్టుకొని చూస్తే ఈ కొత్త వాచకాల విశిష్టత, ప్రత్యేకత స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. స్వాతంత్ర్యం రాక ముందు భారతదేశంలో కొనసాగిన పాఠ్యాంశాలకు, స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక స్వంత నిర్ణయాలతో, స్వీయ అవసరాలను, అభివృద్ధిని, ఆత్మ గౌరవాన్ని, సంస్కృతిని అనుసరించి రూపొందించుకున్న పాఠ్యాంశాలకు మధ్య ఎంత తేడా ఉంటుందో అంత తేడా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక రూపొందించిన ఈ పాఠ్యాంశాలను చూస్తే తెలుస్తుంది.

తెలంగాణ పలుకుబడి, జాతీయాలు, వాక్య నిర్మాణం, తెలంగాణ భాషా సంపద, తెలంగాణ సంస్కర్తలు, మహనీయులు, సాహితీవేత్తలు, తెలంగాణ నుండి ఎదిగిన జాతీయ నాయకులు, తెలంగాణ ఉద్యమాలు, చరిత్ర ఈ వాచకాల్లో ప్రస్ఫుటమవుతుంది. తెలంగాణ జన జీవితం, నదులు, పంటలు, పండుగలు, ఆటపాటలు, చెరువులు, దర్శనీయ స్థలాలు, పుణ్యస్థలాలు, వాటి ప్రత్యేకత ఏమిటో ఈ వాచకాల్లో పొందుపరిచారు. ఇదీ మన తెలంగాణ అని ప్రతి ఒక్కరూ గర్వించే విధంగా పాఠ్యపుస్తకాలు రూపొందించడం జరిగింది.

ఇంతదాకా సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రజలు కోల్పోయిందో ఏమిటో సమైక్య రాష్ట్రంలో రూపొందిన పాఠ్యపుస్తకాలను, ఈ కొత్త పుస్తకాలను తరచి చూస్తే తేటతెల్లం అవుతుంది. ఈ కొత్త వాచకాలను చూస్తే ఎంత ఆనందం వేస్తుందో...! చాలా కాలం తర్వాత స్వంత తల్లిని, స్వంత తండ్రిని, స్వంత కుటుంబాన్ని, స్వంత ఊరును కలుసుకున్నంత, చెప్పలేనంత సంతోషం కలుగుతుంది. విద్యార్థులు తమ జన్మభూమిని ప్రేమించే గొప్ప స్ఫూర్తిని అందించే విధంగా ఈ పాఠ్యాంశాలు రూపొందించడంలో పాల్గొన్న వారందరూ అభినందనీయులే. భారత దేశంలోని ఇతర భాషా వాచకాలను నేను చూడలేదు కానీ, చూసినవాళ్లు ఈ తెలుగు వాచకాలు ఇతర భారతీయ భాషా వాచకాలకు మార్గదర్శకంగా నిలుస్తాయని, వీటిని ఆదర్శంగా తీసుకొని, ఆయా భాషా వాచకాలను తయారు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని ప్రశంసించారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే ఏం వస్తుంది? అని అనుకునేవారికి ఏం వస్తుందో, ఏం జరుగుతుందో అన్నిరంగాలతో పాటు పాఠ్యపుస్తకాల రూపకల్పన కూడా ఒక ఉదాహరణగా నిలుస్తున్నది.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొత్తగా ఒకటో తరగతి నుండి పదవ తరగతి దాకా ఒకేసారి కొత్త వాచకాలు రూపొందించడం వల్ల ఒక ప్రత్యేకత, ఒక సమగ్రత ఈ వాచకాల్లో కనపడుతుంది. ఒకటో తరగతి నుండి పదవ తరగతి దాకా చెప్పాల్సిన అంశాలన్నిటినీ ఏయే తరగతికి ఎంత మేరకు చెప్పాలో అని స్పష్టంగా గీతలు గీసి, తరగతి తర్వాత తరగతికి మెట్టుమెట్టుగా పాఠ్యాంశాలు, అవగాహన పెంచుకుంటూ రావడం జరిగింది.

పూర్వం రూపొందించిన పాఠ్యపుస్తకాలు, పద్యభాగం, గద్యభాగం అంటూ విడివిడిగా ఉండేవి. పద్య భాగానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ముందు చేర్చడం వల్ల విద్యార్థులకు తమ స్వంత భాష నేర్చుకోవడం కూడా కష్ట

ఇంతదాకా సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రజలు కోల్పోయిందో ఏమిటో సమైక్య రాష్ట్రంలో రూపొందిన పాఠ్యపుస్తకాలను, ఈ కొత్త పుస్తకాలను తరచి చూస్తే తేటతెల్లం అవుతుంది. ఈ కొత్త వాచకాలను చూస్తే ఎంత ఆనందం వేస్తుందో...! చాలా కాలం తర్వాత స్వంత తల్లిని, స్వంత తండ్రిని, స్వంత కుటుంబాన్ని, స్వంత ఊరును కలుసుకున్నంత, చెప్పలేనంత సంతోషం కలుగుతుంది.

మయ్యేది. జీవితంలో వాడుకలో లేని పదాలు, పద్యాలు గొట్టు పద్యాలు అన్నింటి కష్టపెట్టేవి. ఈ పాఠ్యపుస్తకాలు అందుకు భిన్నంగా ఆధునిక భాషా ప్రక్రియలు, వాటి వైవిధ్యం ఒకటి వెంట ఒకటి ప్రవేశపెట్టి, పరిచయం చేస్తూ, చదివిన కొద్ది మరింత ఉత్సాహంగా, ఉల్లాసంగా చదవాలనిపించే విధంగా రూపొందించారు. ఈ పద్ధతి మన తెలుగు వాచకాల్లో కొత్త. అంతర్జాతీయంగా ఇంగ్లీషు వాచకాల్లో ఈ పద్ధతి చాలా కాలం నుంచి కొనసాగుతున్నది. ప్రతి వాచకం విద్యార్థులకు ఎంతో ఆసక్తికరంగా ఉండేవిధంగా రూపొందిస్తుంటారు. వాటన్నిటిని పరిశీలించి తెలుగులో దేశీయ, స్థానిక, నైసర్గిక పరిసరాలను, అవసరాలను అనుసరించి ఎస్.సి.ఇ.ఆర్.టి. అనే రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన సంస్థ నూతన వాచకాలకు మార్గదర్శకాలను రూపొందించింది. అలా భారతీయ భాషా వాచకాల్లో ఇదొక నూతన ఒరవడి సృష్టించింది. ఇతర భాషా వాచకాలకు నమూనాగా, మార్గదర్శకంగా రూపుదిద్దుకున్నాయి. వందలాది టీచర్లు, లెక్చరర్లు, విద్యాపరిశోధకులు, సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు, అనేక పరిశోధనలు, చర్చలు, అధ్యయనం, అనుభవంతో రూపొందించిన ఈ పుస్తకాలు ఎంతో ప్రయోజనకరమైనవి.

వెనుకటి వాచకాలను నేటి వాచకాలను రూపొందించడంలో మౌలికమైన తేడా ఉంది. మేము యాభై యేళ్ళ క్రితం చదువుకున్న ఇంగ్లీషు వాచకం కూడా ఎంతో ఆసక్తికరంగా ఉండేది. కానీ, మన తెలుగు వాచకాలు మాత్రం జ్ఞాపకశక్తికి అనుకూలంగా ప్రాచీన సాహిత్యానికి, పద్యాలకు, పద సంపదకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ పొందుపరిచేవారు. మేం చదువుకుంటున్నప్పుడు తెలుగు వాచకం చాలామందికి బరువుగా, బోరుగా, చదువుకోవడమే బాధగా ఉండేది. ఉపాధ్యాయులు కూడా ఇదే సందు అని నీకక్కడ వస్తదిరా చదువు అని బెత్తం పట్టి కొట్టేవారు. నేర్చుకోవాలనే తపన, ఆసక్తి స్థానంలో భయాన్ని, ఉచ్చపోసుకోవటాన్ని నెలకొల్పి విద్యార్థుల మెదళ్ళను మొద్దుబర్చడానికి కంకణం కట్టుకున్నట్టుగా ప్రవర్తించేవారు. పలకరాని 'విశ్వక్సేనుడు' వంటి పలకలేని పదాలను ఇచ్చి పలకరానందుకు చెవితమ్మలకు ఇసుకరాళ్ళు పెట్టి ఒట్టి, తొడపాశం పెట్టి, బెత్తంతో కొట్టి హింసించేవారు. తమ పాండిత్య ప్రదర్శన చేయడానికి విద్యార్థులను హింసించడానికి బాగా తాపత్రయ పడేవాళ్లు.

అనువుగాని చోట అధికులమనరాదు

విద్యార్థులు భవిష్యత్ సమాజ నిర్మాతలుగా, సామాజిక శాస్త్రవేత్తలుగా, పరిపాలకులుగా, సైంటిస్టులుగా, ఉత్తమ పౌరులుగా, ఉత్తమ తల్లిదండ్రులుగా, భావితరాలను మహోన్నతంగా తీర్చిదిద్దే వారుగా ఎదగడానికి విద్యావ్యవస్థ ఉపయోగపడాలి. నూతన ఆవిష్కరణల ద్వారా, ఆధునిక సమాజం ఎదుగుతూ వస్తున్నది. ఊహాశక్తి, సృజనాత్మక శక్తిని వెలికితీసే, స్వేచ్ఛగా ఆలోచించే వాతావరణం, ప్రోత్సహించే విద్యావిధానం ఉన్న దేశాల్లో వందలాది నూతన ఆవిష్కరణలు జరిగాయి. భారతదేశంలో ఆధునిక ఆవిష్కరణలు జరగలేదు. అన్ని ఇతర దేశాలనుండి దిగుమతి చేసుకుని అనుకరిస్తూ, అనుసరిస్తూ ముందుకు సాగుతున్నవే. ఇదే విషయం అమెరికా శాస్త్రవేత్తలు మరో రూపంలో చెప్పారు. భారతదేశం నుండి లక్షలాది మంది అమెరికాకు రావడం గురించి భయపడుతున్న వర్గాలను సంబోధిస్తూ, అలా భయపడాల్సిన అవసరం లేదని, భారతీయులు గత రెండు వందల సంవత్సరాల్లో ఏ ఒక్క నూతన ఆవిష్కరణలు చేయలేదని, వారు కేవలం వైపుణ్యం గల ఇంటలెక్చువల్ గుమస్తాల వంటివారని, వారివల్ల మనకేమి ప్రమాదం లేదని, మనం నిరంతరం నూతన ఆవిష్కరణలు చేసుకుంటూ ప్రపంచానికి ముందుండాలని, అవి ఎలా చేయాలో సూచించారు.

మనం కనుక్కున్న తర్వాత దాన్ని విస్తరింపజేయడంలో, మార్కెటింగ్ చేయడంలో భారతీయుల శక్తిసామర్థ్యాలు ఎంతో గొప్పగా ఉపయోగపడతాయని భావించారు. ఇలా భారతీయుల పట్ల అమెరికా తదితర దేశాలు ఇప్పటికీ ఇదే అభిప్రాయం కొనసాగుతున్నది. ఇప్పుడు తెలంగాణ ప్రభుత్వం రూపొందించిన ఈ పార్శ్వపుస్తకాలు ఆ లోపాన్ని సవరించి ప్రపంచ దేశాలతో పోటీపడి నూతన ఆవిష్కరణలు, స్వేచ్ఛాయుతంగా ఆలోచిస్తూ, ఊహాశక్తి, సృజనాత్మక శక్తి, పరిశీలనా శక్తి పెరిగి విధంగా రూపొందించిన పుస్తకాలు. అందువల్ల ఇవి మౌలికమైన మార్పును భారతీయ విద్యావిధానంలో ప్రవేశపెట్టాయి అని చెప్పవచ్చు. ఔరంగజేబు వద్దకు చిన్ననాడు చదువు చెప్పిన గురువు తనకు, తన పిల్లలకు వృద్ధాప్యంలో సహాయం చేయాలని అడగడానికి వచ్చాడట. ఔరంగజేబు 'మళ్ళీ కనపడితే తల తీసేస్తాను. నీవు, నీ పాండిత్యాన్ని ప్రదర్శించడానికి నన్ను చిత్రహింస పెట్టావు తప్ప ఒక చక్రవర్తి కొడుకు ఎలా ఎదగాలో, చక్రవర్తి కొడుకుకు ఎలాంటి విద్య అవసరమో, పరిపాలన ఎలా చేయాలో, పరమత సహనంతో ప్రజలందరిని ఎలా జనరజకంగా పరిపాలించాలో నేర్పలేకపోయావు, అనాడు అలెగ్జాండర్ కు అరిస్టాటిల్ వంటి గొప్ప గురువు లభించాడు. నువ్వు ఎందుకు పనికిరాని చదువు చెప్పావు. అనామకంగా చచ్చి పో, నా కళ్ళ ముందు మళ్ళీ కనపడకు' అని తిట్టి పంపించేశాడట. చక్రవర్తిగా ఔరంగజేబుకే ఇంత అవస్థ ఉంటే, ప్రజలు, ఇంకెంత అవస్థ పడ్డారో ఊహించుకోవచ్చు.

ఈ పరిస్థితి ఇప్పుడు చాలా మారిపోయింది. గత ఇరవై యేళ్ళుగా ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయుల్లో, వారి బోధనా పద్ధతుల్లో, విద్యార్థులతో ప్రవర్తించే తీరులో ఎలాంటివి మార్పులు రావాలో అనేక దఫా

తెలంగాణ రాష్ట్రం మొదటిసారిగా రూపొందించిన పుస్తకాలు అపూర్వంగా, ఆకర్షణీయంగా, ఆదర్శవంతంగా నిలుస్తాయి. రాజరికాలు పోయి, విప్లవాలు వచ్చి అనేక నూతన వ్యవస్థలు, నూతన సామాజిక నిర్మాణం మొదలయ్యాక ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థల్లో పారిశ్రామిక రంగం ఎదుగుతూ ఆధునిక విద్య, ఆధునిక అభివృద్ధి, నూతన సమాజ నిర్మాణానికి అవసరమైన మానవీయ విలువలు, సంస్కృతి, సంస్కారం, అనేక వాచకాల ద్వారా అందించే కృషి మొదలైంది.

లుగా శిక్షణ తరగతులు నిర్వహించడం జరిగింది. టి.టి.సి. డి.ఇ.డి., అర్హతలున్నవారికే ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయులుగా నియమించాలని బి.ఇ.డి వంటి పెద్ద అర్హతలున్న వారిని తీసుకోకూడదని కూడా కొంత కాలం నిబంధనలను అమలు చేశారు. ఇలా పాఠశాలకు వచ్చిన విద్యార్థులను, పాఠశాలకు ఆకర్షించే అందరిని రప్పించుకోవాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తించి పాఠాలను, బోధనాపద్ధతులను రూపొందిస్తూ రావడం జరిగింది. ఆ క్రమంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం తొలిగా రూపొందించిన పుస్తకాలు అపూర్వంగా, ఆకర్షణీయంగా, ఆదర్శంగా నిలుస్తాయి.

రాజరికాలు పోయి, విప్లవాలు వచ్చి అనేక నూతన వ్యవస్థలు, నూతన సామాజిక నిర్మాణం మొదలయ్యాక ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థల్లో పారిశ్రామిక రంగం ఎదుగుతూ ఆధునిక విద్య, ఆధునిక అభివృద్ధి, నూతన సమాజ నిర్మాణానికి అవసరమైన మానవీయ విలువలు, సంస్కృతి, సంస్కారం, అనేక వాచకాల ద్వారా అందించే కృషి మొదలైంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో, పిల్లల్లో పఠనాసక్తి, పరిశీలనాశక్తి, సృజనాత్మకశక్తి, ఊహాశక్తి, అవగాహనా శక్తి పెంపొందించే విధంగా ప్రి-నర్సరీ నుండి పదవ తరగతి దాకా పాఠ్యాంశాలను రూపొందిస్తున్నారు.

మానవీయ విలువలు, కుటుంబ సంబంధాలు, స్నేహం, సంస్కృతి, ఆదర్శ మూర్తిమత్వ నిర్మాణం, మన సమాజం, మన సంస్కృతి, మన చరిత్ర, మన మహనీయులు, మన ఉద్యమాలు, మన భాష, మన సుడికారాలు మొదలైనవి... దేశీయ, నిర్దిష్ట అంశాలతో, సార్యజనీన, సార్యత్రిక విలువలను, సత్యాలను, అందించే విధంగా ఈ పాఠ్యాంశాలు రూపొందించిన అనుభవజ్ఞులందరికీ అభినందనలు.

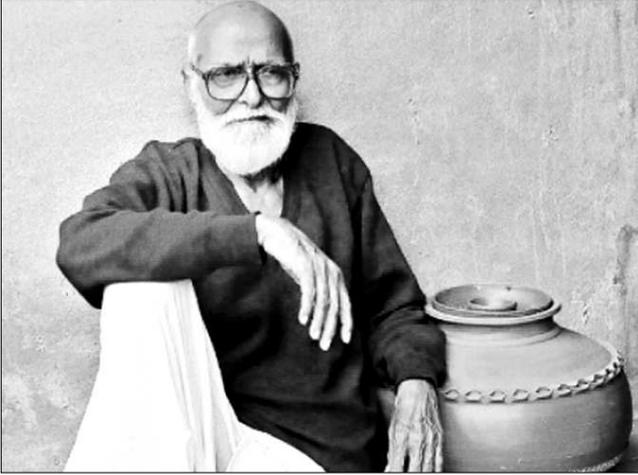
ఈ పాఠ్యాంశాలు నూటికి ఎనభై మార్కులు అనగా ఎనభై శాతం మేరకు అద్భుతంగా రూపొందాయి. నూరు శాతంకు చేరుకోవడానికి కాస్త చర్చతోపాటు, సూచనలు చేయడానికి పూనుకుంటున్నాను.

ఆ సందర్భంగా కొన్ని నిర్దిష్ట ప్రతిపాదనలు కూడా అందిస్తున్నాను.

- బి.ఎస్. రాములు
(తరువాయి భాగాలు వచ్చే సంచికల్లో)

అడిగితే బిరాకు, అడుగకపోతే పరాకు

కాళోజీ ఒక ఆచరణాత్మక కావ్యం

కళ్లముందే 4000 మందిని పొట్టన బెట్టుకుని భూమి, భుక్తి, విముక్తి పోరాట పిలుపునిచ్చిన ఆ వీర తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని శ్రీశ్రీ కళ్లద్దాల్లోంచి చూడలేకపోవటం చరిత్రలో మరిచిపోలేని ఘట్టం. అదే సమయంలో శ్రీశ్రీ నిజాం సంస్థానంలో ఉద్యోగం చేయటం జరిగింది. సరిగ్గా ఇదే సందర్భంగా నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర మహా సభలు జరుగుతున్నాయి. తెలంగాణలో ప్యూడల్ వ్యవస్థ కొనసాగుతూ వుంటే కాళోజీ నారాయణరావు కన్నెర్రచేశాడు.

కవిత్వాన్ని చదవటం ఆనందించటం కోసమైతే ఎవరికీ ఏ గొడవా ఉండదు. కవిత్వాన్ని ఎగిసిపడే ఎడమీద ప్రేయసి పైట కొంగు చేసుకుని ఇసుక తిన్నెలమీద, వెన్నెలపాన్పుల మీద పవళించుకుంటూ రవళించుకుంటూ అట్లా ఆగకుండా ఆయాసపడుతూ సొక్కుకుంటూ అబ్బో ఎంతెంత రసానందమని రాసుకుంటూపోతే ఆ ప్రణయ కవిత్వానికి ఎవ్వరూ అడ్డు చెప్పరు. మొగుడూ పెళ్లాల పోట్లాటలు ఇంటింటి రామాయణ యుద్ధాలుగా ఎంతెంత రాసుకుంటూ పోయినా లోకంపట్టించుకోకుండా పైపైన చూసుకుంటూ పోతుంది. పోయిన మనుషుల మీద ఎన్నెన్ని అనుభూతులు రాసుకుంటూ పోయినా అబ్బో ఎంతెంత గొప్ప ఎలిజీలని కితాబులిచ్చుకుంటూ సాహిత్య పేజీలన్నీ పరిచేసుకుంటాయి. ఇద్దరిమిత్రుల మధ్య సంభాషణలన్నీ వాళ్లిద్దరికే చెందితే ఏ ఇబ్బందీ ఉండదుకాక ఉండదు. ఎన్ని చేసినా ఎన్ని చూసినా ఫర్వాలేదు. అన్నమయ్యలాగా ఎన్నెన్ని కీర్తనలు రాసుకున్నా ఫర్వాలేదు. కానీ మా భద్రాచల రామదాసులాగా రాజ్యాన్నే ధిక్కరిస్తే మాత్రం ఆ అక్షరాలు అక్షరాలా యుద్ధకరవాలాలుగా మారుతాయి. ఎప్పుడైనా అణిగి మణిగి వుండేతనాన్ని పెంచి పోషించే ఆధిపత్యత్వాన్ని ముక్కలు చేసే అక్షరాలకు రాజ్యమెప్పుడూ ఎక్కడైనా చెరసాలలకే పంపుతుంది. చెరసాలలు, ఉరికొయ్యల మీద ఊయల ఊగిన అక్షరాలే కొత్త వ్యవస్థ నిర్మాణానికి నిచ్చినమెట్లుగా మారుతాయి.

అధికారానికి భజన చేసిన అక్షరం ఎప్పటికైనా మన కళ్ల ముందే అంతరించిపోతుంది. రాజ్యం వికృతత్వాన్ని విప్పిచెప్పిన అక్షరాలు ఆకాశంలో నక్షత్రాల్లా వెలుగుతూ వుంటాయి. ప్రజల కోసం ఎంత సాహసానికైనా ఎవరు తెగబడతాడో వాళ్లే అక్షరాలకు ఎల్లకాలాలు వర్దిల్లే ఆయుష్షునివ్వ గలుగుతారు. అలాంటి కోవకు చెందిన ఒక మహాసాహిత్య వటవృక్షం కాళోజీ నారాయణరావు. తెలుగు సాహిత్యంలో కాళోజీ అనే

మూడక్షరాలు శ్రీశ్రీ అనబడే రెండక్షరాల కంటే శక్తిమంతమైనవి. ప్రపంచ మార్పులు, దేశదేశాల విప్లవాలు తెచ్చిన సమాచారం, అభ్యుదయ రచయితల సంఘం మ్యానిఫెస్టోలు, అక్టోబర్ విప్లవాలు, ఫ్రెంచి విప్లవాలు పొంగిపొరలుతున్న సందర్భాలన్నింటినీ తన కలంలోకి ఎక్కించుకుని పోరాటదారుల్లో కవిత్వాన్ని ఊగించి, లాలించి, శాసించి ముందుకు నడిపించిన వాడు శ్రీశ్రీ. మహాప్రస్థానదారుల్లో ఫెళఫెళ విరుచుకు పడుకుంటూ ముందుకు సాగిన శ్రీశ్రీ తెలంగాణ మట్టి మనుషుల త్యాగాల దారులను ఎందుకో వదిలివేశాడు. కళ్లముందే 4000 మందిని పొట్టన బెట్టుకుని భూమి, భుక్తి, విముక్తి పోరాట పిలుపునిచ్చిన ఆ వీర తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని శ్రీశ్రీ కళ్లద్దాల్లోంచి చూడలేకపోవటం చరిత్రలో మరిచిపోలేని ఘట్టం. అదే సమయంలో శ్రీశ్రీ నిజాం సంస్థానంలో ఉద్యోగం చేయటం జరిగింది. సరిగ్గా ఇదే సందర్భంగా నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర మహా సభలు జరుగుతున్నాయి. తెలంగాణలో ప్యూడల్ వ్యవస్థ కొనసాగుతూ వుంటే కాళోజీ నారాయణరావు కన్నెర్రచేశాడు. విసునూరు రామచంద్రారెడ్డి చేస్తున్న దుర్మార్గాలపైన తిరుగబడ్డ కలంగా కాళోజీ నిలిచాడు. విశాలాంధ్ర ఉద్యమం ఎగుస్తున్న సమయంలో కాళోజీ విశాలాంధ్రను రెండు చేతులా ఆహ్వానించాడు. కానీ 1956 నవంబర్ 1వ తేదీ నుంచే తెలంగాణకు అవమానాలు మొదలైతే సహించలేకపోయాడు. 1969 నాటికి ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమం ఎగిసిపడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడ్డ కొన్ని రోజులకే పెద్ద మనుషుల ఒప్పుదాలన్నీ గోదావరిలో కొట్టుకుపోయి అసమానతల ప్రాజెక్టులు చాలా బలంగా నిర్మించబడ్డాయి. దీంతో తెలంగాణకు జరిగిన ప్రతి అన్యాయాన్ని తనూ చెప్పుకుంటూపోయారు. కాళోజీ నారాయణరావులో భిన్న అస్తిత్వాలు ఉన్నాయి. ఆయన విప్లవవాదుల్లో తీవ్రవాదిగా కనిపిస్తాడు. హింసను వ్యతిరేకించటంలో గొప్ప మానవతా

అడిగినట్లు ఇస్తే, కడిగినట్లు పోతుంది. (బేరంలో)

వాదిగా నిలుస్తాడు. ప్రతి హింసను సమర్థిస్తూ ప్రహ్లాదునిలా ఉద్యమ కీర్తనలు పాడుకుంటూ పోతాడు. ఆయనెప్పుడూ తన గురించి చెప్పుకోలేదు. మంచి గురించి మాట్లాడటమంటే ఆయనకు పరమ సంతోషం. అందుకే ఆయన కల్లాకపటంలేని వ్యక్తిగా దార్చకుడిగా దర్శనమిస్తాడు.

చాలా మంది జీవితంలో ఆచరించని విషయాలను వల్లె వేసుకుంటూ పోతారు. కొందరు రాసేదానికి జీవితానికి సంబంధం ఉండదు. నమ్ముకున్న అక్షరాలపై నిలబడి నడవటమంటే కత్తుల వంటెన మీద నడుచుకుంటూ పోయినట్లే ఉంటుంది. కొందరు నోరుతెరిస్తే అభ్యుదయం తప్ప ఇంకో విషయం మాట్లాడరు. కానీ జీవితాచరణలో వాళ్లు నోళ్లు తెరిస్తే ఆ కంపు భరించలేము. జీవిత ఆచరణకు జీవితానికి సంబంధం లేని కవులు రచించేది అప్పటికప్పుడు నీటిమీది బుడగల్లా వచ్చి కళ్లముందే చిట్టి పోతుంటాయి. ప్రాపంచిక దృక్పథం దండిగా ఉండాలి. ప్రపంచం మొత్తాన్ని చదువుకోవటంతో పొందే జ్ఞానాన్ని తన మట్టి మీద రుద్ది చూసుకోవాలి. పక్కన్న తోటి మనుషుల కతలు వెతలు చూడకుండా తను సంపాదించుకున్న ప్రపంచ జ్ఞానాన్ని ప్రదర్శించే వాళ్లు కొందరుంటారు. అలాంటివాళ్లు తమ జ్ఞానాహంకారాన్ని ప్రదర్శించుకుంటారు. కానీ ప్రజలకు ఆ జ్ఞానాన్ని అందించలేరు. ఇక్కడే మన సమస్త కళలు, సాహిత్యం... ఎవరి కోసం? ఎందుకోసం? ఏ ప్రజల కోసం? ఏ వ్యవస్థ నిర్మాణం కోసం? అన్న సకల ప్రశ్నలు పుట్టుకొస్తాయి. ఈ చర్చల దారినుంచే కవులు చీలిపోతారు. ఈ ప్రశ్నల మార్గాల నుంచి భిన్నమైన దారులు ఏర్పడతాయి. ఇక్కడ నుంచే “పుట్టుక నీది... చావునీది... బతుకంతా దేశానిది” అన్న తత్వాన్ని చెప్పే కాళోజీలు పుట్టుకొస్తారు. ఈ దారుల్లోంచి కబీర్లు జనకళ్లుగా మారుతారు. ఈ మార్గాల్లోనే నాజర్లు నడుచుకుంటూ వస్తారు. ఈ దారుల్లోనే తమ కళ్లను పెకలించి అక్షరాలకు అంకితమిచ్చే కన్నయ్యలు, కాళోజీలు జనించుకుంటూ వస్తారు. కాళోజీ జీవితంలో నిరంతరంగా ఆగకుండా అలుపెరగకుండా కన్నుమూసేంత వరకూ కవిత్వ నేత్రం తెరిచే ఉంచాడు. తెలుగు సాహిత్యంలో సుదీర్ఘకాలం ఇంతగా కవిత్వం రాసిన వాళ్లు వేళ్లమీద లెక్కబెట్టేంతమందికంటే ఎక్కువగా ఉండరు. ఆయన అక్షరాల “నా గొడవ” తెలంగాణ అంతా పరువబడి ఉంది. తెలంగాణలో ఇప్పటి దాకా గొంతెండే జనానికి దప్పిక తీర్చింది. నీళ్లులేని బీడు భూములకు కాళోజీ కన్నీళ్లతో రాసిన అక్షరజలాలే నీళ్లందించాయి.

అందుకే కాళోజీ నాది నిత్య నూత్న వికసిత జ్ఞానం/మీది “బుద్ధిజ్ఞానం జనితోన్మాదం” నేనున్నదే నిలువదగిన చోటు/అటు నిటు పోయినచో లోటు/ననుదాటిన భ్రష్టాచారం/వెనుకపడిన చాదస్తం/నాకోపం స్వభావసిద్ధం/మీకైనను ఓర్పుండొద్దా?/ నాకందినది నాది/ నాకందనిది మనది/నాకున్నవి అన్నియు హాబీలు/మీకున్నవి వ్యసనాలవి తగవు/..... /ఇదిగిదిగో చెలియలి కట్ట/కాదన్నవాని కన్నులు లొట్ట/నానా “ఇజాల” అడుగున చూడ ‘నీ ఇజం’ దే అడుగు పడును జాడ.... అని ‘నా ఇజం’ అన్న కవితలో కుండబద్దలు కొట్టినట్లు కాళోజీ చెబుతాడు.

తల్లిభాషలో మాట్లాడుకున్నప్పుడు పొందే ఆనందం ఏ ఇతర గ్లోబ

ఒక ప్రాంతంపై మరో ప్రాంతం ఆధిపత్యం చలాయించే స్థితి రావటంతో అణిచివేయబడ్డ సాంస్కృతిక మూలాలు తిరగబడతాయి. ఈ విషయాన్ని 1969లో ఎగిసిన ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రసాధన ఉద్యమం తేల్చి చెప్పింది. ఈ క్రమంలోనే సాహిత్య సాంస్కృతిక రంగం నుంచి తీవ్ర ప్రతిఘటనే ఎదురయ్యింది. ఈ విషయంపై కాళోజీ గళం విప్పాడు. తెలంగాణపై రెండున్నర జిల్లాల భాషా ఆధిపత్యం ఏమిటని నిగ్గదీశాడు.

లో భాషల్లో మాట్లాడినా దొరకదు. ఒక ప్రాంతం భాషను మరొక ప్రాంతం నేర్చుకోవటంలో తప్పులేదు. ఒకే భాషలో విభిన్న రూపులు ఉండవచ్చును. ఒకే భాషమాట్లాడే ప్రాంతమైనప్పటికీనీ ప్రతి 100 కిలో మీటర్లకు భాష మారుతూ వుంటుంది. ఇది ప్రపంచవ్యాపితంగా విశ్వభాషలను పరిశోధించినవాళ్లు తేల్చి చెప్పారు. ఒకే భూభాగంలో నివసిస్తున్న ప్రజలు మాట్లాడే భాషను వర్గీకరిస్తే భాష విభిన్నదారులు తొక్కుతూ ఉంటుంది. కవులు, పండితులు రాసే భాషకు ప్రజలు మాట్లాడే వ్యవహారిక భాషకు తేడా ఉంటుంది. అయితే ఆధునిక కాలంలో ప్రజల భాషకే పట్టాభిషేకం చేయటం జరిగింది. భాషతో పాలకులు తమ ఆధిపత్యాన్ని చెలాయిస్తూ రావటం తరతరాలుగా చూస్తూ వస్తున్నాం. మన నిచ్చినమెట్ల కుల సమాజంలో భాష కూడా అంటుపడింది. అగ్రవర్ణ భాష పాలక భాషగా మారిపోయింది. ఇది ఒక కోణమైతే హైద్రాబాద్ రాష్ట్రాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్లో విలీనం చేసిన తర్వాత తెలంగాణ భాష ఎంతో అవమానానికి గురైంది. ఆంధ్ర, తెలంగాణ ప్రాంతాలు సాంస్కృతికంగా కలిసుండటం కష్టమని తేలిపోయింది. ఒక ప్రాంతంపై మరో ప్రాంతం ఆధిపత్యం చలాయించే స్థితి రావటంతో అణిచివేయబడ్డ సాంస్కృతిక మూలాలు తిరగబడతాయి. ఈ విషయాన్ని 1969లో ఎగిసిన ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రసాధన ఉద్యమం తేల్చి చెప్పింది. ఈ క్రమంలోనే సాహిత్య సాంస్కృతిక రంగం నుంచి తీవ్ర ప్రతిఘటనే ఎదురయ్యింది. ఈ విషయంపై కాళోజీ గళం విప్పాడు. తెలంగాణపై రెండున్నర జిల్లాల భాషా ఆధిపత్యం ఏమిటని నిగ్గదీశాడు. తన నేలపై ప్రజలు మాట్లాడుకునే భాషను గేలిచేయటాన్ని చూసి కాళోజీ చలించిపోయాడు. తెలంగాణ నేల సాహిత్య సాంస్కృతిక, రాజకీయ, ఆర్థిక రంగాలలో ఏ రకంగా దగాకు గురౌతూ వచ్చిందో ఆ విషయాలన్నింటినీ కాళోజీ తన ‘నా గొడవ’లో ప్రస్తావించాడు. కాళోజీ కవిత్వమంతా, ఆయన రచనలన్నీ తన సమకాలీన సమాజంలో జరిగిన ప్రతి సందర్భాన్ని రాసుకుంటూ పోయారు. ఆయన రచనలను చదువుతుంటే డాక్యుమెంటరీ కనిపిస్తుంది. తెలంగాణ ప్రతి మలుపులో కాళోజీ కనిపిస్తాడు. రెండు జిల్లాల భాషా ఆధిపత్యం ఏమిటని నిగ్గదీసి తన తర్వాత తరం కవులకు రచయితలకు ఒక సుదీర్ఘ సాంస్కృతిక పోరు బాటను చూపించాడు. కాళోజీ సమగ్ర కవిత్వం ‘నా గొడవ’కు ముందు

అడిగే వాడికి చెప్పేవాడు లోకుమ

మాట రాసిన తిరుపతిరావు విశ్లేషణలో ఇలా అంటారు.

“దేశీయంగా చూసినప్పుడు కోస్తా ఆంధ్రభాష మొత్తం రాష్ట్రానికి ఒక సాధికారిక భాష కావటానికి చేయాల్సిన కుట్రంతా చేసింది. ఈ కుట్రను తొలినాళ్లలో గుర్తించి, ఏదో ఒక రూపంలో ఎదుర్కోవాలని ప్రయత్నించిన వాళ్లలో కాళోజీ ఒకరు. తెలుగు భాషంటే ఆంధ్ర, రాయలసీమ, తెలంగాణతోపాటు మిగతా ప్రాంతాలకు సంబంధించిన మొత్తం భాషగా కాళోజీ చూశారు తప్ప, కోస్తా ఆంధ్ర భాషే తెలుగు భాష అన్న వాదాన్ని కాళోజీ ఏ మాత్రం అంగీకరించలేదు. ‘ఏ ప్రాంతం వారు ఆ ప్రాంతం వాడుకభాషలోనే రాయాలె’ అన్నది కాళోజీ నినాదం. కాబట్టే తెలంగాణ మాండలికాన్ని తన కవిత్వంలో సగర్వంగా ఆయన ప్రవేశపెట్టారు. అలాగే.....

రెండున్నర జిల్లాలదే దండిబాస అయినప్పుడు

తక్కినోళ్ల నోళ్లయాస

తొక్కినొక్క బడ్డప్పుడు

ప్రత్యేకంగా రాజ్యం పాలు

గోరడం తప్పుడు” అని హెచ్చరించగలిగారు కాళోజీ.

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం ఉత్తుంగ తరంగంగా ఎగిసి పడుతుంటే హైద్రాబాద్ నడిబొడ్డున ఓ ఇద్దరు మహాకవుల గొంతులు మాత్రం పెకలలేదు. ఒకరు శ్రీశ్రీ ఇంకొకరు రాయప్రోలు సుబ్బారావులు. వీళ్లిద్దరి కవిత్వం, రచనలు చూస్తే విశ్వమానవ కళ్యాణం కనిపిస్తుంది కానీ కళ్లెదుటే తెలంగాణ ప్రజల మహత్తర భూమి పోరాటం గురించి ఎందుకు మాట్లాడలేకపోయారో ఆశ్చర్యకరమైనది. క్షమించరానిది. కాళోజీ రాయప్రోలు సుబ్బారావును విడిచిపెట్టలేదు. 1943లో వరంగల్లులో శబ్దాను శాసన గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవాల సందర్భంగా జరిగిన కవినమ్మేళనానికి రాయప్రోలు సుబ్బారావు అధ్యక్షత వహించారు. ఆ పోరాటకాలంలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగుశాఖాధిపతిగా పనిచేస్తూ ఈ పోరులో పాలుపంచుకోలేదని అధిక్షేపిస్తూ కాళోజీ గేయం రాసి అదే కవి సమ్మేళనంలో చదివారు.

లేమావి చివురులను లెస్సగా మేసేవు

బతురాజు వచ్చెనని అతి సంభ్రమముతోడ

మావికొమ్మల మీద మైమరచి పాదేవు

తిన్న తిండెవ్వారిదే కోకిలా!

పాడు పాటెవ్వారిదే కోకిలా!..... అంటూ కోకిలా గీతంలో రాయప్రోలును కాళోజీ దుయ్యబట్టారు. తెలంగాణ నేలలో ఉండి ఇక్కడ తిండి తినుకుంటూ ఈ నేలపోరాటాన్ని విస్మరిస్తావా అని అధిక్షేపించాడు. ఇది రాయప్రోలు గురించి రాసినా ఈ నేలమీద ఉంటూ ఈ నేల అస్తిత్వం పెనుగులాట చూస్తే కలం కదపని కవులూ రచయితలూ దరికీ ఇది వర్తిస్తుంది. అదే కాళోజీ చూపిన ధారలోనే నేటి తెలంగాణ కవులూ రచయితలూ ఉద్యమదారిలో సీమాంధ్ర కవులను రచయితలను ప్రశ్నించటం జరిగింది. సీమాంధ్ర కవులారా మీరెటువైపు అని ప్రశ్నిస్తే ప్రజాస్వామిక కవులందరూ జై తెలంగాణ అని నినదించారు.

అపర చాణుక్యుడిగా పేరు తెచ్చుకుని దేశంలో ప్రపంచీకరణ తలుపులు తెరిచిన ప్రధాని పి.వి.నర్సింహ రావు భయపడ్డది ఒక్క కాళోజీని, కాళోజీ సోదరులను చూసి మాత్రమే. ఈ విషయాన్ని పి.వి.నే పదేపదే చెప్పారు.

ఈ మలిదశ పోరాటం చివరి ఘట్టంలో కాళోజీ నారాయణరావు ప్రత్యక్షంగా లేకపోయినప్పటికీనీ ఆయన కవిత్వ పంక్తులు మాత్రం తెలంగాణ గొంతుకలై మారుమ్రోగాయి. ఆ కవిత్వ పంక్తులు అటు సీమాంధ్ర ఆధిపత్య పెట్టుబడిదారుల్నే కాదు ఇంటి దొంగలైన తెలంగాణ నేతలను కూడా వెంటాడాయి.

సీమాంధ్ర ప్రాంతానికి చెందిన దళిత బహుజన వర్గాలకు చెందిన కవులు ‘కావడికుండలు’ అన్న సంకలనం తెచ్చి తెలంగాణ పోరాటానికి అండగా నిలిచారు. కాళోజీ గొప్ప స్ఫూర్తి నందించాడు. కాళోజీ వారసత్వం ప్రతి తెలంగాణ కవిలో కనిపిస్తుంది. ఆనాటి తొలిదశ తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని, 1969 ప్రత్యేక తెలంగాణ వేరు తెలంగాణ పోరాటాలు రెండింటినీ చూసిన కళ్లు అవి. అందుకే కాళోజీ ఆనాడు తెలంగాణ రచయితల సంఘానికి నేతృత్వం వహించి తెలంగాణ అంతా తిరిగారు. తిరిగి మలిదశ తెలంగాణ ఉద్యమంలో పదమూడేళ్ల క్రితం అవతరించిన తెలంగాణ రచయితల వేదిక (తెరవే) కు గౌరవాధ్యక్షుడిగా ఉండి ఈ తరం కవులకు ఎంతో ప్రోత్సాహాన్నిచ్చింది. కొత్త తరం కవులకు సాంస్కృతిక ఉద్యమ ఆయుధాన్నిచ్చింది.

కాళోజీ సాహిత్య జీవిత ప్రస్థానంలో ఆయన ఏనాడు ఎప్పుడూ ఎవ్వరితో రాజీపడలేదు. రాజ్యం చేసిన తప్పులను నిర్ద్వందంగా ఖండిస్తూ వచ్చారు. తప్పు చేసిన వారెవ్వరైనా, ఎంత గొప్ప వారైనా కాళోజీ విడిచిపెట్టలేదు. అపర చాణుక్యుడిగా పేరు తెచ్చుకుని దేశంలో ప్రపంచీకరణ తలుపులు తెరిచిన ప్రధాని పి.వి. నర్సింహ రావు భయపడ్డది ఒక్క కాళోజీని, కాళోజీ సోదరులను చూసి మాత్రమే. ఈ విషయాన్ని పి.వి.నే పదేపదే చెప్పారు. ఈ మలిదశ పోరాటం చివరి ఘట్టంలో కాళోజీ నారాయణరావు ప్రత్యక్షంగా లేకపోయినప్పటికీనీ ఆయన కవిత్వ పంక్తులు మాత్రం తెలంగాణ గొంతుకలై మారుమ్రోగాయి. ఆ కవిత్వ పంక్తులు అటు సీమాంధ్ర ఆధిపత్య పెట్టుబడిదారుల్నే కాదు ఇంటి దొంగలైన తెలంగాణ నేతలను కూడా వెంటాడాయి. తెలంగాణలో జరిగిన వేల సభల్లో వక్రల గొంతుల్లో ‘ప్రాంతం వాడే దోపిడి చేస్తే’ అన్న కవిత ఉద్యమ స్వరమై గర్జించింది.

‘దోపిడి చేసే ప్రాంతేతరులను దూరం దాకా తన్ని తరుముతం ప్రాంతంవాడే దోపిడి చేస్తే ప్రాణంతోనే పాతరవేస్తాం

అడుక్కొని తినేవాడి ఆలు అయ్యేకంటే, భాగ్యవంతుడి బానిస అయ్యేది మేలు

దోస్తుగ ఉండే వారితో మేమును
దోస్తే చేస్తం-ప్రాణమిస్తం
ఎంతకు అంత అన్న ధోరణితో
చింతమాని బ్రతుకును సాగిస్తం
తెలంగాణ మిది-తెలంగాణ మిది
తీరానికి దూరాన వున్నది
ముంచే యత్నం చేస్తే తీరం
మునుగును తానే-మునుగును తప్పక'అని

ప్రాంతంవాడే దోపిడిచేస్తే అనే కవితలో చెప్పాడు. ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంలో 1-5-1969లో వరంగల్లులో జరిగిన ప్రజాసమితి సదస్సులో అప్పటికప్పుడు కవితకట్టి కాళోజీ చదివారు. ఆ కవిత ఇన్నేక్ష తర్వాత మలిదశలో ఆయుధంగా మారింది. కాళోజీ అన్నట్లుగానే దోపిడిచేసే ప్రాంతేతరులను దూరం దాకా పంపించి వేసే పని ముగింపునకు రాబోతుంది. ప్రాంతంవాడు దోపిడిచేస్తే ప్రాణంతోనే పాతర వేయమన్నాడు. ఇప్పుడు నవ తెలంగాణ రాష్ట్ర నిర్మాణంలో చేయవలసిన తొలిపని ఇదే.

కాళోజీ కవిత్వం బహుముఖాలుగా సాగింది. జాతీయ, అంతర్జాతీయ అంశాలను తన కవిత్వంలో బంధించాడు. రాజ్యం చేసే తప్పులను చెప్పాడు. రాజ్యహింసను వ్యతిరేకించాడు. రాజ్యహింసకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న ప్రతి హింసను సమర్థించాడు. కాళోజీ సాహిత్యంలోనే కాదు జీవితంలో కూడా అదే నిబద్ధతతో పని చేశాడు. ఎమర్జెన్సీ చీకటి రోజులను వ్యతిరేకించాడు. ఒక్కడిగానే నిలబడి ఆ చీకటి రోజులకు వ్యతిరేకంగా నిలబడ్డాడు. ఎమర్జెన్సీలో వరంగల్ ఎస్పీ కార్యాలయంలో ఎదురుగా ఒక్కడే నిలబడి కాళోజీ పౌరహక్కుల గొంతై గర్జించాడు. కాళోజీ ఏదీ ఆశించి పనిచేయలేదు. ఏదైనా ఆశించి పనిచేస్తే హక్కుల కవిత్వంలో, జీవితంలో ఈ విశాలత కనిపించదు. 100 సంవత్సరాల వయసు వచ్చిన సందర్భంగా కాళోజీ శతజయంతిని అన్నివర్గాల ప్రజలు తమ బాధ్యతగా నిర్వహిస్తున్నారు. ఇందుకు కారణమేమిటంటే కాళోజీ అన్ని వర్గాలకు చెందినవాడు. కాళోజీ కొందరివాడు కాదు, కాళోజీ అందరివాడు. తప్పును తప్పని చెప్పటం, ఒప్పును ఒప్పని చెప్పటం చాలా కష్టమైనది. కాళోజీ ఈ విషయంలో విజయం సాధించాడు. ఆయన వరంగల్, నల్గొండ, ఖమ్మం జిల్లాల ఉపాధ్యాయ శాసనమండలి సభ్యునిగా శాసన మండలిలో ఆయన చేసిన ప్రసంగాలు మరిచి పోలేనివి. ఆయన శాసనమండలిలో లేవనెత్తిన ప్రశ్నలు ఆయన సామాజిక స్పృహకు అద్దం పడతాయి. ప్రధానమంత్రి పి.వి. నర్సింహారావు నేతృత్వంలో పద్మవిభూషణ్ ప్రకటిస్తే దాన్ని తీసుకున్నాడు. కానీ పద్మవిభూషణ్ బిరుదును ఆయన తన అందానికి హోరంగా మార్చుకోలేదు. ఆ బిరుదును తీసుకున్నప్పటికీనీ రాజ్యం చేసే తప్పులను మాత్రం ఒప్పుకోలేదు.

మహాన్నత వ్యక్తిత్వం, సాహిత్యం నిండివున్న కాళోజీ పేరున శతజయంతిని జరుపుకోవటమే గాకుండా ఆయన స్ఫూర్తితో ముందుకు

కాళోజీ నడిచిన మార్గంలో నడవటం అనితర సాధ్యం. కవులూ రచయితలూ రాయటం చాలా మంది చేస్తారు. కానీ ఆచరణ దగ్గరకు వచ్చేసరికి దొరకనంత దూరం పారిపోతారు. రాతకు ఆచరణకు మధ్య తేడా లేకుండా నిలిచేందుకు కాళోజీ స్ఫూర్తిని సమాజం తన ఒంటికి పట్టించుకోవాలి. రాజ్యం వికృత చేష్టలను, సమాజంలో పెట్రోగుతున్న విష సంస్కృతిని నిగ్గదీసి రాయాలి. జీవితంలో నిలదీసి అడగాలి. రాసే రాతలంతగొప్పగా జీవితాన్ని మలుచుకునేందుకు కాళోజీ జీవితం ఒక ఆచరణాత్మక గ్రంథంగా నిలుస్తుంది.

సాగటం ముఖ్యమైనది. కాళోజీ శతజయంతిని జరుపుకోవటమంటే ఆయన నిజాయతీని, ఆయన నడిచిన విలువల దారిలో ముందుకు నడవగలగాలి. అది అందరికీ సాధ్యం కాదు.

కాళోజీ నడిచిన మార్గంలో నడవటం అనితర సాధ్యం. కవులూ రచయితలూ రాయటం చాలా మంది చేస్తారు. కానీ ఆచరణ దగ్గరకు వచ్చేసరికి దొరకనంత దూరం పారిపోతారు. రాతకు ఆచరణకు మధ్య తేడా లేకుండా నిలిచేందుకు కాళోజీ స్ఫూర్తిని సమాజం తన ఒంటికి పట్టించుకోవాలి. రాజ్యం వికృత చేష్టలను, సమాజంలో పెట్రోగుతున్న విష సంస్కృతిని నిగ్గదీసి రాయాలి. జీవితంలో నిలదీసి అడగాలి. రాసే రాతలంతగొప్పగా జీవితాన్ని మలుచుకునేందుకు కాళోజీ జీవితం ఒక ఆచరణాత్మక గ్రంథంగా నిలుస్తుంది. ఆలోచనాత్మకమైన విషయాన్ని ఆచరణాత్మకంగా మలుచు కునేందుకు కాళోజీ 'నా గొడవ' మనందరికీ ప్రామాణిక గ్రంథం అవుతుంది.

- జూలూరి గౌరీశంకర్

యూట్యూబ్ లో 'చర్చ' వీడియోలు

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతి శనివారం నిర్వహిస్తున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాల వీడియోలను యూట్యూబ్ లో అప్ లోడ్ చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇప్పటికే కొన్ని వీడియోలను అప్ లోడ్ చేశాం. మరి కొన్నింటిని త్వరలోనే అప్ లోడ్ చేస్తాం. దక్కన్ టీవీలో ప్రసారమవుతున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాలను కూడా యూట్యూబ్ దక్కన్ టీవీ చానల్ లో చూడవచ్చు.

అడుక్కొని తినేవాళ్లకు అరవై ఊళ్లు

నాటి యాస... ఇక మన బాస!

మన డప్పుల దరువుల్లో పుట్టాయి మన అచ్చులు
నాగేటి చాళ్ళలో మొలకెత్తాయి మన హల్లులు
కన్నీళ్ళ నుంచి పుట్టుకొచ్చాయి మన అచ్చులు
కష్టాల నుంచి అవతరించాయి మన హల్లులు
మన అచ్చులు, మన హల్లులు మనకెరుకే...
ఆంధ్ర ఆధిపత్యం నుంచి
మన తెలుగును కాపాడుకుందాం

ఆంధ్ర ఆదికవికే నేర్పిన ఘనత మనది...
కాదంటారా చరిత్ర తెలిసినవారెవరైనా
మన వద్దే నేర్చుకుని మనకే నేర్పుతామంటే ...
తెలుగు పుట్టిన గడ్డపై సహిస్తారా ఎవరైనా
మన అచ్చులు, మన హల్లులు మనకెరుకే...
ఆంధ్ర ఆధిపత్యం నుంచి
మన తెలుగును కాపాడుకుందాం

మన సందుగొందులు మనకెరుకే
మన పదాల సందులూ మనకెరుకే
పాతబస్తీ సమోసాలు మస్తుగ తిందాం
పదబంధాల సమాసాలతో ఆడుకుందాం
మన అచ్చులు, మన హల్లులు మనకెరుకే...
ఆంధ్ర ఆధిపత్యం నుంచి
మన తెలుగును కాపాడుకుందాం

అచ్చురాలు తక్కువైతే
మిన్ను విరిగి మీద పడుతదా
అన్ని బాసలకూ
యాభైకిపైగా అచ్చురాలు ఉన్నాయా?
యాభై ఆరు అక్కరల్లో మనకు పనికిరానివెన్నో
ఇరవై ఆరో, ముప్పై ఆరో ఉంటే పని నడవదా?
మన అచ్చులు, మన హల్లులు మనకెరుకే...
ఆంధ్ర ఆధిపత్యం నుంచి
మన తెలుగును కాపాడుకుందాం

మన బాసను యాసగా మార్చారు
వ్యాకరణానికి అనువుగా లేదన్నారు
అసలు సిసలు అచ్చ తెలుగు బాస మనదే
వ్యాకరణంతో జట్టు కట్టింది మన యాసనే
అవసరమైతే వ్యాకరణంతో రణం చేద్దాం
మన బాసకు తెలంగాణ తోరణం కడుదాం

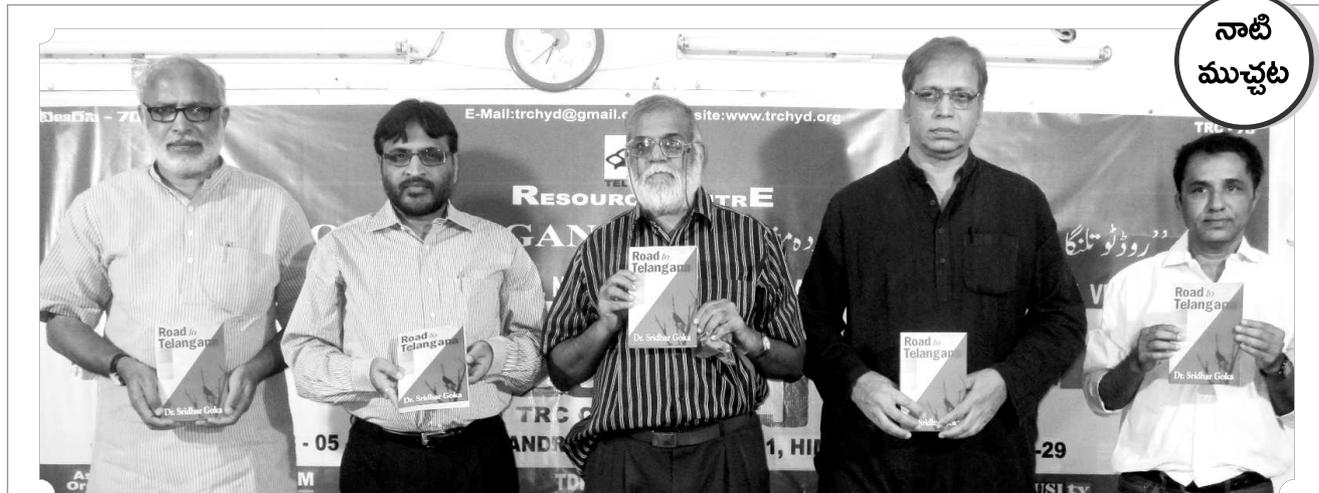
పరాయి అక్కరాలను తొలగించుకుందాం
మన అక్కరాలతోనే మాట్లాడుకుందాం
నిండుగుండెతో చేరిన మనల్ని చేరిన
ఉర్దూ పదాలను అక్కున చేర్చుకుందాం
పరాయి వలస పాలన వదిలించుకున్నాం
మనవి కాని అచ్చురాలనూ వదిలించుకుందాం

మన గోసనే మనకు బాస
మన యాసనే మనకు బాసట
గోసలన్నీ తీరి మన రాష్ట్రమొచ్చింది
ఒకనాటి యాస నేడు మనకు బాస
బాసమ్మా మా మదిలో నీ రూపం తెలంగానం
బతుకమ్మలా నిను బతికించుకుంటాం

తెలంగాణ గడ్డ అనాదిగా పోరాటాల అడ్డ
ప్రజలే కాదు...అచ్చురాలూ కలబడుతాయి
కలబడి నిలబడి బరిగీసి పోరు చేస్తాయి
సంస్కృతాంధ్ర విలువలను ధ్వంసం చేస్తాయి
మసిపూసి రాసిన చరిత్రను తిరగరాస్తాయి
కలకాలం ప్రజా సంస్కృతిలో నిలిచి ఉంటాయి

మన యాస...మన గోస...
ఇదీ మన తెలుగు
మన అచ్చ తెనుగు ప్రతి నోటా వినసొంపు
మన తెలుగు సోయి...
నేల తల్లికి ఎంతో హాయి
మన తెలుగు వెలుగు...
ప్రతి నోటా నిలుచు
ప్రతి యెద నిండా ప్రవహించునిక మన తెలుగు
తెలంగాణలో ప్రతి ఇంటా మన బాస వెలుగు

- వీఎం

నాటి ముచ్చట

టి.ఆర్.సి 70 చర్చ: 2013 మే 18న జరిగిన కార్యక్రమంలో రోడ్ టు తెలంగాణ పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న యం.వేదకుమార్, రచయిత శ్రీధర్ గోకా, ప్రొ.పిఎల్ విశ్వేశ్వరరావు, ప్రముఖ దర్శకుడు బి.నర్సింగరావు, సీనియర్ జర్నలిస్టు రామకృష్ణ

అడుగనేరను ఊడ్చిపెట్టు అన్నట్లు

ఎందరెందరో ప్రముఖులు 'చర్చ'లో భాగస్వాములు

అరవై ఏళ్ళలో ఆరొందల ఏళ్ళకు సరిపడా వెతలను అంటగట్టారు వలస పాలకులు... ఆ వెతల నుంచి పుట్టుకొచ్చిందే తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర భావన. ఆ భావనకు పటిష్ట పునాది వేస్తూ ఒక రూపం ఇచ్చింది తెలంగాణ భావజాలం...

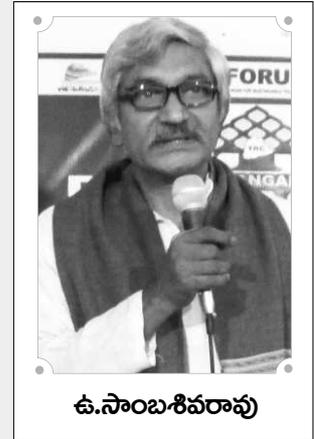
తెలంగాణలో ప్రజారవాణా వ్యవస్థ అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న తెలంగాణ ఆర్ట్స్ జాక్ చైర్మన్ ఆనందం

పిట్టల రవీందర్

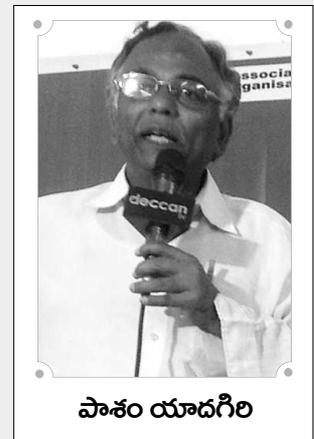
పాటపై జరిగిన కార్యక్రమంలో ప్రసంగిస్తున్న గోరేటి వెంకన్న

ఉ.సాంబశివరావు

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన - పాట పాత్ర అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న సుద్దాల అశోక్ తేజ

పాశం యాదగిరి

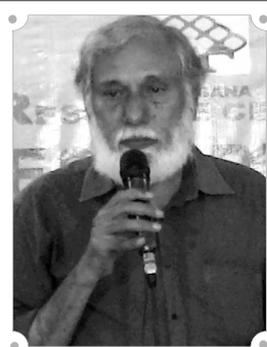
అడుగు తప్పితే అరవై ఆరు గుణాలు

ఎందరెందరో ప్రముఖులు 'చర్చ'లో భాగస్వాములు

....రూపుదిద్దుకున్న తెలంగాణ భావజాలాన్ని జనంలోకి తీసుకెళ్ళేందుకు తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (టిఆర్సి) చేసిన ఓ చిరు ప్రయత్నమే 'చర్చ'. ఒక సమస్యను చర్చించి పరిష్కార మార్గాలపై అవగాహన కల్పించి వాటి సాధనకు అంతా కార్యోన్ముఖులు అయ్యేందుకు చిమ్మచీకట్లో ఓ చిరుదీపంలా తోడ్పడింది 'చర్చ'.

ఏపీపీఎస్సీ, డీఎస్సీ నియామకాలు- తెలంగాణకు జరుగుతున్న అన్యాయాలు అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న తెలంగాణ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షుడు సి.విఠల్

ప్రొ. జయభీర్ తిరుమలరావు

ఎస్సీ ఎస్టీ సబ్ క్వోటా అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న ఏపీ ప్రభుత్వ మాజీ ప్రధాన కార్యదర్శి కాకి మాధవరావు

వీక్షణం ఎడిటర్ ఎన్.వేణుగోపాల్

'బి సిటీ' ప్రదర్శన కార్యక్రమంలో ప్రసంగిస్తున్న టిఆర్సి చైర్మన్ యం.వేదకుమార్

ప్రముఖ రచయిత్రి గోగు శ్యామల

అడుగు దాటితే అక్కర దాటుతుంది.

ఇంట్లనుండే షురుగవాలే!

నేనేంది, తెలంగాణ ఏంది, దాని వాదం ఏంది. దీని గురించి చాన రాసేదున్నది, ఈ వ్యాసం తర్వాత వచ్చేవాటిల్నిండ అవే ఉంటి యి అప్పటి దాక జర ఆగాలే. తెలంగాణ వందల ఏళ్ల నుంచి ఎన్నో రకాల భాషలతోటి ప్రభావితం అయింది. ముఖ్యంగా చివరి నాలు గొందల ఏళ్ల నుంచి, పైకి పోతె మరాఠి, అటు పక్కకి పోతె ఇంగ్లీషు, ఇటు పక్కకు పోతె కన్నడ, హైద్రాబాదుకు పోతె ఉర్దూ. తెలంగాణ భాషను 'సంకర భాష' 'ప్రామాణిక భాష కాదు' 'ఏవోనండి వాళ్లు మాట్లాడేదాంట్లో అవగింజంత వ్యాకరణం ఉండి చావదు' అని ఎన్నో తీర్ల మజాక్ జేస్తరు. ఒక భాష గొప్ప సంభాషించుకోనీకి, సంభో ధించుకోనీకి ఒక సాధనం మాత్రమే, భాషను కొలుస్తమా? ఒక భాష గొప్ప ఇంకోటి కాదని ఏముంటది, ఎవని భాష వానికి గొప్ప!

మా అమ్మగారోల్లది సికింద్రాబాద్, నయినోల్లది గంగదేపల్లె (గంగదేవిపల్లె, వరంగల్ నుంచి నర్సంపేట పొయ్యేదార్ల). (మా తాత సికింద్రాబాద్ నుంచి గంగదేపల్లెకి 155 కిలోమీటర్లు సైకిల్ ఏస్కాని ఒచ్చెటోడంటం అమ్మని నూడనీకి, ఎంతైనా ఆ జమానాల మన్నులే వే రు). నాకు ఊహ తెల్సినప్పటి నుంచి మానాయన 'ఈనాడు' పేప రేయించుకుంటుండు (పదేళ్ల కింద, వేరే పేపర్లు ఎట్లుంటయో సూద్దం అని కోశిక్ చేసిందంట, కని అల్పాటైన పానంగద నచ్చలేదంట) నే ను రెండేళ్లున్నప్పుడే నన్ను ఇంజనీర్లు జెయ్యాలనుకున్నడంట.

నాల్లేళ్లు ఉన్నప్పుడు తెల్ల కుర్తా-పైజామ ఏసి పోడుగు నామం పెట్టి మేముండే లేబరోల్ల వాడల (పది పన్నెండేళ్ల కింద మూసేసిన ఆజంజాహి మిల్లు కార్మికులంతా ఉండే వాడ పేరు) సైకిల్ మీద తీస్కు పోతుంటే 'ఈల్ల పిలగాడు సూడు అచ్చం బాపనోల్ల పిలగానిలేక్క ఎం త ముద్దాస్తడో' అనెటోల్లని చెప్పేది మా అమ్మ, అదేందో బాపనోల్లు తప్ప ఇంకవేరే పిల్లగాండ్లు ముద్దుగుండనట్టు! బడిల సదివే దాని కంటె వాడల నేర్చుకునేటియే ఎక్కువ కదా? ఇంటికొచ్చి ఓనాడు ఎవరో 'లం *కొద్దా!' అని తిట్టంగ ఇన్న నాయిస నెల తిర్లక ముందే వరంగల్ల ఇల్లు తీస్కున్నాడు. నాకొడ్కు 'దొరబిడ్డ' లేక్క పెర్గాలే, పెద్ద ఇంజనీరు కావాలె అన్న కోరిక, ఎన్నో కష్టాలు పడి తీర్చుకున్నడు. మా అమ్మానాయిసల కష్టం నన్ను పెద్ద ఇంజనీరును జేసిందో లేదో గని, అమెరికాల సాఫ్ట్వేర్ కన్సల్టెంట్ని మాత్రం జేసింది.

తెలంగాణలగూడ ఒకో ప్రాంతానికి కొంచెం యాస, పదాలు మా రుతుంటయి. మా అమ్మ పట్నం (సికింద్రాబాద్)ల పెరిగింది కన్న వైజామొల్ల ఉర్దూ కలగలిపినట్టు మాట్లాడేది. చిన్నతనంల అప్పుడప్పు డు అమ్మను నాయిస 'ఒచ్చిండు, పోయిండు... ఏం భాష ఇది పట్టు పు తుర్కం' అని ఎక్కిరించెటోడు. చిన్నతనంల ఏమైతుందో ఎర్కగా

చిన్నతనంల అప్పుడప్పుడు అమ్మను నాయిస 'ఒచ్చిండు, పోయిండు...ఏం భాష ఇది పట్టు పు తుర్కం' అని ఎక్కిరించెటోడు. చిన్నతనంల ఏమైతుందో ఎర్కగాలే. అందరితోటి కలిసి నేనుగూడ నవ్వెటోన్ని. అమ్మగూడ నవ్వినా అండ్ల కొంచం బాధ కనిపించేది. ఇట్ల సంవత్సరానికోసారో రెండు సారో అమ్మను ఎక్కిరించినట్లనిపిచ్చేది. ఏం సమజ్ గాక పోతుండె.

అందరితోటి కలిసి నేనుగూడ నవ్వెటోన్ని. అమ్మగూడ నవ్వినా అండ్ల కొంచం బాధ కనిపించేది. ఇట్ల సంవత్సరానికోసారో రెండు సారో అమ్మను ఎక్కిరించినట్లనిపిచ్చేది. ఏం సమజ్ గాక పోతుండె.

బడిలగూడ తెలుగు పాఠాలప్పుడు, పుస్తకాలల్ల ఉన్నది ఉన్నట్టు స దివినా రాసినా, అప్పుడప్పుడు వాడుక భాషదొర్లేది. పంతులమ్మ ఎక్కి రించేది, అప్పుడప్పుడు కొట్టేది, మార్కులుగూడ తీసేసేది. ఆరే నేను రాసినదాంట్ల తప్పేమున్నది. 'వచ్చాడు.. పోయాడు..' అనకుంట 'వ చ్చిండు... పోయిండు...' అన్నంత మాత్రాన వచ్చెటోడు రాక మాను తడా, పొయేటోడు పోక మానుతాడా అనుకునేది. చెప్పేది రుబ్బి రాసి మార్కులు రాంకులు ఎట్ల తెచ్చుకోవాలో చెప్పే సదువులాయె మన యి, తర్కం నేర్పుతారా, ఎదురుప్రశ్నలడుగుతె ఊకుంటరా? ఆ మధ్య వరదొచ్చినట్టు (ప్రవేట్ రెసిడెన్షియల్) ఇంటర్ కాలేజీలోచ్చె, పదో త ర్గతి అయినంక తీస్కుపోయ్యి గుంటూర్ల ఏసె, ఇంకేం జెప్పాలె ఆడ తు మ్మినా పాపమే దగ్గినా పాపమేనాయె. ఏడికి పోయినా భాషా, ప్రాం తం పేరుమీద వెక్కిరింతలైతే తప్పలె, ఏంది ఈ లొల్లి అనుకుని ఊకు నేది. అవసరమైన దగ్గెర మాట మార్చుకుని ఉండాలోచ్చేది. అట్ల ఇ ష్టం ఉన్నాలేకున్నా ఆడ ఉండాలె కాబట్టి 'అంద్రం' అల్పాటు జేస్కున్న.

అమెరికా ఒచ్చిన కొత్తల అందరైక్కనే జోవెల ఒచ్చిన, కొన్నేల్లకు సెప్టెంబర్ 11 దుర్లుటన ఐంది. రోజులు మారేకొద్ది, పరిస్థితులు మా రేకొద్ది, జిజ్ఞాస పెరిగి అది ఇది సదవుకుంట సింగిల్ట్రాక్ మైండ్సెట్ ఒదిలి కొంచం హేతుబద్దంగ ఆలోచించే టైంల తెలంగాణ పేరు వార్త ల్ల విన్న, కొన్ని రోజులు అయోమయ పరిస్థితుల ఉండుడు. తర్వాత తెలుస్కోవాలనె కొరికతోటి సదువుతుంటె తెలంగాణ చరిత్ర దాని భా ష, కళ, సంస్కృతి, బతుకుల అనిచివేతల గురించి సదివిన కొద్ది కొత్త విషయాలు తెలుసుడు. మొత్తానికి ఆలస్యమైనా నేనేవరినో నా ఏర్లెక్క డున్నయో నాగుర్తింపు ఏందో తెలుసుకున్న, నా చిన్నతనం నుంచి అ నుభవించిన (కొద్దిపాటిదైనా) అసమానతలకు ఓ సమాధానమైనా

అడుసు తొక్కనేల కాలు కడుగునేల

దొరికిందిప్పటికీ.

మా నాయిన ప్రవర్తనలకి కారణాలు కనిపిస్తున్నాయి మొదలైనాయి. గత ఇరవై ముప్పై ఏళ్ల నుంచి వస్తున్న సాంస్కృతిక మార్పులకు నాయినగూడ ఎట్ల బలైందని అర్థమైంది. ముందు వార్త పత్రికలతోటి ఇప్పుడు కేబుల్ టీ.వీ తోటి, ఇట్ల మాట్లాడితేనే సరిగ్గ మాట్లాడినట్టు అట్టైతే కాదు అని ఒక స్లో పాయిజన్ లెక్క ముప్పై ఏళ్ల తెలంగాణ ప్రజలను ఎట్ల న్యూనతాభావానికి గురిజేసింరో తెల్సొచ్చింది. జనం వాడే భాష ఏడ ఇనబడ్డది, ఆకాశవాణిలనా, టి.వీలలనా, పత్రికలలనా?

మార్చి 2006ల తెలంగాణకు పోయినప్పుడు, ఆ ఊరు ఈ ఊరు తిరిగింక ఇంక చాన అర్థమైనాయి. మొత్తానికి ఇంక తిరిగి పయనమయ్యే టైం దగ్గర్కొచ్చింది. అందరం కలిసి తింటున్నప్పుడు ఎప్పటి

లెక్క అమ్మ మీద ఏసే పాత జోకు ఈసారి నా మీద ఏసిండు నాయిన “ఏమిరా అమెరికా పోయినాగాని మీ అమ్మగారోల్ల భాష మర్చిపోలేదా? అని, ఎప్పటిలెక్కనే అమ్మ నవ్వుకుంటు అన్నం పెట్టుకుంటు కూసున్నది. ‘నాయినా! నేను ఈ గడ్డ మీద పుట్టిన, ఈ నేల నాది, ఈ భాషనాది, ఇది బైటికి చెప్పనీకీ నేను ఏ మాత్రం సిగ్గుపడనని చెప్పిన.

అమ్మ ఎప్పటి తీరుగ తల్యాయ దించుకోకుంటు, నన్ను జూసి సంబర పడ్డది. తల్యాయ దించుకునుడు ఈమారు నాయిన వంతైంది. ఇదే మాట ఇర్వై ఏళ్ల కింద ఎవలన్న మా నాయినకు చెప్పే బాగుండేది. నేనిన్ని రోజులు నా గుర్తింపు కోసం కొట్లాడల్సిన అవసరం లేకుండేది, రాకుండేది.

- జయప్రకాశ్

https://japes.wordpress.com/2006/10/05/telanganaadam_intla_nundi_shuroogaavale/

నవంబర్లో బాలల సినిమా పండుగ!

బుడ్డోల్ల సందడి మొదలవబోతుంది. దేశంలో నవంబర్ అనగానే గంతులేసే వారిలో ఫస్ట్ ఉండేది ఎవరు అంటే పిల్లలే. నిజమేగా! నవంబర్ లో పిల్లల హుషారే వేరు. షికార్లు, ఆటలు, సినిమాలు...ఇలా ఒకటూ రెండా? ప్రతీదగ్గరూ కనిపించేది సిసిండ్రీలే. చిల్డ్రెన్స్ దేని ఇంకాస్త ప్రత్యేకంగా జరిపించే The Golden Elephant-19వ బాలల చలన చిత్రోత్సవ వేడుకలు మళ్లీ రాబోతున్నాయి. ఈ రెండిటితో పాటు ఈసారి పిల్లల కోసం ప్రత్యేకంగా సాహితీ ఉత్సవాన్ని నిర్వహించబోతున్నారు. ఇవి నవంబర్ 14 మొదలై 20న ముగియనున్నాయి.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం, చిల్డ్రెన్స్ ఫిల్మ్ సొసైటీ ఇండియాతో కలిసి చిల్డ్రెన్స్ దేని ఘనంగా నిర్వహించబోతున్నారు. దీని కోసం ప్రభుత్వం దాదాపు రూ.5 కోట్లు వెచ్చిస్తోంది. నవంబర్ 14న సాయంత్రం శిల్పకళా వేదికలో జరిగే ప్రారంభోత్సవాలకు పలువురు రాష్ట్ర మంత్రులు రానున్నారు. దీంతో పాటు తెలుగు సినీ నటులు హడావిడి చేయనున్నారు. ఫిలిం ఫెస్టివల్లో వారం పాటు పిల్లల కోసం చిత్రించిన ప్రత్యేక సినిమాలను రోజుకు రెండు మూడు షోల్లో ప్రదర్శించబోతున్నారు.

కథ అంటే ఇష్టపడని పిల్లలు ఎవరుంటారు చెప్పండి! ఇక చిన్నారలే కథలు రాస్తే ఎలా ఉంటుంది? అలా రాసి గొప్ప పేరు తెచ్చుకున్న బాల రచయితలు కళ్లముందుకు వస్తే? ఎంత ముచ్చటగా ఉంటుంది. అందుకే 15,16 తేదీల్లో నిర్వహించే చిల్డ్రెన్స్ లిటరరీ ఫెస్టివల్లో బాల సాహితీ రచయితలు ప్రత్యేకంగా ఆకర్షించబోతున్నారు. అలాగే ఎన్నో కథల పుస్తకాలు కూడ కొలువుదీరనున్నాయి. ఆ కథల్లోని పాత్రలను సృష్టించిన వారు పిల్లలతో ముచ్చటించేయడానికి వచ్చేస్తున్నారు.

మరి ఆలస్యం దేనికి? మీ పిల్లల్ని కూడా ఈ ఫెస్టివల్కు తీసు కెళ్ళండి. పిల్లలకి సరే, మరి అక్కడికొచ్చి పెద్దవారు ఏం చేయాలి? అని అడిగితే దానికి కూడా ఓ ఏర్పాటు చేశారట. మీకు కూడా బోర్ కొట్ట కూడా పబ్లిషర్స్, రచయితలతో పిల్లలకు సంబంధించిన విషయాలపై ప్యానల్ డిస్కషన్ ఉండబోతుంది.

ఇక నవంబర్ 17, 18, 19వ తేదీలకు వచ్చేస్తే ఏ మాత్రం సందడిని తగ్గించకుండా ఇంకా రెట్టింపు ఉత్సాహంతో ఈ తేదీలు ఉండబోతున్నాయి. స్టోరీ టెల్లింగ్, థియేటర్ వర్క్ షాప్స్, తోలుబొమ్మలాట, మాజీ రాష్ట్ర పతి అబ్దుల్ కలాంకి సంబంధించిన విశేషాలపై క్వీజ్ ఉండబోతున్నాయి. పెయింటింగ్, కొన్ని బాలీవుడ్ థీమ్స్, అనుభవాలు- కళలు, ప్రకృతి ప్రాధాన్యత, మ్యూజిక్ లాంటి అంశాలపై వర్క్ షాప్స్ ఉండబోతున్నాయి. పిల్లలకోసమే ప్రధానంగా కథలు రాసిన రచయితలు కూడా అక్కడ పలకరించబో

తున్నారుంట!

ఇవి కేవలం శిల్పకళా వేదికలో మాత్రమే కాదు. రవీంద్రభారతి, నాంపల్లిలోని జవహర్ బాలభవన్, ఇందిరా ప్రియదర్శిని ఆడిటోరియమ్, సరూప్ నగర్ లోని విక్టోరియా మెమోరియల్ స్కూల్, సైదాబాద్ లోని జువెల్ స్కూల్లో కూడా చిత్ర ప్రదర్శన ఉండబోతున్నాయి.

ఎంత పండగైనా ముగించాలిగా! అలా అని తూ తూ మంత్రంగా ముగించలేదు. ముగింపు సమావేశాలు మరో రెండు సంవత్సరాలు గుర్తుండిపోయేలా మన ప్రభుత్వం నిర్వహించబోతుండటం. ఇంద్రధనస్సు లాంటి ఈ ఏడు రోజుల పండుగకు మీరు కూడా వెళ్లి వినోదం - విజ్ఞానంతో డబుల్ ధమాకాగా పొందేయండి మరి!!!

- బి.శ్రావ్య

అడేజాప్ వచ్చి బడేజాప్ అన్నదట

రచనలకు ఆహ్వానం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణలు, మినీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పొట్టి నవల.... రచనారూపం ఏదైనా సరే... మీ ఆవేదనను, ఆలోచనలను మాతో పంచుకోండి, అక్షరాలుగా పాఠకులకు అందించండి. దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక తనదైన లక్ష్యాలను, ధ్యేయాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలకూ వేదికగా నిలుస్తుంది. అదే సమయంలో మాకు ఉన్న పరిమితులను గుర్తించి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచురణార్హమైన వాటిని వీలు వెంట ప్రచురిస్తాం.

- ❖ పోస్ట్ ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్స్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.
- ❖ ప్రచురించని రచనలను తిప్పిపంపడం సాధ్యం కాదు.
- ❖ రచనలు పంపిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతీ మేమే తెలియజేస్తాం. (ఫోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).
- ❖ ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్పేస్, ఐడియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే హక్కు సంపాదకవర్గానికి ఉంటుంది.
- ❖ ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంపించవచ్చు. (పీడీఎఫ్ చేస్తే మంచిది. స్కాన్ చేసేటట్లయితే పేజ్ మొత్తం చక్కగా స్కాన్ అయ్యేలా జాగ్రత్త వహించాలి)

రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288,
website : www.deccanland.com

deccanlandindia@gmail.comకు మీ రచనలను,
లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

FORM IV (See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars
of Deccan Land

1.Place of Publication	:	Hyderabad
2.Periodicity of it's Publication	:	Monthly
3. Printer's Name	:	Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	:	Yes
If foreigner, state the country of origin	:	-
Address	:	Street No.11,
Himayat Nagar,
Hyderabad-500 029.
4. Publisher's Name	:	Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	:	Yes
If foreigner, state the country of origin	:	-
Address	:	Street No.11,
Himayat Nagar,
Hyderabad-500 029.
5. Editor's Name	:	Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	:	Yes
If foreigner, state the country of origin	:	-
Address	:	Street No.11,
Himayat Nagar,
Hyderabad-500 029.
6. Name and addresses of Individuals who own the newspaper	:	ManikondaVedakumar

I, Manikonda Vedakumar, here by declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief

Sd/-

(Manikonda Vedakumar)

Signature of the Publisher

Date : 31st October, 2015

Printed and Published by Manikonda Vedakumar,
Editor: Manikonda Vedakumar,
Printed at Deccan Press, 1-9-1126/B, Azamabad, Hyderabad.
Published at Chandram, 3-6-712/2, Street No.11, HimayatNagar,
Hyderabad-29. Telangana,
Ph.No.9030626288

DECCAN^{tv}

Voice of Telangana

www.deccantv.com

Telugu News Channel

అశ్వమేధయాగం చెయ్యవచ్చుగానీ, ఆడపిల్ల పెళ్ళి చెయ్యలేము

'గుంట చిక్కులు' లేనిది తెలంగాణ వాక్యం

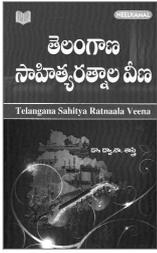
తెలంగాణ వాక్యం మిక్కిలి సరళమైంది. ఏ విధమైన 'గుంట చిక్కులు' లేనిది. కర్త, కర్మ, క్రియ... ఎప్పుడూ ఈ మూడింటి వరుస మారదు. 'రాముడు శివుని విల్లు పుసుక్కున విరిచినాడు/ విరిచిండు/ ఇరిశిండు', 'రాముడు రావణుని చంపినాడు/చంపిండు...' ఇవి తెలంగాణ వాక్యాలు. కర్మ ప్రధానమైన వాక్యాలు ఉండనే ఉండవు. 'బడు' ప్రయోగాలు రానే రావు. సంయుక్త, సంక్లిష్ట వాక్యాల ప్రసక్తే ఉండదు. జీవితం ఎంత సరళంగా వుంటుందో, ఆలోచన ఎంత సరళంగా ఉంటుందో అంత సరళం తెలంగాణ వాక్యం. మరిన్ని విశేషాలు చూద్దాం.

- ☞ తెలంగాణ మాట ధోరణి నాదమయం, లయాత్మకం. శ్రుతి సుభగం. శ్రవణపేయం. తెలంగాణ వాక్యం తాళం తప్పనిది. తెలంగాణ వాక్యం ఒక రకమైన కావ్యం. తెలంగాణ మాట పాటకు మూలం. అందుకే ప్రపంచ సాహిత్యంలోని పాటలు అన్నింటికన్నా తెలంగాణ పాట ఉత్తమోత్తమం.
- ☞ తెలంగాణ మాట అతి పురాతనం. అమరావతి 'నాగబు' కన్న కోటిలింగాల 'గోబడ' నాలుగొందల సంవత్సరాల కిందటిది.
- ☞ తెలంగాణ పదాలు తెలుగు నిఘంటువుల కాలం కన్నా పాతవి. నిజానికి నిఘంటుకారులకు తెలంగాణ పదాల పరిచయమే లేదు. వాటి ప్రాచీనతే తెలియదు. అందుకే 'శబ్దరత్నాకరం'లో 'నాగుంబాము, ఆంబోతు, తాంబేలు, యాసంగి' మొదలైన నిండుసున్నతో కూడిన పదాలు కనబడవు. అసలు నిండుసున్నే తెలంగాణ మాటకు నిండుదాన్ని ఇచ్చింది. ఈ పూర్ణబిందువే తెలంగాణ పదానికి సంగీత ప్రధానం చేసింది.
- ☞ తెలంగాణ వాక్యం అర్థవంతమైంది. మాట అర్థస్ఫోరకమైంది. చల్లగా ఉండేది 'చల్ల'. మెత్తగా ఉండేది 'మెత్త'. ఎర్రగా ఉండేది, చేపలు మొదలైన వాటికి ఎరగా ఉండేది 'ఎర్ర'. లోపల బోలుతనం కల్గినవి 'బోలుప్యాలాలు', ఈ విధంగా వేలాది పదాలకు అర్థ నిర్ణయం చేయడానికి వ్యుత్పత్తి చెప్పడానికి వీలున్న మాటలివి.
- ☞ తెలంగాణ వాక్యం జీవితానికి దగ్గర. అనుభవానికి అతినమీపం. శ్రమజీవన గంధంతోనూ, పేద బతుకు బంధంతోనూ పరిమళ భరితం అయిన బలమైన మాటలివి. 'నేతిబీరకాయల' కన్న 'అంబటి బీరకాయలు' అనడం తెలంగాణ ప్రత్యేకత. 'నేయి' అందరికీ అందు బాటులో లేనిది. 'అంబలి'తాగి బతకడం తెలంగాణ సంస్కృతి.
- ☞ తెలంగాణ వాక్యం సహజమైంది. అది తెచ్చిపెట్టుకున్నది కానేకాదు. కౌగిలించుకున్నట్లు ఆత్మీయంగా, కరచాలనం చేసుకున్నంత ఆప్యాయంగా, అలాయ్ బలాయ్ తీసుకున్నట్లు అనుబంధంగా, శ్వాస తీసుకున్నంత సహజంగా వచ్చేది తెలంగాణ మాట. పైగా ముచ్చట చెప్పుకున్నంత ముద్దుగా తెలంగాణ మాట మంచి ముత్యాల పేట.

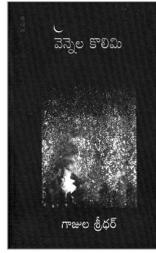
- ☞ తెలంగాణ వాక్యం స్పష్టమైంది. అర్థకాఠిన్యం లేని, అర్థావగతికి క్షతి లేని మాట ఇది. 'కట్టె, కొట్టె, తెచ్చె' అన్నంత స్పష్టం. డొంక తిరుగుడు లేనిది, వంకర దారుల్లో రానిది. అందుకే తేట తెలుగు అనే మాట తెలంగాణ మాటకే వర్తిస్తుంది.
- ☞ వావి వరుసలతో, బంధువాచకాలతో కూడిన వాక్యాలు తెలంగాణలో ఉన్నవి. 'తమ్మీ, అన్నా, బావా, చెల్లీ, అవ్వా, నాయినా, చిచ్చా, కాకా, మామా, మర్దలు పిల్లా, వదినే, అక్కా తాతా..' వంటి బంధువాచక సంబోధన లేకుండా వాక్య ప్రారంభమే జరుగదు. కులం, మతం, బంధం (బంధువులది)తో సంబంధం లేకుండా ప్రజలందరూ పరస్పరం మాట్లాడుకోవడం తెలంగాణ వాక్య వైశిష్ట్యం.
- ☞ తెలంగాణ వాక్యం హిందూ-ముస్లిమ్ భాయి భాయి వంటి లౌకిక వాక్యం. తెలంగాణ ప్రజల్లో 'అంగూర్లు, సేపులు, కిమ్మిస్తు, మోసం బీలు, సంత్రాలు' మొదలైన పదాలు ఫలపూపడమై ఉంటవి. తెలంగాణలో తెలుగు, ఉర్దూ పదాల మేళవింపు లంక పిండి లేదా శనిగె పిండిల కొద్దిగంత బియ్యప్పిండి కల్పితే తయారైన అప్పాల తీరుగ కమ్మగ కరకర ఉంటది.
- ☞ ముఖ్యంగా తెలంగాణ వాక్యం మృదుమధురం, ప్రసాద గుణభరితం. లాలిత్యం, మాధుర్యం అనేవి తెలంగాణ మాటకు పెట్టని అలంకారాలు. తెలంగాణ వాక్యానికి ఈ లాలిత్యగుణం వల్ల ప్రజల ముచ్చట్ల నుండి వచ్చింది. ఆశు కథా కథన రీతివల్ల అట్టింది. ఉర్దూ సాహితీ ప్రభావం వల్ల వచ్చింది. తెలంగాణ ప్రజల అమాయకత్వం నుండి, నిరాడంబరత్వం నుండి తెలంగాణ వాక్యం సాదా సీదాగా అలతి యలతి లలిత పద బంధురంగా, సుందరంగా మారింది. 'అల్పాక్షరాల్లో అనల్పార్థ రచన'లా సాగింది.
- ☞ తెలంగాణ వాక్యం దేశికవితా సంప్రదాయంలో నడిచింది. జానపద వారసత్వంలోంచి వచ్చింది. పాల్కురికి సోమన ప్రజల కథలను ప్రజల ఛందంలో, ప్రజల భాషలో 'బసవపురాణం' రాశాడు. సోమన వారసులు పోతన, భక్త రామదాసు, కాళోజీ తదితరుల పరంపర కొనసాగుతూనే ఉంది.
- ☞ తెలంగాణది ధిక్కార వాక్యం. అది అధికార వాక్యం కాదు. ఆధిపత్య భావజాల వాక్యం కాదు. రెండున్నర జిల్లాల వంటిది కాదు. పది జిల్లా ప్రజల పదిలమైన వాక్యం.
- ☞ తెలంగాణ వాక్యం నుడికార సమేతం. ఇక్కడి జాతీయాలు, సామెతలు ప్రత్యేకమైనవి. 'వాడు చేయి తిరిగిన రచయిత' అక్కడి జాతీయం. 'వాడికి చెయ్యి తిరుగంగనే అప్పులు కడుతడు' ఇక్కడి జాతీయం. ఆంధ్ర 'చేయి తిరుగుడు' అంటే రచనలో నిపుణుడు అని. తెలంగాణ 'చెయ్యి తిరుగుడు' అంటే ఆర్థికంగా కొంత వెనుసులు బాటు దొరకడం అని.

- డా. నలిమెల భాస్కర్

అతుకుల బొంత, గతుకుల బాట

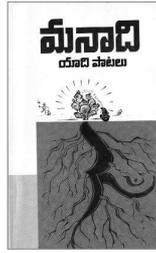
పుస్తకం: తెలంగాణ సాహిత్యరత్నాల వీణ
రచన : డా.ద్యానా.శాస్త్రి
వెల : రూ.250
ప్రతులకు : నీల్కమల్ పబ్లికేషన్స్ ప్రై.లి
 సుల్తాన్ బజార్, హైదరాబాద్- 500095
ఫోన్ నెం: 040-24757140, 24757197
website : www.neelkamalbooks.com

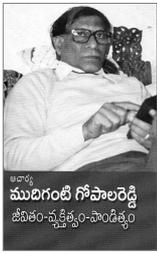
పుస్తకం: వెన్నెల కొలిమి
రచన : గాజుల శ్రీధర్
వెల : రూ.60
ప్రతులకు : అనిత, ఇ.నెం. 2-4-854/1
 బహుజన నిలయం, సమతాపురికాలనీ, న్యూనాగోల్,
 హైదరాబాద్. (అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో)
ఫోన్ నెం: 9849719609

పుస్తకం: ఎంకటమ్మ గుడి (మినీ నవల)
రచన : వీర పూర్ణచంద్రరావు
వెల : రూ.50
ప్రతులకు : విశ్వసాహితీ
 1-3-1/ 1, కవాడిగూడ
 హైదరాబాద్ - 500080,
ఫోన్ నెం: 040-27533177

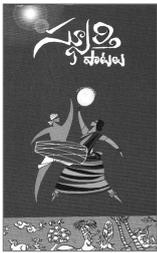
పుస్తకం: మనాది (యాది పాటలు)
రచన : మాసాయిపేట యాదగిరి మాదిగ
వెల : రూ.50
ప్రతులకు : మాసాయిపేట యాదగిరి మాదిగ
 గ్రా. మాసాయిపేట, మం. వెల్దుర్తి, మెదక్- 502335
ఫోన్ నెం: 9849247751
 విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్, మైత్రి బుక్ హౌస్

పుస్తకం: ఆచార్య ముదిగంటి గోపాలరెడ్డి జీవితం -
 వ్యక్తిత్వం - పాండిత్యం
రచన : ముదిగంటి సుజాతరెడ్డి
వెల : రూ.120
ప్రతులకు : విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్ (అన్ని బ్రాంచీలు),
 నవోదయ బుక్ హౌస్, కాచిగూడ,
 హైదరాబాద్

పుస్తకం: రూపం - సారం (సాహిత్యంపై బాలగోపాల్)
రచన : హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్టు
వెల : రూ. 150
ప్రతులకు : హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్టు, ప్లాట్ నెం. 85
 బాలాజీనగర్, గుడిమల్యాపూర్,
 హైదరాబాద్ - 500067
ఫోన్ నెం: 040-23521849

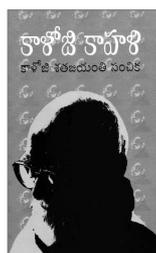
పుస్తకం: స్వాతి పాటలు
రచన : ప్రజా నాట్యమండలి
వెల : రూ.200
ప్రతులకు : ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్
 (అన్ని బ్రాంచీలు)

పుస్తకం: నాటకరంగ వ్యాసాలు
రచన : ఎన్.ఎస్. కామేశ్వరరావు
వెల : రూ. 120
ప్రతులకు : విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్ (అన్ని బ్రాంచీలు)
 ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ (అన్ని బ్రాంచీలు)
 నవోదయ బుక్ హౌస్,
 హైదరాబాద్

పుస్తకం: తొలిపూత
రచన : వంగర నరసింహారెడ్డి
వెల : రూ.50
ప్రతులకు : వంగర నరసింహారెడ్డి
 గ్రా.సముద్రాల, మం. కొహాడ
 జిల్లా : కరీంనగర్
ఫోన్ నెం: 9848261284

పుస్తకం: కాళోజీ కాహళి
 (కాళోజీ శతజయంతి సంచిక)
వెల : రూ. 250
ప్రతులకు : కాళోజీ శత జయంతి ఉత్సవ కమిటీ
 గ్రీన్ ఛానల్, ఇం.నెం.6-3-634, నాసర్ స్కూల్
 ఎదురుగా, ఖైరతాబాద్, హైదరాబాద్ -500004

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పాఠకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పాఠకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం. పుస్తకాలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 **Mobile:** 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com **www.deccanland.com**